

HOLM

Holm Bank AS

Aastaaruanne

2023

Sisukord

SISUKORD	2
ÜLDINE INFORMATSIOON	3
LÜHENDID JA SELGITUSED	4
TEGEVJUHI PÕÖRDUMINE	5
TEGEVUSARUANNE	6
KONSOLIDEERITUD FINANTSARUANDED	21
KONSOLIDEERITUD FINANTSARUANNETE LISAD	25
Lisa 1 Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine	38
Lisa 2 Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused	40
Lisa 3 Riskijuhtimine	42
Lisa 4 Investeeringud tütarettevõtetesse	64
Lisa 5 Neto intressitulud	65
Lisa 6 Neto teenustasud	66
Lisa 7 Muud tegevustulud	66
Lisa 8 Tegevuskulud	67
Lisa 9 Tulumaks	68
Lisa 10 Nõuded keskpangale ja krediidasutustele	68
Lisa 11 Laenud ja ettemaksed klientidele	69
Lisa 12 Muud varad	72
Lisa 13 Kinnisvarainvesteeringud	73
Lisa 14 Materiaalne põhivara	74
Lisa 15 Vara kasutusõigused ja rendikohustised	75
Lisa 16 Immateriaalne põhivara	76
Lisa 17 Klientidelt saadud laenud ja hoiused	77
Lisa 18 Muud kohustised	78
Lisa 19 Omakapital	78
Lisa 20 Tingimuslikud varad ja kohustised	79
Lisa 21 Tehingud ja saldod seotud osapooltega	79
Lisa 22 Korrigeerimised	81
Lisa 23 Emaettevõtte konsolideerimata finantsaruanded	83
Kasumi jaotamise ettepanek	87
Juhatuse liikmete allkirjad	88

Üldine informatsioon

Ärinimi:	Holm Bank AS
Registrikood:	14080830
Tegevusala:	Krediidasutus (pangad)
Esimene sissekanne:	13.07.2016
Holm Bank AS juriidiline aadress:	Läänemaa, Haapsalu, Posti tn 30, 90504
OÜ Koduliising juriidiline aadress: (grupi emattevõtte)	Läänemaa, Haapsalu, Posti tn 30, 90504
Holm Bank Latvia SIA (Holm Bank AS tütarettevõtte)	Dzelzavas iela 120G, Rīga, LV-1021, LV-1039, Läti Vabariik
Telefon:	+372 675 5055
E-post:	info@holmbank.ee
Grupi koduleht:	www.holmbank.ee
Aruandeperiood:	01.01.2023-31.12.2023
Juhatuse liikmed:	Kaspar Kalvet Monika Tomberg Arvi Lipp
Nõukogu liikmed:	Arne Veske Pärt Kivaste Ruslan Mahhov Reimo Hammerberg Kelly Veske
Omanik ja lõplik kasusaaja (100%):	Arne Veske
Aruandlusvaluuta:	EUR
Esitatud ühikud:	tuhandetes
Audiitor:	Ernst & Young Baltic AS

Lühendid ja selgitused

Käesolevas aruandes on kasutusel järgmised lühendid:

EP	Eesti Pank
IASB	Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu
Tõlgendamise komitee	Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite tõlgendamise komitee (varasem IFRIC ehk rahvusvaheline finantsaruandluse tõlgenduste komitee)
EIR	Efektiivne intressimäär
FVOCI	Õiglasest väärtusest muutusega läbi muu koondkasumiaruande kajastatav
FVPL	Õiglasest väärtusest muutusega läbi kasumiaruande kajastatav
SPPI	Ainult põhiosa- ja intressimaksed
ECL	Eeldatav krediidikahju
12mECL	12 kuu eeldatav krediidikahju
LTECL	Eluea jooksul eeldatav krediidikahju
PD	Makseviivituse tõenäosus
LGD	Makseviivitusest tingitud kahjumäär
EAD	Makseviivituses olev riskipositsioon
POCI	Krediidiriski suurenemise tõttu väärtust kaotanud ostetud või tekkinud finantsvarad
NPL	Viivislaenud (mittetöötavad)
NLP	Netolaenuportfell (brutolaenuportfell miinus laenude allahindlused)
Laenude ja hoiuste suhe	Netolaenuportfell jagatud deposiitidega suhtarv
LCR	Likviidsuse kattekordaja
SPPI	Ainult põhiosa ja intressi maksed

Holm Bank AS (edaspidi ka Holm pank ja Pank) on Eestis tegutsev erakapitalil põhinev ettevõtte. 2023. aastal teostas Pank oma äritegevust kahe juriidilise isiku kaudu: Holm Bank AS ja Holm Bank Latvia SIA. Need ettevõtted moodustavad Panga konsolideerimisgrupi (edaspidi: Grupp).

Tegevjuhi pöördumine

2023. aasta tegevuskeskkond Eestis ja Lätis oli mitmes mõttes väljakutseid pakkuv.

Majandus oli läbi kogu aasta langustrendis ja ebaselgus tuleviku osas mõjutas majapidamiste ja ettevõtete investeerimisotsuseid. Mitmel pool maailmas toimusid traagilised sündmused, mis õnneks küll otseselt meie koduturgusid ei mõjutanud.

Eesti ja Läti dünaamiline majanduskeskkond pakub jätkuvalt meie tegusatele inimestele ja ettevõtetele häid võimalusi uusi plaane välja töötada ja ellu viia.

Nii oli ka Holm panga jaoks 2023. aasta senise tegutsemisajaloo kõige edukam. Täidetud said kõik strateegilised eesmärgid – kasvatasime jõudsalt nii laenu- kui hoiuseportfelle ning viisime need senise tegevusajaloo kõrgetele tasemetele. Jätkasime investeringuid äriarendusse ja tõime turule uusi innovaatilisi tooteid, mille turg positiivselt vastu võttis. Väljastasime rekordmahus uusi laene, mis võimaldasid meie klientidel ellu viia rekordmahus häid plaane. Väga tugeval tasemel olid nii klienti- kui ka töötajarahulolu mõõdikud. Viisime edukalt läbi

esmakordse AT1 kapitaliemissiooni ning laiendasime oma kasvavat investorbaasi. Aasta lõpetasime senise tegevusajaloo tugevaima puhaskasumiga. Kapitali- ja likviidsuspositsioon oli läbi aasta jätkuvalt väga tugev, ületades varuga kõiki sisemisi ja regulatiivseid nõudeid ning pakkudes vajalikke puhvreid tuleviku kasvu ning katet võimalike riskide jaoks.

Peame kõik olema valmis, et majanduskeskkonnas puhub veel mõnda aega vastutuul. Ent tugeva plaani ja meeskonna olemasolul on ka sellises keskkonnas jätkuvalt võimalik saavutada edu. Anname sellesse ka oma kasvava panuse ning alanud 2024 aastal oleme valmis toetama rekordilises mahus oma klientide uusi häid plaane nii Eestis kui Lätis. Holm pank on tugevas vormis ja õigel kursil ning läheme 2024 aastale vastu optimistlikult.

Kaspar Kalvet
Juhatuse esimees

Tegevusaruanne

Tegevuskeskkond

2023. aasta makromajanduslik väliskeskkond oli jätkuvalt keeruline. Kõige olulisemad märksõnad olid jätkuv majanduslangus, karmistuv rahapoliitika koos järsult tõusnud intressimääradega, maksumuudatused ning jätkuvalt negatiivsete geopoliitiliste arengute foon.

Inflatsiooniga korrigeeritud püsis Eesti majandus väikeses ent pidevas languses kogu 2023 aasta vältel, mis oli Eesti Panga oodatust nõrgem tulemus. Majanduse käekäiku on negatiivselt mõjutanud meie peamiste eksporditurgude nõrkus, aga ka siseturu ettevõtete ja inimeste ebakindlus tuleviku suhtes ja sellest tulenev nõrgenenud nõudlus. Jätkuv majanduslangus mõjutab negatiivselt investeerimiskindlust ja tööturgu.

Oma osa on majanduslanguses mänginud kiire hinnatõus ja kiire intressimäärade tõus. Euroopa Keskpannga otsusel on intressimäärad tõstetud 4%-ni ning ehkki hinnatõus on oluliselt aeglustunud, on ebaselge, millal ja kui kiiresti saavad langema intressimäärad.

2023. lisandus täiendava muutujana regulatiivne ebakindlus, sealhulgas maksutõusud. Riigieelarve puudujäägi vähendamiseks on kehtestatud mitmeid uusi makse ning ebaselge on, milliseid täiendavaid makse võib valitsus veel tulevikus kehtestada. Selline keskkond raskendab ettevõtetele ja inimestele tulevikku vaatavate otsuste tegemist.

Strateegia

Grupi põhitegevuseks on tarbijate ja ettevõtete finantseerimine läbi erinevate finantsteenuste ja krediitoodete. Grupp väljastab krediiti Eesti ja Läti turul ning kaasab deposiite Eesti, Saksamaa ja Austria turgudelt.

Grupi ajalugu ulatub tagasi 1995. aastasse, mil ettevõtte eelkäija alustas tegevust Haapsalus. Sellest ajast on kasutusel kaubamärk Liisi. Õigusjärglasena jätkab Pank tegevust ja väljastab Liisi kaubamärgi all järelmaksu.

Jätkuvad negatiivsed geopoliitilised arengud, sealhulgas jätkuv Vene-Ukraina sõda, panustavad negatiivselt riskiisusse ning mõjutavad negatiivselt välisinvestorite huvi Eesti ja Läti turgude osas, tõstes kaasatava kapitali hinda.

Positiivselt poolelt ei ole jätkuv majanduslangus siiski omanud väga suurt negatiivset mõju töajõuturule. Töajõuturg püsib nii keskmise töötasu tõusu, hõivatute koguarvu kui ka tööpuuduse suhtarvu osas suhteliselt tugev, ehkki nõrgem kui aasta tagasi. Samuti on suhteliselt tugevana püsinud kinnisvaraturg, turuaktiivsus on langenud, kuid olulist hinnalangust toimunud ei ole.

Ka ettevaatavalt on põhjust olla ettevaatlikult optimistlik. Viimaste Eesti Panga prognooside kohaselt majanduslangus alanud 2024. aastal peatub ning pöördub 2025-2026. aastal tugevasse kasvu. Palgakasv püsib kõrgemal inflatsioonist ning kasvav ostujõud toetab inimeste toimetulekut. Siiski on teatud sektorites võimalik ka hõivatute arvu langus. Nominaalselt mõõdetuna püsib majanduskasv jätkuvalt positiivne kogu prognoosiperioodi vältel.

Keerulises väliskeskkonnas hästi toime tulemist toetab Grupi strateegia olla paindlike ja iga kliendi vajadusi arvestav finantseerimisteenuste pakkuja. Usume, et meie väiksus võimaldab meil reageerida muutustele kiiresti ja tulla keerulisest väliskeskkonnast välja tugevama turupositsiooniga, kui sinna sisenedes.

Teine kaubamärk Holm kuulub Pangale alates 2019. aastast. Holm kaubamärgiga pakub Pank erinevaid laene era- ja äriklientidele, krediitkaarte, liisingut ning tähtajalisi hoiuseid.

Holm viitab rootsi keeles väikesele saarele. Nimi on inspireeritud Lääne-Eesti väikesaartest, mida rannarahvas nimetab holmideks ja seeläbi on kaubamärgil otsene seos Panga kodulinnaga. Ka Holmi omanik Arne Veske on tuntud oma merendusala huvi ja tegevuste poolest.

2019. aastal kiitis Euroopa Panga-
dusjärelevalve heaks Pangale kredii-
diasutuse tegevusloa väljastamise.
Alates 8. aprillist 2019. aastast on
panga juriidiline nimi Holm Bank AS.

Ainuaktsionärina on Pangal kontroll
tütaretevõtja Holm Bank Latvia SIA
tegevuse üle.

Holm Panga peamised väärtused

Holm pangas teeme tööd eesmärgiga aidata inimestel ja ettevõtetel nende häid plaane ellu viia, pakkudes kaasaegseid, mugavaid ja kvaliteetseid tulevikku vaatavaid finantsteenuseid.

Väärtustame arengut

Me ei rahuldu
olemasolevaga ja töötame
pidevalt paremate homsete
lahenduste nimel

Väärtustame aega

Pühendume olulisele,
parendame klienditeekonda
ja tööprotsesse.

Väärtustame inimesi

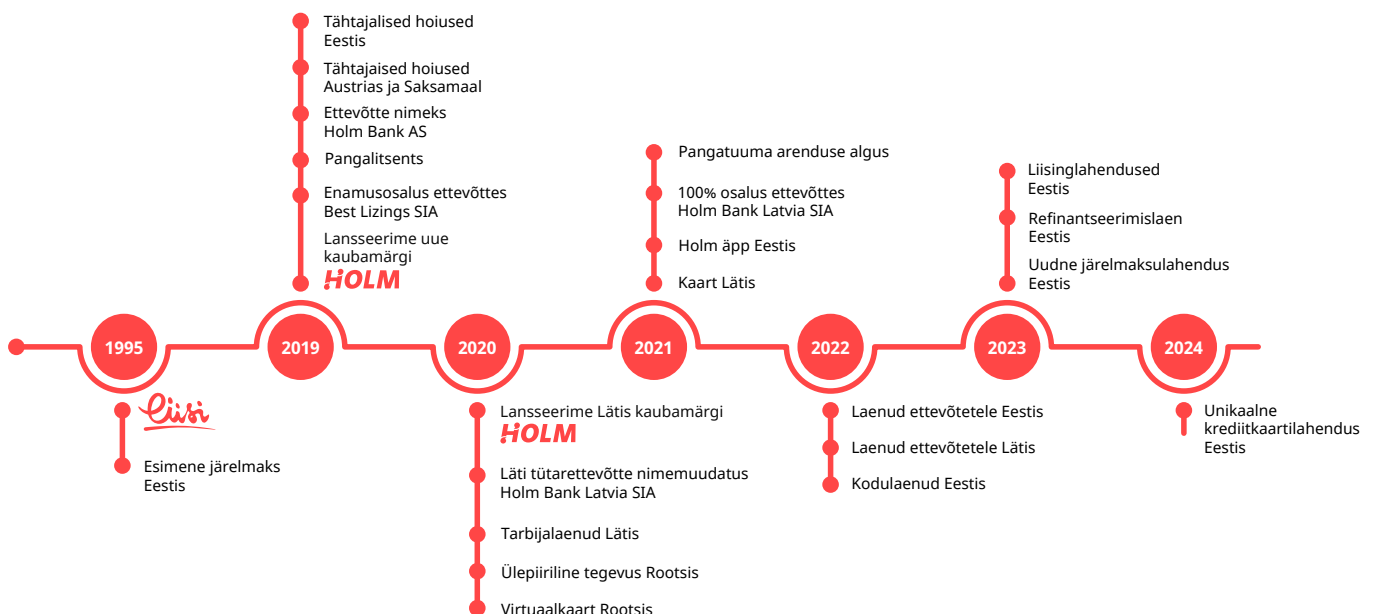
Suhtume kõigisse
austusega, oleme toeks
eesmärkide saavutamisel.

2023. aasta lõpus töötas Grupp välja uue mitmeaastase
strateegia ja finantsplaani, millega sätestati Grupi pea-
mised eesmärgid lähiaastateks, arvestades muuhulgas
viimase infoga väliskeskonna ja konkurentsituatsiooni
arengute osas. Strateegia võtmepunktidenä keskendub
Grupp järgmisele:

- Tegevusmahtude jätkuv tõstmine nii Eesti kui Läti turul

- Olemasolevate võimekuste arendamine, sealhulgas pidev sisemiste protsesside parendamine ja kõrgekvaliteedilise teenuse pakkumine klientidele
- Kasumlikkuse oluline tõstmine

Strateegias ettenähtud tegevused loovad vajaliku vundamenti täiendavateks ambitsioonikateks plaanideks tulevikus.

Tooted

Järelmaksu tooted

Liising

Väikelaenud

Krediitkaardid

Kodulaenud

Tähtajalised hoised

Äri-laenud

Aruandeperioodil jätkas Grupp oma klientidele pakutavate finantsteenuste tooteportfelli laiendamist. Olulisemateks uuendusteks olid liisingtoodete liini laiendamine nii äri- kui erakliendile, refinantseerimislaen ja Liisi Pluss järelmaks, mis on Eestis ainus omalaadne lahendus ja võimaldab järelmaksu taotleda telefoniga tootest tehtud pildi alusel.

Uued tooted avardavad ühelt poolt olemasolevatele klientidele pakutavaid finantsteenuseid ja võimaldavad nende soovide ja vajaduste täielikumat teenindamist. Teiselt poolt avavad need Grupile olulised täiendavad kasvuvõimalused uute klientide näol – eeskätt just eluasemelaen, hüpoteeklaen ja erinevad liisingtooted on Eesti ja Läti turgudel väga suure mahuga tooted, milles konkureerimine võimaldab Grupil saavutada oma kasvueesmärgid tulevikus.

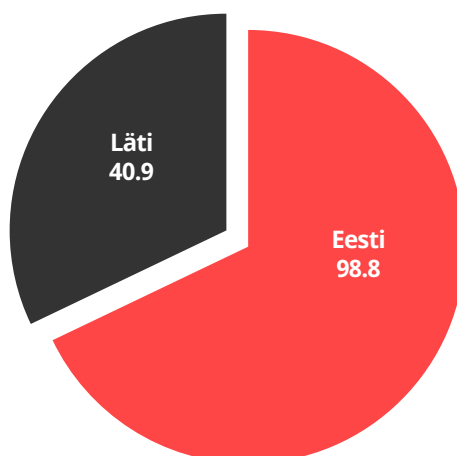
Finantstulemused

2023 aasta finantstulemused olid Grupi senise tegevusajaloo kõige tugevamad.

Grupi netolaenuportfell kasvas 2023 aastal 41%, jõudes senise tegevusajaloo kõige kõrgemale tasemele, aasta lõpus oli netolaenuportfell 139.6 miljonit eurot (31.12.2022: 99.1 miljonit eurot). Portfelli kasv oli laiapõhjaline, kasva-

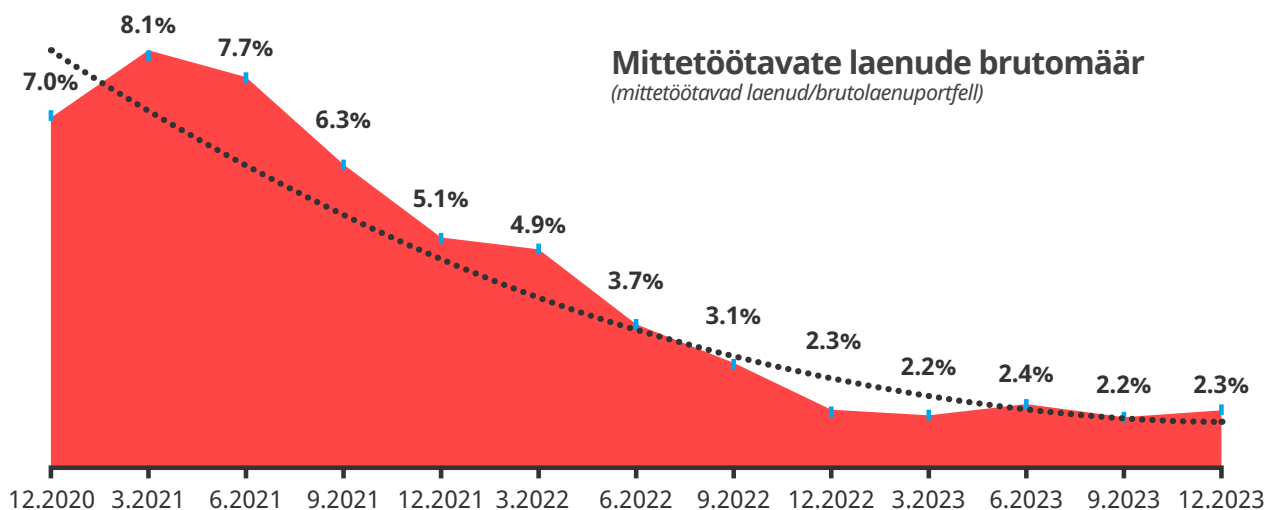
sid kõik olulisemad äri-segendid klienditüüpide järgi ning seda mõlemas riigis, kus Grupp tegutses. Eesti netolaenuportfell kasvas 45% ja jõudis 98.8 miljoni euroni (31.12.2022 68.3 miljonit eurot) ning Läti netolaenuportfell kasvas 32% ja jõudis 40.9 miljoni euroni (31.12.2022 30.9 miljonit eurot).

Portfellide jaotus riikide lõikes
miljonites eurodes

Hoolimata laenuportfelli kiirest kasvust ning raskest majanduskeskkonnast hoidis Grupp jätkuvalt edukalt fookuses laenuportfelli kvaliteeti. Kõik olulisemad krediidiriski kvaliteeti peegeldavad mõõdikud, sealhulgas võlgnevustega portfelli osakaal ning mittetöötavate laenude mahu

osakaal, püsisid aasta lõikes stabiilsena. Tagatisega laenude osakaal suurenes 23%-ni. Mittetöötavate laenude osakaal kogu laenuportfelist oli aasta lõpus vaid 2,3%, olles samal tasemel kui aasta tagasi (21.12.2022: 2,3%).

*mittetöötavate laenude brutomäär (mittetöötavad laenud/brutolaenuportfell)

Ehkki krediitkvaliteet püsis stabiilsena ja tagatisega laenude osakaal suurenes, hoidis Grupp konservatiivset joont krediitkajuhj eraldiste moodustamises. Tulenevalt kasutatava sisemise mudeli parameetrite muutusest, aga ka täiendavate mudeliväliste portfelli tasemel krediidiriski eraldiste moodustamisest, kasvas tuleviku võimalike riskide katteks moodustatud kogueraldiste maht 61% ja jõudis tasemele 2.8 miljonit eurot (31.12.2022: 1.7 miljonit eurot). Lisaks kannab Grupp jätkuvalt raamatupidamislikult 100% ulatuses maha kõik nõuded, mis on üle 365 päeva võlas. Mudeli parameetrite muudatused said tehtud konservatiivsuse põhimõttest lähtuvalt, arvestades ebaselget majanduskeskkonna väljavaadet. Kui krediitkvaliteet ja majanduse väljavaated paranevad on võimalik, et need eraldised ei materialiseeru.

Varade kogumaht kasvas koos laenuportfelliga oluliselt, kasvades aastaga 42% ja jõudes aasta lõpuks 183.5 miljoni euroni (31.12.2022: 129.5 miljonit eurot). Lisaks laenuportfelliga oli kõige olulisemaks varaks osakaalu mõttes likviidsed varad keskpangas ja kõrge reitinguga krediidiasutustes.

Passiva poole pealt olulisi struktuursete muutuseid aruandeperioodil ei toimunud.

Aasta jooksul kasvas oluliselt klientide hoiuste maht, kasvades aastaga 49% ja jõudes tasemele 155.5 miljonit eurot (31.12.2022: 104.4 miljonit eurot). Kasv oli laiapõhjaline, kasvasid nii Eesti kui välismaa hoiustajate hoiuste kogumahu. Oluline on rõhutada, et Grupi hoiuste maht koosneb jätkuvalt pea täielikult tähtjalistest hoiustest. Selline finantseerimisviis ühest küljest küll suurendab hoiustajate teenitavat tulu ja Grupi finantskulu, ent teisest küljest

maandab oluliselt Grupi likviidsusriske, kuivõrd hoiuste lõpptähtajad ja eeldatavad väljavoolu ajad on olulisemalt täpsemini teada kui nõudmiseni hoiuste puhul.

2023. aasta teises pooles emiteeris Grupp edukalt ja esmakordselt 1 miljoni euro ulatuses AT1 allutatud võlakirju. Võlakirju märkis kokku 9 investorit ning võlakirjad on registreeritud Nasdaq keskregistris. Kooskõlas kehtiva kapitaliplaaniga teostatud võlakirjaemissioon tugevdas Grupi likviidsus- ja kapitalipositsiooni ning toetab tuleviku kasvuplaane.

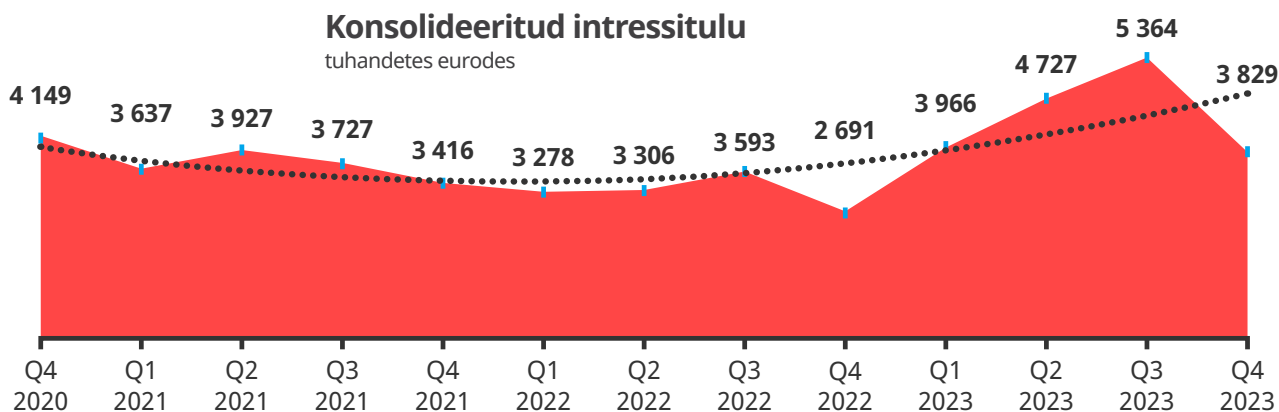
Grupp lõpetas aasta väga tugeva kapitali- ja likviidsuspositsiooniga, ületades suure varuga kõiki sisemisi ja regulatiivseid nõudeid.

Kapitali osas oli Grupi konsolideeritud kogukapitali adekvaatsus aasta lõpus 18.3% riskiga kaalutud varadest (31.12.2022: 20.6%) ja esimese taseme omavahendite adekvaatsus 15.5% riskiga kaalutud varadest (31.12.2022: 17.2%). Ehkki mõlemad näitajad ületavad olulise varuga kõiki sisemisi ja regulatiivseid sihtmääri, on need planeeritult madalamad kui eelmise aasta lõpus, kuna laenude kogumahu oluline kasv aruandeperioodil tõstis ka arvestuslikku riskiga kaalutud varade mahtu.

Likviidsusrisiki mõõdikutest olulisematena võib välja tuua laenude suhte hoiustesse, mis oli aasta lõpus tugevnenud tasemele 89.8% (31.12.2022: 95.0%), samas kui regulatiivne LCR suhtarv oli tasemel 190% (31.12.2022: 237%), ületades jätkuvalt suure varuga regulatiivset miinimumtasemist 100%. Absoluutsummas mõõdetuna kasvas likviidsuspuhver aastaga oluliselt.

Süsteemne töö tegevusmahtude kasvatamisel on viinud ka tugevate positiivsete arenguteni aruandeperioodi kasumiaruande vaates. Neto tegevustulud kasvasid perioodil 33% võrreldes aasta varasemaga, tasemele 15.4 miljonit eurot (2022. aastal: 11.6 miljonit eurot). Peamiseks mõjutajaks oli koos laenuportfelli kasvuga samas suurusjärgus kasvanud neto intressitulu.

Samal ajal kasvasid tegevuskulud 4%, jõudes tasemele 9.6 miljonit eurot (2022. aastal: 9.2 miljonit eurot). Hoolimata krediitkahjude kasvust 22% võrra tasemele 4.0 miljonit eurot (2022. aastal: 3.3 miljonit eurot), oli aruandeperioodi kasum enne makse 1.8 miljonit eurot võrrelduna 0.9 miljoni euro suuruse kahjumiga aasta tagasi. Netokasum oli 1.6 miljonit eurot, võrreldes aastataguse kahjumiga 0.9 miljonit eurot.

Positiivse tulemi peamiseks põhjuseks oligi tegevusmahtude kasv. Aastatepikkune süsteemne töö on viinud laenuportfelli jätkuva kasvuni, mis omakorda on suurendanud portfelist teenitavat neto intressitulu. Hoolimata tihedast konkurentsist ja koos turuüleste intressidega oluliselt kasvanud finantseerimiskulust, oleme laenude keskmist hinnastamist juhtinud viisil, et neto intressitulu portfelliühiku kohta 2023. aastal oluliselt ei muutunud.

dustamisel võimaldavad tulude kasvatamisel oodata kasumlikkuse jätkuvat paremist ja maandavad haavatavust ettenägematute riskide osas.

Samal ajal on pidevalt täiustunud sisemised tööriistad ja protsessid võimaldanud suurendada tegevusmahte ilma sisemist kulubaasi ja töötajate arvu oluliselt suurendamata, piirates tegevuskulude kasvu, mis jäi 2023. aastal inflatsioonist madalamaks.

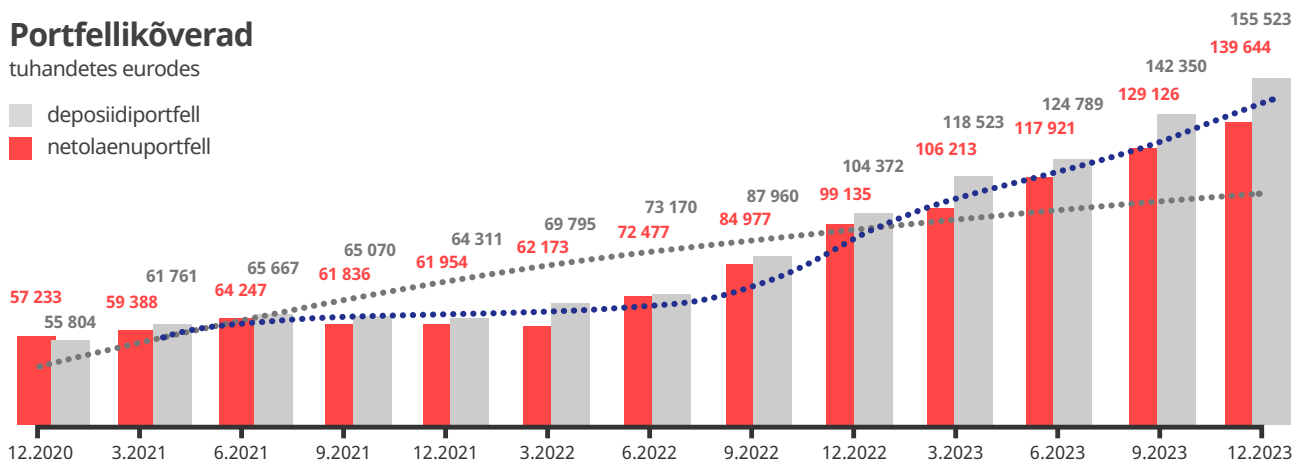
2023. aasta lõpu seisuga viidi sisse ühekordsed raamatupidamisliku iseloomuga korrigeerimised, mis puudutasid efektiivse intressimäära arvestuse parendusi üle kogu laenuportfelli. Muudatuste tulemusena muutusid tagantjärele nii 2022 kui jooksva 2023 bilansi ja kasumiaruande kanded, mis on täpsemalt kirjeldatud selle aruande lisas 22. Kõikide muudatuste netomõju 2023. aasta lõpu seisuga oli positiivne 0,4 miljonit eurot, s.t. selle summa võrra oli panga omakapital aasta lõpu seisuga suurem võrreldes muudatuste sisse viimise eelse seisuga.

Jätkuv portfelli kasv, stabiilne krediitkvaliteet ja konservatiivne joon krediitkahjude katteks eraldiste moo-

Portfelli kõverad

tuhandetes eurodes

- deposiidiportfell
- netolaenuportfell

Juhtorganid

Panga juhtorganid on Panga nõukogu ja juhatus, kes juhivad kogu Grupi tegevust. Panga ainuomanik ja aktsionär on OÜ Koduliising. Aktsionäril on õigus osaleda Panga juhtimises aktsionäride üldkoosoleku kaudu. Aktsionäride üldkoosolek on Panga kõrgeim juhtorgan. OÜ Koduliising kuulub 100% Arne Veskele, kes on ühtlasi Gruppi kuuluvate ettevõtete lõplik kasusaaja ja kontrolliv osapool. OÜ Koduliising emaettevõttena ja Arne Veske lõpliku kasusaajana on isikud, kellel on krediidiasutuste seaduse kohaselt Pangaga oluline seos.

Panga nõukogu koosneb viiest liikmest, kes vastutavad Grupi strateegiliste otsuste ja juhatuse tegevuse järelevalve eest. Nõukogu liikmed määrab kolmeks aastaks ametisse aktsionäride üldkoosolek. Nõukogu liikmed valivad endi hulgast esimehe, kes korraldab nõukogu tööd. Nõukogu esimees on Arne Veske. Nõukogu liikmete ja esimehe osas aruandeperioodil muutusi ei olnud.

Panga juhatus koosneb kolmest liikmest, kes vastutavad Grupi igapäevase juhtimise eest vastavalt nõukogu poolt kinnitatud strateegiatele ja üldpõhimõtetele. Juhatuse liikmed määrab kolmeks aastaks ametisse nõukogu. Aruandeperioodil juhatuse koosseis muudatusi ei toimunud. Panga juhatuse esimeheks on Kaspar Kalvet. Kaheks teiseks juhatuse liikmeks on Panga juriidilise osakonna juht Monika Tomberg ja riskijuht Arvi Lipp.

Panga nõukogu ja Grupi ettevõtete juhatuse liikmete ametisse nimetamisel võetakse aluseks krediidiasutuste seaduses juhtorganite liikmetele esitatud nõuded. Selle kohaselt peavad ametisse nimetatud isikul olema kredii-

diasutuse juhtimiseks vajalikud teadmised, oskused, kogemused, haridus, kutsealane sobivus ja laitmatu äriala maine. Juhtorgani liikmete määramisel tagab Grupp, et juhtorgani koosseis oleks piisavalt mitmekesine teadmiste, oskuste, kogemuste ja hariduse poolest.

Juhtorgani liikmete ausa, usaldusväärse ja sõltumatu tegutsemise tagamiseks ning juhtorgani otsustusprotsessi tulemuslikuks kontrollimiseks ja juhtimiseks hinnatakse juhtorgani koosseisu otsustamisel, et kõikidel juhtorgani liikmetel on nõutavad isikuomadused. Samuti hinnatakse, kas juhtorgani liikmetel on tegelikke või võimalikke huvide konflikte, mis ei pruugi võimaldada neil oma ülesandeid iseseisvalt ja objektiivselt täita.

Juhtorgani koosseisu üle otsustamisel püüab Grupp tagada selle mitmekesisuse, eelkõige soo, erialaste teadmiste, hariduse ja vanuse osas, et parandada juhtorgani tulemuslikkust ja tagada suurem tasakaal selle koosseisus. Uute juhtorganite liikmete ametisse nimetamisel võetakse arvesse konkreetseid oskusi ja kogemusi, sõltumatust ja teadmisi, mis on vajalikud juhtorgani täielikuks moodustamiseks. Samuti võetakse arvesse mitmekülgset kasu, mida iga kandidaat võib juhtorgani üldisele koosseisule tuua. Soolise mitmekesisuse tagamiseks ja alaesindatud soo arvu suurendamiseks püütakse iga grupi juhtorganise kaasata vähemalt üks alaesindatud soo esindaja.

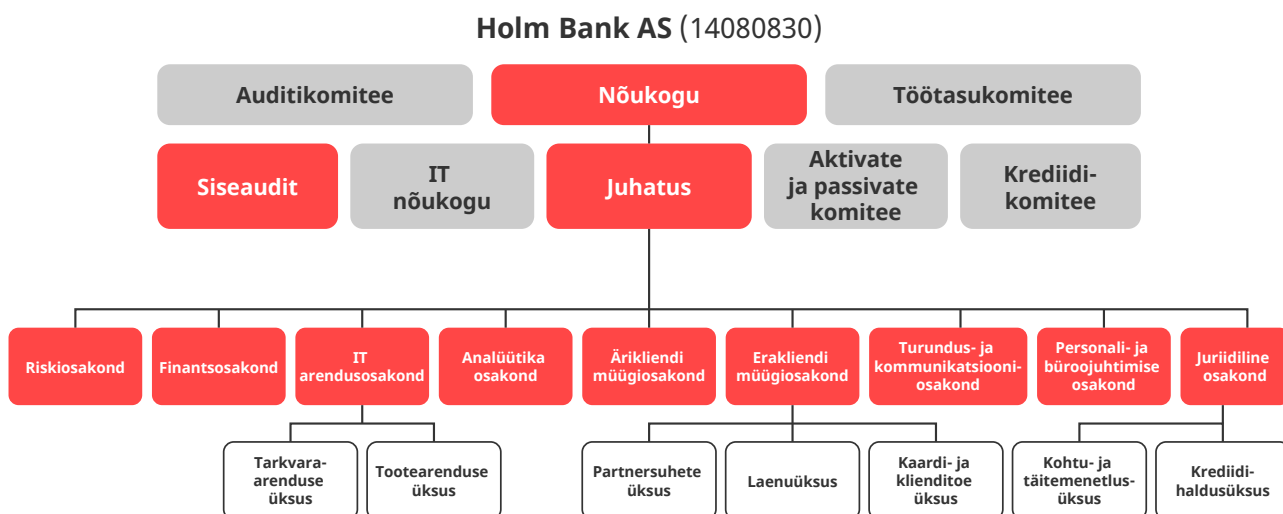
Grupil on juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamiseks vastu võetud sisepoliitika: sobivust hinnatakse enne isiku juhtorgani liikmeks määramist, juhtorgani liikme ametiaja pikendamist või regulaarselt kord aastas.

Grupi struktuur

Grupi juriidiline ja omanike struktuur 31.12.2023 seisuga:

Grupi organisatsioonistruktuur seisuga 31.12.2023 on esitatud alloleval joonisel:

Grupi struktuuri kujundab ja kinnitab Panga juhatus vastavalt nõukogu antud juhiste ning arvestades Grupi äritegevust ja tulevase arengukavasid.

Juhatus tagab, et kontserni organisatsiooniline struktuur on läbipaistev, vastutusvaldkonnad on selgelt määratletud ning riskide tuvastamise, mõõtmise, juhtimise, pideva jälgimise ja aruandluse protseduurid on kehtestatud ning need protseduurid on proportsionaalsed Grupi tegevuse olemuse, ulatuse ja keerukusega.

Grupp koordineerib oma igapäevast tegevust konsolideerimise põhimõtte alusel, mis hõlmab ühiste ja kooskõlastatud eesmärkide kehtestamist ning ühiste põhi-väärtuste rakendamist.

Komiteed

Grupp on moodustanud järgmised komiteed:

Auditikomitee, moodustatud nõukogu poolt annab nõu raamatupidamise, auditi, sisekontrolli ja siseauditi küsimustes ning täidab ka riskikomitee ülesandeid.

Krediidikomitee, moodustatud Panga nõukogu poolt lähtub oma tegevuses nõukogu poolt kinnitatud tegevus-põhimõtetest, on pädev organ, mis teeb krediidi väljastamisega seotud otsuseid.

Töötasukomitee, moodustatud nõukogu poolt on pädev organ, mis teostab peaausjalikult järelevalvet juhtide ja töötajate tasustamise üle ning hindab vähemalt üks kord aastas tasustamise põhimõtete rakendamist.

Grupi juhtimist ja kontrollmehhanisme rakendatakse konsolideeritult, mis tähendab, et kontsern kasutab juhtimiskorralduses tsentraliseeritud lähenemist. Grupiüle-sed ühtsed põhimõtted, reeglid ja regulatsioonid kehtestatakse ja integreeritakse sisemiste regulatsioonide kaudu ning vajadusel eraldi juhtkonna otsustega. Kuigi Grupp kasutab oma juhtimiskorralduses tsentraliseeritud lähenemist, on kontserni igapäevategevuse toetamiseks vajalik ka kohalikul tasandil piisav kompetents.

Kohalik juhtkond vastutab jätkuvalt kohalike eeskirjade järgimise, sisemiste eeskirjade ja strateegiate jõustamise eest kohalikul tasandil ning nõuetekohase aruandluse eest grupi tasandil. Maatriksstruktuuri kasutatakse tütarettevõtte tegevuse koordineerimiseks.

IT/Arenduskomitee, moodustatud Panga juhatuse poolt hindab kontserni arenguvajadusi IT valdkonnas ja koordineerib IT-arenduse prioriteete.

APJK komitee (Aktiva ja passiva juhtimise komitee), moodustatud juhatuse poolt. Selle komitee põhiülesanne on tagada Grupi piisav kapitaliseeritus ja likviidsus.

Proportsionaalsuse põhimõttele tuginedes ei ole Grupis loodud riskikomiteed ja nomineerimiskomiteed. Nomindeerimiskomitee ülesandeid täidab Grupi nõukogu ja riskikomitee ülesandeid auditikomitee.

Peamised juhtimisprintsiibid

Grupi tegevust juhivad Panga juhatus ja nõukogu, kus juhatus on aruandluskohustuslik nõukogu ees ning võtab vastu ettevõtte operatiivse ja taktikalise juhtimisega seotud otsuseid. Nõukogu teeb otsuseid ettevõtte pikaajalise strateegilise juhtimise üle. Nii nõukogu kui ka juhatus on kohustatud tegutsema ausalt ja heauskselt ning langetama otsuseid objektiivselt panga ja tema aktsionäride kui terviku huvides. Nõukogu esindab nõukogu esimees ja juhatus esindab juhatuse esimees. Ülesannete lahususe põhimõttest tulenevalt keskendub nõukogu esimees nõukogu esindamisele ning ettevõtte tegevuse ja üldjuhtimise korraldamisele ning aktsionäridega seotud küsimuste jälgimisele, samas kui juhatuse esimees esindab juhatust Panga igapäevaste toimingute teostamisel. Juhatuse ja nõukogu abistamiseks nende ülesannete täitmisel moodustatakse erinevate vastutusvaldkondadega komiteed.

Holm Grupp on kehtestanud sisemise juhtimise ja kontrolli põhimõtted, et tagada läbipaistva organisatsioonilise struktuuri loomine, mis võimaldab määrata pädevuste ja vastutuse jaotuse kontserni äritegevuse juhtimise ja järelevalve osas.

Grupp rakendab proportsionaalsuse põhimõtet, mis tähendab, et sisejuhtimise ja -kontrolli põhimõtted on välja töötatud eelkõige Grupi suurust, majanduslikku tähtsust, sisemist korraldust ja olemust, riskiprofilile ning tegevuse keerukust arvestades. Grupi suurusest tulenevalt saab osa funktsioone kombineerida või jagada. Grupi organi-

Sisekontrollisüsteem

Grupp rakendab „kolme kaitseliini“ põhimõtet. See tähendab, et Grupi juhtimis- ja kontrollimudeli raames on ärivaldkondadele ja funktsioonidele antud selged rollid ja vastutus „kolme kaitseliini“ vaatenurgast. Selle põhimõtte kohaselt on funktsioonid jagatud „kolmeks liiniks“ ning igal kaitseliinil on riskijuhtimise ja kontrolliga seotud spetsiifilised rollid ja kohustused.

Selleks et Grupi tegevus oleks efektiivne, finantsaruandlus usaldusväärne, tegevus kehtivate seaduste ja muude õigusaktidega vastavuses, sise-eeskirjad ajakohased ja asjakohaste juhtorganite poolt heaks kiidetud ja otsused tehtud usaldusväärse ja asjakohase informatsiooni põhjal, on Grupp kehtestanud sisekontrollisüsteemi, mis hõlmab kõiki tegevus- ja juhtimistasandeid.

1. Esimese tasandi sisekontroll toimub igas esimese kaitseliini üksuses. See liin võtab riske ja vastutab nende äri-ise juhtimise eest otse ja järjepidevalt. Selleks peavad äri- liinidel olema asjakohased protsessid ja kontrollid, mille sisu on tagada riskide tuvastamine, analüüsimine, mõõtmine, jälgimine, juhtimine, aruandlus ja säilitamine kogu institutsiooni riskiisu piirides ning et kogu äritegevus vastaks välistele ja sisemistele regulatiivsetele nõuetele.

satsiooniline struktuur on aga üles ehitatud selliselt, et oleks tagatud selge pädevuste jaotus ning ülesannete ja kontrolli lahusus, et vältida huvide konflikte ja tagada tõhus kontrollikeskkond. Juhtimisprotsessi, otsuste tegemise ja järelevalve rollid ja kohustused hoitakse võimalikult lahus ja sõltumatu.

Grupp rakendab põhimõtet, et Panga nõukogu ja juhatus vastutavad Grupi põhiväärtuste ja ootuste seadmise ja edastamise eest kogu ettevõttele. Grupi juhtkonna liikmed, sealhulgas võtmefunktsioonide täitjad, aitavad kaasa põhiväärtuste ja ootuste töötajatele edastamisele. Nõukogu ja juhatus edendavad, jälgivad ja hindavad jooksvalt Grupi riskikultuuri, kaaluvad riskikultuuri mõju finantsstabiilsusele, riskiprofilile ja tugevale juhtimisele ning teevad vajadusel muudatusi.

Grupis on loodud selge juhtimis- ja haldusstruktuur, mis on Grupi tõhusa juhtimise ja kontrolli haldamise aluseks. Rakendades avalikustamise ja läbipaistvuse põhimõtet, tagab Grupi juhtimisraamistik kõigi Gruppi puudutavate oluliste küsimuste, sealhulgas riskiga seotud küsimuste õigeaegse ja täpse avalikustamise Grupis tervikuna ning aruandluse kaudu nõukogule ja juhatusele. Grupi strateegiad ja sise-eeskirjad edastatakse kõikidele asjaomastele töötajatele viisil, mis võimaldab töötajatel mõista ja täita oma tööülesandeid ja vastutusega seotud nõudeid.

2. Teine tasand koosneb riskijuhtimise ja vastavuskontrolli funktsioonist, mis toimivad autonoomse ja sõltumatu kontrolliüksusena. Riskijuhtimise funktsioon hõlbus- tab usaldusväärse riskijuhtimise raamistiku rakendamist kogu Grupis ning vastutab riskide edasise tuvastamise, jälgimise, analüüsimise, mõõtmise, juhtimise ja aruandluse eest ning kujundab tervikliku ülevaate kõigist riskidest individuaalse ning konsolideeritud korra alusel.

Riskijuhtimise funktsioon aitab äriüksustel rakendada riskijuhtimise meetmeid, et tagada esimeses kaitseliinis kehtestatud protsessi ja kontrolli nõuetekohane kavandamine ja tõhusus.

Vastavuskontrolli funktsioon jälgib vastavust õigusli- kele ja regulatiivsetele nõuetele ning sise-eeskirjadele, annab juhtidele ja asjaomastele töötajatele nõu nõuete täitmise kohta ning kehtestab põhimõtted ja protsessid nõuete täitmisega seotud riskide juhtimiseks ja nõuete täitmise tagamiseks. Mõlemad funktsioonid võivad vajaduse korral sekkuda, et tagada sisekontrolli- ja riskijuhti- missüsteemide toimimist esimeses kaitseliinis.

3. Kolmas tasand koosneb siseauditi funktsioonist. Siseaudit viib läbi riskipõhiseid ja üldauditeid ning kontrollib ja hindab sisemiste juhtimiskordade, -protsesside ja -mehhanismide korrektset rakendamist, et teha kindlaks, kas need on usaldusväärsed ja tõhusad, rakendatud ja

järjepidevalt kohaldatavad. Siseauditi funktsioon vastutab kahe eelneva kaitseliini sõltumatu auditeerimise eest. Siseauditi funktsioon täidab oma ülesandeid teistest kaitseliinidest sõltumatult.

Tasustamispoliitika

Grupp on välja töötanud ühtse tasustamispoliitika, mille on heaks kiitnud töötasukomitee ja nõukogu. Selle eesmärkide järgimist kontrollib siseaudiitor. Poliitika sätestab tasustamise põhimõtted, mis tagavad töötajaskonna jätkusuutliku motiveerimise ja töövõime edendamise, selguse ja läbipaistvuse tasustamisel ja soodustuste määramisel ning määravad tulemustasu maksmise alused.

Kontsernis on moodustatud töötasukomitee, mis hindab juhatuse poolt antud sisendi põhjal tasustamispoliitika rakendamist kontsernis ning tasustamisotsuste mõju riskijuhtimise, omavahendite ja likviidsuse nõuete täitmisele. Töötasukomitee jälgib ka juhtivtöötajate ja töötajate töötasustamist. Vähemalt kord aastas hindab tasustamispoliitika rakendamist, vajadusel teeb ettepanekuid tasustamispoliitika uuendamiseks ning valmistas ette panga nõukogu tasustamise otsuste eelnõud.

Nõukogu vastutab tasustamispoliitika kinnitamise ja haldamise, palgaastmestiku, tulemustasu arvutamise aluseks olevate tulemuskriteeriumide ja tulemustasu maksimaalse suuruse kinnitamise eest töötasukomitee ettepanekul.

Tasu koosneb kahest komponendist: põhipalk – töötaja ja tööandja vahel kokku lepitud ja töölepingus fikseeritud tasu – ning muutuvtasu – täiendav tasu, mis hõlmab ka tulemustasu.

Lisaks põhipalgale võib Grupp pakkuda töötajatele tulemustasu, kui Grupi majandustulemused seda võimaldavad. Tulemustasu maksmise eelduseks on Grupi kehtivas strateegias ja finantsplaanis seatud põhieesmärkide täitmine ning arvestuse aluseks on välja töötatud tulemuskriteeriumid.

Iga töötaja kvaliteeti ja töödistsipliini ning töötaja individuaalseid töötulemusi koostöös äriüksuse töötule-

mustega hindab töötaja vahetu juht. Juht jälgib töötaja tulemuslikkust ja annab töötajale tagasisidet aasta jooksul toimuvatel juhi ja töötaja regulaarsetel vestlustel. Juht teeb kokkuvõtte töötaja töötulemustest, sh interaktsioonist äriüksuse töötulemustega ning annab töötajale ülevaate iga-aastase töötaja aastavestluse raames.

Tulemuskriteeriumide jälgimiseks rakendatakse Panga juhatuse poolt välja töötatud tulemusmõõdikuid, mis jälgivad grupi strateegia ja finantsplaani elluviimist. Panga osakondade, üksuste ja iga töötaja tasandi tulemusmõõdikud töötavad välja iga osakonna või üksuse juht, lähtudes tasustamispoliitikas toodud põhimõtetest.

Tulemustasu maksmise tingimused on sätestatud viidatud tasustamispoliitikas, täiendavad tingimused kehtivad oluliste töötajate osas, kellel ametialane tegevus mõjutab oluliselt Grupi riskiprofiili. Tulemustasu kriteeriumid ja kogusumma kinnitavad töötasukomitee ja nõukogu.

Põhipalk ja tulemuspalk on mõistlikus tasakaalus. Tulemustasu maksimummäär ei või ületada 100% töötaja aasta põhipalgast või erandjuhul kuni 200%, kui see on eelnevalt kinnitatud aktsionäride üldkoosoleku poolt.

Igaaastasel töötajatele makstava tulemustasu summa kinnitavad töötasukomitee ja nõukogu. Tulemustasu makstakse välja hiljemalt kogumisperioodi auditeeritud majandustulemuste kinnitamisele järgneva kuu lõpuks.

Grupil ei ole töötajaid, kelle aastatasu on suurem kui üks miljon eurot.

Töötajaid motiveerivad rahaliste stiimulite kõrval ka mitterahalised hüved, nt paindlik töögraafik, kaugtöö võimalus, erinevad ühistegevused ja sporditoetused.

Konsolideeritud finantssuhtarvud		
<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Neto intressitulud	14 193	11 138
Neto teenustasukulud	-560	-764
Muud tegevustulud	1 796	1 250
Neto tegevustulud	15 427	11 625
Tegevuskulud	-9 622	-9 287
Aruandeperioodi kasum enne krediidikahjusid	5 806	2 337
Finantsinstrumentide krediidikahjumite katteks moodustatud allahindlus	-3 969	-3 265
Tulumaksukulu	-201	-17
Aruandeperioodi kasum/kahjum	1 636	-945
<i>Emaettevõtte omaniku osa aruandeperioodi kasumist/kahjumist</i>	1 636	-945
Keskmiised varad	156 537	109 723
Keskmine emaettevõtte omaniku osa omakapitalist	19 096	18 751
Netolaenuportfell aruandeperioodi lõpus	139 644	99 135
Koguvaram aruandeperioodi lõpus	183 546	129 528
Hoiuste kogumaht aruandeperioodi lõpus	155 523	104 372
ROA %	1,0%	-0,9%
ROE %	8,6%	-5,0%
AU %	12,6%	12,8%
CFROI %	30,5%	12,5%
CIR %	62,4%	79,8%
NIM %	15,2%	16,2%
Laenude ja varade suhe %	76,1%	76,5%
Laenude ja hoiuste suhe %	89,8%	95,0%
Omakapitali ja laenuportfelli suhe %	14,3%	18,4%
Mittetöötavate laenude brutomäär %	2,3%	2,3%
Omakapitali määr %	10,8%	14,1%
LCR %*	190,2%	237,1%
NSFR %*	159,1%	161,2%
Finantsvõimenduse määr %*	10,5%	13,5%

Selgitused:

*Kapitali adekvaatsuse tasemed (LCR, NSFR, finantsvõimenduse määr) arvutatakse COREP aruande kohaselt perioodi lõpu seisuga konsolideeritud tasemel.

Keskmiised varad = (perioodi lõpu varad kokku + perioodi alguse varad kokku) / 2

Keskmine emaettevõtte omaniku osa omakapitalist = (perioodi lõpu omakapital kokku + perioodi alguse omakapital kokku) / 2

Netolaenuportfell = brutolaenuportfell - laenude allahindlused

Varade tootlus (ROA) = puhaskasum (emaettevõtte omaniku osa) / keskmiised varad * 100

Omakapitali tootlus (ROE) = puhaskasum (emaettevõtte omaniku osa) / keskmine omakapital (emaettevõtte omaniku osa) * 100

Varade kasutamine (AU) = neto tegevustulud / keskmiised varad * 100

CFROI = aruandeperioodi kasum enne krediidikahjumeid / keskmine omakapital (emaettevõtte omaniku osa) * 100

Kulude ja tulude suhe (CIR) = tegevuskulud kokku / puhas tegevustulu * 100

Neto intressimarginaal (NIM) = neto intressitulu / keskmiised intressi teenivad varad * 100

Laenude ja varade suhe = netolaenuportfell / koguvaram * 100

Laenude ja hoiuste suhe = netolaenuportfell / hoiused * 100

Omakapitali ja laenude suhe = kogu omakapital / netolaenuportfell * 100

Mittetöötavate laenude brutomäär = mittetöötavate laenude brutoportfell / kogu brutoportfell * 100

Omakapitali määr = Omakapital / Koguvaram * 100

LCR (likviidsuse kattekordaja) arvutatakse vastavalt ühise aruandluse (COREP-i) põhimõtetele. LCR = kokku kõrge kvaliteediga likviidsed varad / (raha väljavool kokku - raha sissevool kokku) * 100

NSFR (stabiilse netorahastamise määr) arvutatakse vastavalt ühise aruandluse (COREP-i) põhimõtetele. NSFR = kättesaadav stabiilne rahastus kokku / nõutav stabiilne rahastus kokku * 100 Finantsvõimenduse määr = esimese taseme omavahendid / finantsvõimenduse määra riskipositsioon * 100

Kestlikkuse eesmärgid

Kõik Grupi ettevõtted on vastutustundlikud nii oma laenamise poliitikas kui ka ühiskonnas laiemalt aidates luua väärtust ühiskondlikul ja individuaalsel tasandil, luua töökohti ja parandada inimeste elukvaliteeti.

Anname oma panuse kestlikkuse eesmärkide saavutamiseks ja mõtleme aktiivselt, mida saaksime teha meie ühiskonna ja keskkonna heaks ning aidata riigil ja ühiskonnal saavutada kestlikkuse eesmärke

Grupis on välja töötatud jätkusuutlikkuse eesmärgid, et saaksime veelgi enam kaasa aidata ja anda oma panuse ühiskonnas kestlikkuse eesmärkide saavutamisel. Töötame selle nimel, et integreerida Grupi jätkusuutlikkuse eesmärgid ning jätkusuutliku ja vastutustundliku tegevuse põhimõtted Panga strateegiasse ja tööprotsessidesse. Parendame pidevalt Panga tööprotsesse jätkusuutliku ja vastutustundliku tegevuse põhimõtete rakendamiseks kohaldades järgmiseid keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimis-meetmeid:

Keskkonnameetmed (E)

Reostus ja jäätmed: Töötame selle nimel, et vähendada Grupi tegevusega keskkonnale avalduvat mõju nii jäätmete sorteerimise kui kontoritöös kuluva paberi vähendamisega.

Keskkonnasõbralike toodete ja teenuste innovatsioon: Pakume klientidele tooteid, mis võimaldavad vähendada keskkonnamõju (kodu energialaen) ja toetame ettevõtteid, mis tegutsevad kliimaeesmärke silmas pidades ning edendavad jätkusuutlikku majandust.

Sotsiaalmeetmed (S)

Juurdepääs finantsidele ja vastutustundlik laenamine: Grupp väljastab laenu üksnes vastutustundliku laenamise põhimõtteid järgides tuginedes heale pangandustavale ning kõrgetele eetilistele standarditele. Panga tegevus on alati kooskõlas ja ei kahjusta üldtunnustatud eetika-, keskkonna- ja õiguspõhimõtteid. Pank ei tee tehinguid vastaspooltega, kelle moraalsed tõekspidamised on küsitavad. Me ei krediteeri kliente, kui on tõenäoline, et nad ei suuda oma kohustusi täita. Kuna kliendisuhe põhineb vastastikusel usaldusel, siis positiivsete laenuotsuste tegemisel usume kliendi aususesse, soovi ja võimalustesse ning finantsvõimekusse täita oma kohustusi nii eraisiku kui ka äriklientide puhul, kuid hindame alati ka omalt poolt kliendi poolt esitatud informatsiooni. Me ei krediteeri kliente, kui on tõenäoline, et nad ei suuda oma kohustusi täita.

Tööjõu juhtimine: Oleme seadnud eesmärgiks kõrge töötajate rahulolu ja lojaalsuse, mitmekülguse, võrduse ja kaasamise, talentide hoidmise ja motiveerimise, töötajate heaolu väärtustamise läbi väga hea juhtimise.

Hoolitseme oma töötajate eest, täiustades pidevalt tööprotsesse ja otsime võimalusi töötajate heaolu suurendamiseks. Toetame oma töötajate professionaalset ja isiklikku arengut, pakkudes töötajatele võimalusi arenguks organisatsiooni sees ja võimaldades koolitusi.

Alates 2023. aastast kasutame töötajate rahulolu jooksvaks hindamiseks Motichecki tarkvarateenust. Motichheck on kaasaegne ja uuenduslik lahendus juhtide toetamiseks ning töötajate tööelu ja vajaduste mõistmiseks.

Motichheck

Koostöös töötajatega uuendas Pank 2023 aastal oma väärtusi ja missiooni (eesmärki). Pangas töötame eesmärgiga aidata inimestel ja ettevõtetel oma häid plaane realiseerida, pakkudes kaasaegseid, mugavaid ja kvaliteetseid tulevikku vaatavaid finantsteenuseid. Väärtustame arengut, aega ja inimesi.

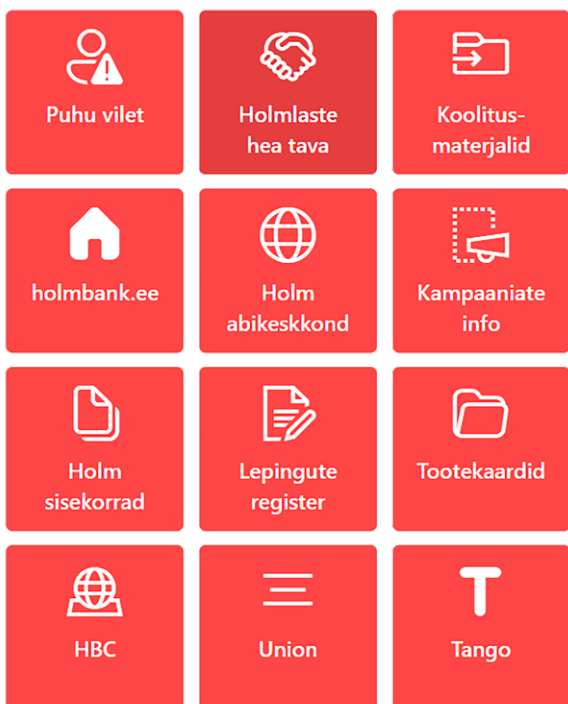
Oleme seadnud eesmärgiks Panga igapäevatöö tõhusdamise ja administratiivsete tegevuste vähendamise. Selle saavutamiseks hindame kriitiliselt kõiki protsesse ja otsime optimaalseid lahendusi.

Hindame järjepidevalt, kas meil on õiged inimesed õigetel kohtadel ning sobiv struktuur, mis toetab Panga eesmärkide saavutamist.

Töötajate koolitamine ja arendamine: Oleme välja töötanud vajaduspõhise koolitusplaani ning töötajatele võimaldatakse koolitusi, mis vastavad nende vajadustele, lisaks regulaarsetele majasisestele täiendkoolitustele töötajate kompetentsi hoidmiseks ja tõstmiseks. 2023. aastal alustasime juhtide arendamise programmiga, mille eesmärk on koolitada juhte kaasaegsete juhtimistehnikate (nt coaching ja väärtuspõhine juhtimine) valdas. Juhtimise arendamise programmi käigus lepiti kokku ja kirjeldati ka Grupi ühtsed juhtimispõhimõtted.

Mitmekehisus, kaasatus ja võrdne kohtlemine. Tähtsustame soolist võrdõiguslikkust ja järgime ranget mittediskrimineerimise poliitikat. Grupi tasustamispoliitika on läbipaistev ja õiglane.

Töötajate kaasamine: 2023. aastal käivitati Pangas siseveeb pangasiseseks teabevahetuseks. Sellest on saanud populaarne ja oluline info liikumise kanal, mis tagab kõigi kursisoleku olulise infoga. Siseveeb võimaldab töötajatele lihtsa ja kiire juurdepääsu olulisele teabele, materjalidele ja dokumentidele, mida töötajad oma igapäevaste tööülesannete täitmiseks vajavad.

Töö- ja eraelu tasakaal: väärtustame tasakaalu töö ja eraelu vahel. Grupp rakendab paindlikku töökorralduse põhimõtet ning võimaldab paindlikku tööaega ja kodust töötamist kõigile töötajatele, kelle töö iseloom seda võimaldab.

smartwork.ee

2023. aastal omistasid Targa Töö Ühing ja Eesti Personalijuhtimise Ühing PARE Pangale Kaugtöö Tegija märgise. Kaugtöö Tegija märgis on kvaliteedimärk, mis näitab, et organisatsioon rakendab läbimõeldult kaasaegseid ja paindlikke tööpraktikaid.

Töetervishoid ja tööohutus: tagame ettevõtte kulul täiendava tervisekindlustuse ja toetame töötajaid olulistel perekondlikel puhkudel.

Toetame töötajate vaimse tervise edendamist, pakkudes pangaüleseid koolitusi kõigile töötajatele, nt. stressiga toimetulekust, unest, tervislikust toitumisest jne. Vajadusel toetame professionaalse abi saamiseks ka rahaliselt.

Heategevus, kohalik majanduslik ja sotsiaalne mõju: Grupp on läbi aastate seadnud esikohale heategevuse ning on olnud pikaajaline toetaja mitmetele kultuuriüritustele, spordiühingutele ning üksikisikutele jne, mille kohta saab täpsemalt lugeda peatükis Sotsiaalne vastutus ja majandusliku väärtuse loomine.

Juhtimismeetmed (G)

Riskijuhtimine: Grupi riskijuhtimine põhineb Grupi määratletud riskivalmidusel ehk riskiisul. Grupp võtab ainult riske, mis ei ületa tema riskivõimet ja tagab, et riskivõtmist nõudvad tegevused jäävad alati Grupi riskivõime piiresse. Pidevalt jälgitakse riskimõõdikuid, Grupi riskiisu avaldust ning riskijuhtimise protseduure uuendatakse vähemalt kord aastas, et tagada riskinäitajate ja protsesside pidev vastavus Grupi kasvavatele vajadustele ja võimalustele.

Töötasu: Maksame oma töötajatele turutingimustele vastavat konkurentsivõimelist palka.

Korruptsiooni vältimine: Rikkumiste ja pettuste ennetamiseks on loodud anonüümset teatamist võimaldav rakendus.

Sotsiaalne vastutus ja majandusliku väärtuse loomine

Eesti oma pangana on Holmile südamelähedane olla toeks kohalike inimeste heade plaanide elluviimisel. Panga tunnuslause on „Heade plaanide pank“. Sellega väljendame panga heade plaanide teostamist vastutustundliku ja arengule suunatud krediitiasutuse- na, kes toetab ettevõtete ja eraisikute jätkusuutlikke plaane. Samavõrd väljendab meie tunnuslause Panga sotsiaalset vastutustundlikkust - toetame hakkajaid ja inspireerivaid inimesi, tulevikulootuseid ja kohaliku kogukonna elu paremaks muutjaid, ning oleme abiks nõrgematele.

Teist aastat järjest toetasime SA Heategevusfondi Minu Unistuste Päev, kes aitab teostada raskelt haigete laste unistusi. Oleme tänulikud, et saame olla osalised lastele rõõmu valmistamisel.

Holm on toetanud juba pikki aastaid Haapsalu Viigi kooli jõulüritust. Kinkisime selgi aastal koolile jõulupuu ning

täitsime loosiratta esemetega, mis tekitasid lastes rõõmsa eluvuse. Holmi töötajad on igal aastal annetanud esemeid ka omalt poolt, mida sel korral kogunes rekordiliselt palju. Hoolivus ja abivalmidus on omane nii meie ettevõttele kui selle töötajatele.

Mõistes aktiivse ja liikuva eluviisi tähtsust oleme toeks olnud mitmetele sportlikku liikumist edendavatele spordiühingutele. Neist kõige pikemaajalisem on koostöö olnud Tartu jalgpalliklubiga Welco. Aasta 2023 oli eriline nii meile kui Welcole. Holmi toetusel valmis Tartus Holm park, kus sportlasi ning kohalikke spordihuvilisi rõõmustavad nii täismõõtmetes kvaliteetne jalgpalliväljak, korvpalliplats kui ka kaasaegsetele nõudmistele vastav stiilne tribüünihoone. Holm pargist sai JK Welco kodu. Suvisel avamisüritusel tutvustasid klubi eestvedajad Edgar Leht ja Mart Raamat pargi valmimisloogu kõigile külalistele. Pargi tähtsust kohalikele kogukonnale tõstis esile kõnega esinenud Tartu linnapea Urmas Klaas. Park kujutab endast kinnitust väärtustele, mida oleme

tähtsaks pidanud - piisab paarist hakkajast inimesest, et tuua positiivne muutus paljude kohalike ellu. Tänu arhitekt Andres Lunge imeheale stiilitunnetusele ning suurepärasele disainile moodustab Holm park meeldiva naaberliku kompleksi Eesti Rahva Muuseumiga. Holm pargi tribüünihoone valiti üheks „2023 Aasta puithoone“ konkursi nominendiks. Holm park ise sai „2023 Tartu Aasta tegu“ laureaadi tiitli. Aastale pani ilusa punkti klubi liiga võit ja pääs esiliigasse. Tunneme klubi tegevuse ja saavutuste üle suurt uhkust ning meil on hea meel, et oleme saanud neile sellel teekonnal toeks olla.

Koostöö jätkus ka Haapsalu Korvpalliklubiga Herilased. Tippkorvpallur Siim-Sander Vene suudab inspireerida noori ja nad palliplatsile tuua. Sport pakub noortele nii liikumis- kui ajaveetmise võimalust.

Nelli Differtis näeme tegusat ja andekat sportlast, kes hoiab Eestit pildis maailmatasemel. Usume Nellisse ja toetame Holmi kodulinnast Haapsalust pärit epeevehklejat tema eesmärkide saavutamisel.

Virumaal tegutseva spordiklubi MTÜ Rakvere Korvpall treenerid, nende seas Tõnis Putko on entusiastlikult jätkanud noorte korvpallihuviliste trennimist ja neile võistluskogemuse jagamist. Oleme neile toeks.

Koostöö sai jätku ka laste ja noorte huviklubiga Kratila. Treener Mikk Pärt hoiab lapsed igapäevaselt spordilainel ja pakub treeningutele lisaks ka toredaid laagreid koolivaheajal, et laste vaba aeg oleks sportlikult sisustatud.

Holmi purjeka Matilda 4 meeskond, kuhu kuulusid Holmi nõukogu liikmed Kelly Veske ja Arne Veske, osales edukalt mitmel võistlusel ja hooaeg päädis Saksamaal Kielis peetud ORC maailmameistrivõistlustel avamerepurjetamises hõbemedaliga.

Alustasime koostööd noore andeka tantsija Akreta-Dia Kampega, kes oma noorele eale vaatamata on eeskujuks ja annab oma oskuseid edasi väiksematele. Temast on plaanis teha dokumentaalfilm.

Jätkasime muusikaürituste toetamist. Peame tähtsaks traditsioonide jätkumist ning tunneme rõõmu kui saame kultuurisündmuseid inimestele lähemale tuua. Olime toetajaks nii Haapsalus toimunud TAFF:festil kui Pärnu Harmonica Festivalil.

Initsiatiiv ja aktiivsus on holmlastele omased. Pea igal töötajal on hobi, olgu selleks sportlik harrastus või pigem kultuuriga seotud tegevus. Meie hulgas on nii tantsijaid, pillimängijaid, lauljaid, kui harrastussportlasi. Tasa-kaal on oluline ja loob soodsa pinnase heade tulemuste saavutamiseks.

Grupi poolt loodud majanduslik väärtus

tuhandetes eurodes

	2023	2022
Tasutud ettevõtte tulumaks	64	135
Eestis	58	126
Lätis	6	9
Tasutud palgamaksud	1 794	1 867
Eestis	1 661	1 816
Lätis	133	51
Tasutud käibemaks	143	94
Eestis	9	20
Lätis	134	74
Tasutud maksud kokku	2 001	2 096
Tasutud palgad	2 758	3 233
Eestis	2 171	2 676
Lätis	586	557
Loodud töökohad	3	12
Eestis	3	11
Lätis	0	1
Tasutud tarnijatele	7 778	5 228
Eestis	6 099	3 329
Lätis	1 679	1 899
Tehtud investeeringud	2 839	3 400
Eestis	2 839	3 400
Lätis	0	0

Konsolideeritud finantsaruanded

Konsolideeritud koondkasumiaruanne			
<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	2023	2022 korrigeeritud*
Intressitulud sisemise intressimäära meetodil		17 886	12 870
Intressikulud sisemise intressimäära meetodil		-3 693	-1 731
Neto intressitulud	5	14 193	11 138
Teenustasutulud		13	0
Teenustasukulud		-573	-764
Neto teenustasukulud	6	-560	-764
Muud tegevustulud	7	1 796	1 250
Neto tegevustulud		15 428	11 625
Personalikulud	8	-4 829	-4 626
Administratiiv- ja halduskulud	8	-3 562	-3 187
Muud tegevuskulud		-1	-63
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	8,13-16	-1 230	-1 411
Finantsinstrumentide krediidikahjumite katteks moodustatud allahindlus	8,11	-3 969	-3 265
Tegevuskulud kokku		-13 591	-12 553
Kasum/kahjum enne tulumaksu		1 837	-928
Tulumaks	9	-201	-17
Aruandeperioodi kasum/kahjum		1 636	-945
<i>Emaettevõtte omaniku osa aruandeperioodi kasumist/kahjumist</i>		<i>1 636</i>	<i>-945</i>
Muu koondkasum/-kahjum		0	0
Aruandeperioodi koondkasum/-kahjum kokku		1 636	-945
<i>Emaettevõtte omaniku osa aruandeperioodi koondkasumist/kahjumist</i>		<i>1 636</i>	<i>-945</i>

* Mõned eelmise perioodi summad on korrigeeritud. Detailset teavet nende täpsustuste kohta leiab lisast 22.

Lisad lehekülgedel 25-86 on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

tuhandetes eurodes

	Lisa	31.12.2023	31.12.2022 korrigeeritud*	01.01.2022 korrigeeritud*
Varad				
Raha ja nõuded keskpangale	10	26 939	4 800	3 048
Nõuded krediidasutustele	10	2 981	13 035	13 979
Laenuid ja ettemaksed klientidele	11	139 644	99 135	62 941
Muud varad	12	885	1 120	1 265
Kinnisvarainvesteeringud	13	884	929	964
Materiaalsed põhivarad	14	583	621	644
Kasutusõigusega seotud varad	15	687	815	932
Immateriaalsed põhivarad	16	10 943	9 072	6 143
Varad kokku		183 546	129 528	89 917
Kohustised				
Klientide hoised	17	155 523	104 372	64 316
Laenukohustised	17	99	136	174
Kasutusõigusega seotud kohustised	15	717	873	976
Muud kohustised	18	2 762	2 345	1 705
Allutatud võlakirjad	17	4 531	3 523	3 523
Kohustised kokku		163 632	111 250	70 694
Omakapital				
Aktsiakapital	19	50	50	50
Ülekurss	19	14 471	14 471	14 471
Kohustuslik reservkapital	19	5	5	5
Jaotamata kasum	19	5 389	3 752	4 697
Emaettevõtte omaniku osa omakapitalist		19 915	18 278	19 223
Mittekontrolliva osaluse osa omakapitalist		0	0	0
Omakapital kokku		19 915	18 278	19 223
Kohustised ja omakapital kokku		183 546	129 528	89 917

* Mõned eelmise perioodi summad on korrigeeritud. Detailset teavet nende täpsustuste kohta leiab lisast 22.

Lisad lehekülgedel 25-86 on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

tuhandetes eurodes

	Note	2023	2022
Saadud intressid	15	17 454	13 533
Makstud intressid	15	-2 886	-1 263
Laekunud tegevustulud ja teenustasud	6, 7	2	11
Tasutud tegevuskulud ja teenustasud	6, 8	-209	-200
Muud saadud tulud	7	1 743	1 602
Makstud tööjõukulud ilma maksudeta	8	-2 758	-3 233
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud	8	-11 442	-7 269
Väljaantud laenud	11	-97 966	-83 210
Laenude tagasilaekumised		59 644	43 829
Laekunud hoiused	17	88 449	71 649
Hoiuste põhiosa tagasimaksed	17	-37 816	-30 943
Tasutud ettevõtte tulumaks	9	-64	-135
Kokku rahavood äritegevusest		14 152	4 372
Tasutud põhivarade soetamisel	13, 14, 16	-2 839	-3 400
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-2 839	-3 400
Kasutusõigustest tulenevate kohustiste põhiosa tagasimaksed	15	-190	-122
Laekunud allutatud võlakirjade emiteerimisest	17	1 000	0
Saadud laenude tagasimaksed		-37	0
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		772	-122
Rahavood kokku		12 085	850
Raha ja rahalähendid perioodi alguses		17 835	17 028
Raha ja selle lähendite muutus		12 085	850
Valuutakursi muutuse mõju raha saldole		0	-42
Raha ja rahalähendid perioodi lõpus	10	29 920	17 835
Raha ja rahalähendid:		31.12.2023	31.12.2022
Sularaha		0	0
Piiranguteta arvelduskontod	10	2 981	13 035
Raha ja nõuded keskpangale	10	26 939	4 800

Lisad lehekülgedel 25-86 on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Aksia- kapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku	Mitte- kontrolliv osalus	Oma- kapital kokku
Saldo seisuga 01.01.2022		50	14 471	5	3 709	18 235	0	18 235
Korrigeerimised (vt lisa 22)		0	0	0	988	988	0	988
Korrigeeritud saldo seisuga 01.01.2022		50	14 471	5	4 697	19 223	0	19 223
Aruandeperioodi kasum/ kahjum		0	0	0	-945	-945	0	-945
Aruandeperioodi koondkasum/-kahjum		0	0	0	-945	-945	0	-945
Saldo seisuga 31.12.2022		50	14 471	5	3 752	18 278	0	18 278
Saldo seisuga 01.01.2023		50	14 471	5	3 752	18 278	0	18 278
Aruandeperioodi kasum/ kahjum		0	0	0	1 636	1 636	0	1 636
Aruandeperioodi koondkasum/-kahjum		0	0	0	1 636	1 636	0	1 636
Saldo seisuga 31.12.2023		50	14 471	5	5 389	19 915	0	19 915

Lisad lehekülgedel 25-86 on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud finantsaruannete lisad

Üldinformatsioon ettevõtte kohta

Holm Bank AS pakub koos oma tütaretevõttega pangandusteenuseid era- ja äriklientidele. Grupi peamiseks tegevusalaks on tarbimislaenude, järelmaksude, krediitkaartide, kodu- ja hüpoteeklaenude, liisingu ning ärialaenude väljastamine. Grupp pakub krediiti Eesti ja Läti turgudel ning kuni novembrini 2021 pakuti finantsteenuseid ka Rootsi turul. Hoiuseid kaasatakse Eesti, Saksamaa ja Austria turgudelt.

Pank on suletud omanike ringiga krediidasutus. Holm Bank AS-i ainuaktsionär on OÜ Koduliising, mille tegelik kasusaaja on Arne Veske. Panga registreeritud aadress on Posti tn 30, Haapsalu linn, Eesti.

Aruande koostamise alused

Lisaks Holm Bank AS-ile sisaldavad 2023. aasta aruandes esitatud konsolideeritud finantstulemused ka Holm Bank Latvia SIA finantstulemusi, milles Holm Bank AS-il on 100% osalus.

2023. aasta konsolideeritud finantsaruanded on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega (IFRS), mille on välja andnud Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB) ja nende Euroopa Komisjoni poolt vastu võetud tõlgendustega, mis kehtisid 2023. aastal.

Käesoleva aruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist ning tegevuse jätkuvuse põhimõttest ning finantsaruanded on esitatud eurodes ümardades

Konsolideerimise alused

Konsolideeritud finantsaruanded hõlmavad Panga ja selle tütaretevõtte 31. detsembri 2023. aasta seisuga lõppenud perioodi koondatud finantsaruandeid.

Tütaretevõtte on üksus, mille üle Pangal on kontroll. Pank kontrollib investeerimisobjekti, kui ta on avatud majanduslikule kasule või tal on selleks õigus seoses tema seotusega investeerimisobjektis ning ta võib mõjutada

2. aprillil 2019 väljastas Euroopa Keskpank Holm Bank AS-le krediidasutuse tegevusloa (Finantsinspektsiooni juhatuse 06.03.2017 otsus nr 4.1-1 / 14).

Alates 2021. aasta veebruarist on Grupp 100% Läti äriühingu Holm Bank Latvia SIA aktsiate omanik., mil omandati 48,93%-line mittekontrolliv osalus.

31. detsembril 2023 seisuga lõppenud aruandeperioodi konsolideeritud finantsaruanded on heaks kiidetud Grupi juhatuses 28. märts 2024. aasta otsusega. Grupi aktsionäriil on mõjuvatel põhjustel õigus koostatud aruannet mitte heaks kiita ning nõuda uue aruande koostamist.

väärtused lähima tuhande euroni, kui ei ole märgitud teisiti.

Konsolideeritud aastaaruande koostamisel kooskõlas IFRS-iga peab juhatuse teatavates valdkondades kasutama olulisi raamatupidamishinnanguid (vt lisa 2).

Grupp esitab oma finantsseisundi aruande likviidsuse järjekorras, mis põhineb Grupi kavatsusel ja võimel arveldada finantsaruandes kajastuvaid varasid või kohustisi.

Analüüs arvelduste jaotumise kohta 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva (lühiajaline) ja hiljem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva (pikaajaline) on esitatud lisa 3.20.

majandusliku kasu tekkimist oma valitseva võimu kaudu investeerimisobjekti üle.

Pank hindab uuesti, kas ta kontrollib investeerimisobjekti või mitte, kui faktid ja asjaolud näitavad, et üks või mitu kontrollementi on muutunud.

Aasta jooksul omandatud või võõrandatud tütaretevõtte varad, kohustised, tulud ja kulud kajastatakse konso-

lideeritud finantsaruannetes alates kuupäevast, mil Pank omandas kontrolli kuni kuupäevani, mil Pank kaotab tütaretevõtte üle kontrolli.

Kontsernisesed nõuded ja kohustised, tehingud ning Grupi (majandus)üksuste vahelistest tehingutest tulenev realiseerimata kasum ja kahjum elimineeritakse konsolideerimisel täielikult.

Tütaretevõtte

Vajadusel korrigeeritakse tütaretevõtte finantsaruandeid selliselt, et neis rakendatavad arvestuspõhimõtted oleksid Grupi arvestuspõhimõtetega kooskõlas. Tütaretevõtte majandusaasta ühtib emaettevõtte majandusaastaga. Tütaretevõtet konsolideeritakse raamatupidamise aastaaruandes alates kuupäevast, mil kontroll läheb üle Grupile.

Kasum või kahjum ning muu koondkasumi iga komponent omistatakse Grupi emaettevõtte aktsionäridele ja mittekontrollivatele osalustele isegi juhul, kui selle tulemuseks on mittekontrollivate osaluste negatiivne saldo.

Tütaretevõtte osaluse muutust, millega ei kaasne kontrolli kaotamist, kajastatakse omakapitali-tehinguna.

Mittekontrolliva osaluse osa kasumist või kahjumist esitatakse konsolideeritud koondkasumiaruandes emaettevõtte omanikule kuuluvast osast eraldi. Samuti kajastatakse mittekontrolliva osaluse osa tütaretevõtte tulemusest ja omakapitalist konsolideeritud finantsseisundi aruandes eraldi emaettevõtte omanikule kuuluvast omakapitalist.

Konsolideeritud finantsaruannete lisades avalikustatavad emaettevõtte konsolideerimata finantsaruanded

Emaettevõtte finantsaruanded lisas 23 koostatakse sama arvestuspõhimõtete alusel, mida on kasutatud konsolideeritud finantsaruannete koostamisel, välja arvatud tütaretevõttesse tehtud investeering, mida kajastatakse

konsolideerimata finantsaruannetes soetusmaksumuses ja mida kontrollitakse väärtuse languse suhtes, kui selliseid indikatsioone peaks esinema.

Olulised arvestuspõhimõtted

Intressitulu ja -kulude kajastamine

IFRS 9 kohaselt rakendab Grupp intressitulu arvutamisel finantsvarade (v.a varad, mille väärtus on krediidiriski tõttu langenud, ning finantsvarad, mis on krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud) bilansilisele koguväärtusele sisemist intressimäära (EIR).

Finantsvarade puhul, mille väärtus on krediidiriski tõttu langenud ning mis kuuluvad seega kolmandasse krediidiriski rühma (nn viivislaenu), arvestab Grupp intressitulu, rakendades sisemist intressimäära finantsvara korrigeeritud soetusmaksumuse netosummale.

Kui selline finantsvara peaks taastuma nii, et tema väärtus pole enam krediidiriski tõttu langenud, hakkab ka Grupp

intressitulu järele tavapärasel viisil arvestama. Finantsvarade puhul, mis on krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud, arvestab Grupp intressitulu, rakendades finantsvara korrigeeritud soetusmaksumusele krediidiriskiga korrigeeritud sisemist intressimäära.

Krediidiriskiga korrigeeritud sisemine intressimäär on intressimäär, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased rahavood (sh krediidikahju) esmasel kajastamisel täpselt krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud finantsvara amortiseeritud soetusmaksumusse. Seega arvestatakse erinevates etappides võetavate potentsiaalselt erinevate intressimäärade ja toote elutsükli muid omadusi.

Välisvaluutatehingud, varad ja kohustised

Panga arvestusvaluuta ja antud konsolideeritud finantsaruannete esitusvaluuta on euro. Iga kontserni kuuluva äriüksuse puhul määratleb Grupp arvestusvaluuta ja iga äriüksuse finantsaruannetes sisalduvaid kirjeid esitatakse

selle arvestusvaluuta alusel. Grupp kasutab otsest konsolideerimismeetodit.

Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused hinnatakse

ümber eurodesse aruandekuupäeval kehtivate Euroopa Keskpanga vahetuskursside alusel.

Välisvaluutas toimunud tehingud hinnatakse ümber tehingu päeval kehtivate Euroopa Keskpanga vahetuskursside alusel.

Õiglase väärtuse mõõtmine

Õiglase väärtus on summa, mille eest on võimalik vahetada vara ja arveldada kohustisi teadlike, huvitatud ja sõltumatute osapoolte vahelises tehingus. Aktiivsetel turgul põhineb finantsvarade ja -kohustiste, sh tuletisinstrumentide õiglase väärtus nende noteeritud turuhinnal.

Kõik varad ja kohustised, mis on hinnatud õiglasesse väärtusesse või mille õiglased väärtused on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud, on liigitatud vastavalt alltoodud väärtuste hierarhiale, mis põhineb madalaima taseme sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse mõõtmisele tervikuna:

Ümberhindamisel kursivahedest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse koondkasumiaruandes perioodi finantstulude ja -kuludena. Mittemonetaarsed kirjed, mida mõõdetakse välisvaluutas soetusmaksumuses, arvestatakse ümber vahetuskursside alusel kajastamise kuupäeva seisuga.

- Tase 1 — noteeritud (korrigeerimata) hinnad aktiivsel turul identsetele varadele ja kohustistele;
- Tase 2 — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid on otseselt või kaudselt jälgitavad;
- Tase 3 — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid ei ole jälgitavad.

Finantsinstrumentide õiglase väärtuse hierarhia on toodud lisas 3.21.

Raha ja nõuded keskpangale ja krediidasutustele

Raha ja nõuded keskpangale ja krediidasutustele kajastatakse finantsseisundi aruandes ning rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha ning keskpangas ja teistes pankades hoitavaid hoivuseid, mille lunastamise tähtaeg ei ületa 3 kuud ning mida saab kohe ja piiranguteta kasu-

tada ja mille väärtuse muutusest tulenev risk on madal. Grupp kajastab nii konsolideeritud kui konsolideerimata rahavoogude aruannetes äritegevuse rahavoogude kirjeldamisel otsest meetodit.

Finantsinstrumentide arvestuspõhimõtted

Esmane arvele võtmine

Finantsvarad ja -kohustised (v.a klientidele antud laenuid ja ettemaksed ning neile võlgnetavad summad) võetakse arvele tehingupäeval ehk päeval, mil Grupist saab instrumendi lepinguline osapool. Klientidele antud laenuid ja ettemaksed kajastatakse raha ülekandmisel nende pangarvetele. Investoritele võlgnetavad summad kajastab Grupp raha laekumisel kontserni pangarvetele.

Finantsinstrumentide liigitamine nende esmasel kajastamisel sõltub nende lepingulistest tingimustest ning nende juhtimiseks rakendatavast ärimudelist. Nagu kirjeldatud lisas 3.21, mõõdetakse finantsinstrumente algselt nende õiglases väärtuses (v.a õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad ja -kohustised), millele lisatakse või millest lahutatakse tehingukulutused.

Grupp kajastab oma finantsvarasid vastavalt vara soetamisega seotud lepingu tingimustele, kontserni valitud ärimudelile ja rahavoogudele (sõltuvalt sellest, kas varaga

seotud rahavood puudutavad ainult põhiosa ning intressi makseid), kas:

- korrigeeritud soetusmaksumuses,
- õiglases väärtuses muutusega läbi muu koondkasumiaruande (FVOCI) või
- õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande (FVPL).

Finantskohustisi (v.a laenukohustised ja finantstagatislepingud) kajastatakse kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, kui tegemist on kas kauplemiseesmärgil hoitavate tuletisinstrumentidega või on kohustis määratletud õiglases väärtuses kajastatavaks.

Käesolevas aruandes ei ole kajastatud kauplemis- ja tuletisinstrumente.

Finantsvarad – liigitamine ja edasine kajastamine

Võlainstrumendid

Võlainstrument on instrument, mis on finantskohustus instrumendi väljastaja seisukohast. Võlainstrumentide liigitamine ja hilisem mõõtmine sõltub:

- Grupi ärimudelist finantsvara juhtimisel ja
- finantsvarast tulenevatest lepingulistest rahavoogudest.

Ärimudel peegeldab seda, kuidas Grupp haldab finantsvarasid rahavoogude tekitamise seisukohast – kas eesmärk on koguda üksnes lepingulisi rahavooge või koguda rahavooge nii lepingulistest maksetest kui ka vara müügist. Kui kumbki ärimudel ei ole asjakohane (näiteks kui finantsvarasid hoitakse kauplemise eesmärgil), liigitatakse finantsvarad muu ärimudeli alla ning kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi. Varade haldamise ärimudeli kindlaksmääramisel võtab kontsern arvesse seda, mis eesmärgil antud varade rahavooge on varem kogutud, kuidas hinnatakse varade tulemuslikkust ja antakse sellest aru juhtkonna võtmeisikutele, kuidas hinnatakse ning juhitakse riske ning kuidas toimub kontserni juhtkonna tasustamine.

Tagatiseta ja tagatisega tarbimis- ja äri-laenu puhul on Grupi ärimudeliks koguda lepingulisi rahavooge. Lepinguliste rahavoogude tagasi saamiseks krediidiriski olulise suurenemise korral võib Grupp otsustada müüa võlainstrumente.

Vara rahavood: Kui ärimudeliks on varade hoidmine, et koguda neilt lepingulisi rahavooge, või nii lepinguliste rahavoogude kogumine kui ka finantsvarade müümine, siis hindab kontsern, kas finantsinstrumendi lepingulised rahavood koosnevad ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi maksetest. Hinnangu andmiseks analüüsib kontsern, kas lepingulised rahavood on kooskõlas

Finantsvarade lepingutingimuste muutmine

Kliendi soovil võib Grupp lepingutingimused uuesti läbi rääkida. Grupp jälgib regulaarselt finantsvarade krediidikahju allahindluse piisavust seoses eluea jooksul oodatava krediidikahjuga ning võtab antud asjaolusid arvesse ka lepingutingimuste muutmisel, klassifitseerides vajadusel laenu makseraskustes olevaks. Täpsemalt on sellise klassifikatsiooni aluseid kirjeldatud edaspidi lõigus Makseviivituse definitsioon.

Üldjuhul ei ole muudetud lepingutingimused esialgsest lepingust oluliselt erinevad ning seetõttu tingimuste läbivaatamise ja muutmise tõttu lepingu kajastamist ei lõpetata.

Grupp arvutab ümber finantsvara bruto raamatupidamisliku väärtuse, lähtudes algse sisemise intressimääraga diskonteeritud korrigeeritud rahavoogudest, ning kajastab muudatusest tingitud kasumi või kahjumi

tavalise laenulepinguga (st intress sisaldab vaid tasu raha ajaväärtuse, krediidiriski ning muude tavapäraste laenuandmisega seotud riskide eest ning kasumimarginaali, mis on kooskõlas tavalise laenulepinguga).

Kui lepingutingimustest tulenevalt on finantsvara avatud täiendavatele riskidele või volatiilsusele, mis ei sisaldu tavalises laenulepingus, siis neid varasid liigitatakse ja mõõdetakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi.

Võttes aluseks nimetatud tunnused, liigitab kontsern võlainstrumendid järgmisse kolme kategooriasse:

- Varasid, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ja mille rahavood on ainult põhiosa- ja intressimaksed ning mida ei ole liigitatud õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi mõõdetavaks, mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses.
- Finantsvarasid, mida hoitakse nii lepinguliste rahavoogude kogumiseks kui ka müügiks ning mille rahavood on ainult põhiosa- ja intressimaksed ning mida ei ole liigitatud õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi mõõdetavaks, mõõdetakse õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi.
- Varasid, mis ei vasta korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi mõõtmise tingimustele, mõõdetakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi. Aruandeperioodil mõõtis kontsern kõiki võlainstrumente korrigeeritud soetusmaksumuses. Finantskohustiste liigitamises ja mõõtmises muutusi ei toimunud.

koondkasumiaruandes. Sõltuvalt muudetud lepingutingimustest kaalub Grupp ka potentsiaalset negatiivset mõju krediidiriskile.

Grupp lõpetab finantsvara kajastamise olukorras, kui laenu muudetud tingimused on muutunud sellisel määral, et sellest saab sisuliselt uus laen.

Erinevust kahe laenu versiooni vahel kajastatakse kasumi või kahjumina kasumiaruandes.

Uus laen liigitatakse krediidikvaliteedi poolest esimesse riskiklassi, välja arvatud juhul, kui uut laenu käsitatakse POCI-i laenu.

Hinnates muu hulgas seda, kas laenu kajastamine lõpetada või mitte, võtab Grupp arvesse järgmisi tegureid:

- Laenu valuuta muutus
- Lepingu tähtaja muutus
- Lepingu intressimäärade muutus
- Lepingust tulenevate rahavoogude muutus
- Lepingutingimuste sidumine kliendi omakapitaliga
- Lepingu osapoolte muutus
- Kui muudatus on selline, et instrument ei vasta enam SPPI kriteeriumile.

Kui muudatuse tulemuseks ei ole varasemast oluliselt erinevad rahavood, ei too muudatus kaasa kajastamise

Finantsvarade kajastamise lõpetamine

Finantsvarad kantakse finantsseisundi aruandest välja, kui lepingutingimuste muudatus toob kaasa olulise muutuse lepingulistest rahavoogudes, nii nagu kirjeldatud eeltoodu lõigus. Finantsvarad kantakse kas osaliselt või täielikult finantsseisundi aruandest maha ka juhul, kui Grupp on võtnud kasutusele kõik abinõud laenu sissenõudmiseks ning jõudnud järeldusele, et nõude laekumise ootus ei ole põhjendatud. Tuginedes Grupi varasemale praktikale nõuete laekumise tõenäosuse languse osas, on süsteemselt juu-

Finantsvarade väärtuse langus

Grupi laenude allahindluste mudel põhineb eeldatava krediidikahju (ECL) kontseptsioonil, mis tähendab, et kahjujuhtum ei pruugi toimuda enne krediidikahju kajastamist. Seetõttu kannavad Grupi kõik finantsvarad üldjuhul krediidikahjusid.

Allahindlused on krediidikahjude tõenäosusega kaalutud hinnang, st tulevaste rahapuudujääkide nüüdisväärtus finantsinstrumendi eeldatava eluea jooksul. Raha puudujääk on vahe tasumisele kuuluvate rahavoogude ja panga eeldatavate rahavoogude vahel. Oodatavate krediidikahjude mõõtmine peab kajastama erapooletut ja tõenäosusega kaalutud summat, mis määratakse kindlaks võimalike tulemuste vahemiku hindamise ja raha ajaväärtuse kaasamise kaudu.

Eeldatavate krediidikahjude hindamine põhineb mõistlikul ja tõendataval teabel, mis on aruandluskuupäeval mõistlikult kättesaadav ilma liigsete kulude või pingutusteta.

Allahindlust mõõdetakse kas 12-kuuliste eeldatavate krediidikahjudena või üle eluea eeldatavate krediidikahju-

Krediidikahjude mõõtmise meetodid

Panga poolt eeldatavate krediidikahjude mõõtmiseks kasutatavad meetodid võivad olenevalt finantsinstrumendi tüübist ja olemasolevast teabest erineda.

Pank võib krediidikahjude arvutamiseks kasutada järgmisi meetodeid:

lõpetamist. Rahavoogude erinevuse, mida on diskonteeritud esialgse sisemise intressimääraga, kajastab Grupp kasumiaruandes, va ulatuses mille osas on krediidikahjumid juba eelnevalt kajastatud (vt lisa 5).

Finantskohustiste puhul peab Grupp muudatust kvalitatiivselt oluliseks, kui selle tulemuseks on uue ja algse finantskohustise nüüdisväärtuste vaheline erinevus rohkem kui 10%. Finantsvarade puhul põhineb see hinnang kvalitatiivsetel teguritel.

rutatud automaatsed mahakandmised üle 365 päeva võlas olevatele nõuetele. Mahakandmisega sissenõudmine ei piirdu ja seda jätkatakse ka bilansiväliselt.

Kui bilansist väljakantav summa on suurem kui seni kajastatud krediidikahju, kajastatakse kõigepealt krediidikahjud kuni nõude brutoväärtuseni ja seejärel kantakse nõue finantsseisundi aruandest välja. Kõik edasised bilansivälise nõuete laekumised krediteeritakse muu tegevustuluna.

dena, olenevalt sellest, kas krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud.

Kui võlainstrumendi krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud, mõõdetakse allahindlust üle eluea eeldatavate krediidikahjudena. Kui finantsinstrumentide krediidirisk, mille kohta on kajastatud eluea krediidikahjusid, paraneb hiljem nii, et üle eluea krediidikahjude kajastamise nõue ei ole enam täidetud, mõõdetakse kahjumi allahindlust summas, mis on võrdne 12-kuuliste krediidikahjudega.

Kasumis või kahjumis kajastatud allahindlus (või tühistamine) on summa, mis on vajalik allahindluse korrigeerimiseks aruandekuupäeval.

Detailne info kuidas grupp määrab kindlaks, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud, on toodud lisades 3.4 -3.15.

Meetodid, mida Grupp kasutab eeldatavate krediidikahjumite mõõtmiseks, võivad erineda sõltuvalt finantsinstrumendi liigist ja teadaolevast informatsioonist.

- Individuaalne hindamiseetod;
- Kollektiivse hindamise meetod;
- Ekspert hinnangud / juhtkonna overlay

Individuaalselt suurte riskipositsioonide eeldatavaid krediidikahjusid mõõdetakse individuaalselt, kui pangal on põhjendatud ja toetatav teave, mis on saadaval ilma liig-

sete kuludeta või pingutusteta eeldatavate krediitkahjude individuaalseks mõõtmiseks. Vastasel juhul kasutatakse kollektiivset mõõtmist.

Pank kasutab eeldatavate krediitkahjude mõõtmiseks kollektiivset baasi.

Eeldatavate krediitkahjude kollektiivseks mõõtmiseks rühmitatakse finantsinstrumendid ühistekrediidiriski tunnuste alusel.

Segmenteerimisel arvesse võetud ühisedkrediidiriski tunnused:

- Instrumendi tüüp;
- Geograafiline asukoht.

Eeldatavad krediitkahjud arvutatakse järgmissetlefinantsinstrumentidele:

- Järelmaksud;
- Tarbimislaenu;
- Krediitkaardid;
- Eluasemelaenu ja hüpoteeklaenu;
- Liisingud;
- Äri-laenu

Mudeli täpsemaks väljatöötamiseks võib kasutada üksikasjalikumat segmenteerimist.

Grupp on kajastanud eeldatavate krediitkahjumite alahindlust kõigi laenude ja muude võlakohustustega finantsvarade osas, mida ei hoita FVPL-is (edaspidi nimetatakse kõiki selliseid finantvarasid „finantsinstrumendideks“).

Grupp on kehtestanud poliitika, mille kohaselt hinnatakse iga aruandeperioodi lõpus, kas finantsinstrumendi krediidirisk on alates esmasest kajastamisest oluliselt suurenenud, võttes arvesse maksejõuetuse riski muutust finantsinstrumendi järelejäänud eluea jooksul.

Ülaltoodud protsessi alusel rühmitab grupp oma laenu 1, 2, 3. riskiklassi ja POCI-sse, nagu allpool kirjeldatud:

1. riskiklass – laenu, mille krediidirisk ei ole pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud. 1. riskiklassi ris-

Maksejõuetuse definitsioon

Kontsern on viinud IFRS 9 kohase langenu krediitiväärtusega varade määratluse vastavusse Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) viivislaenude määratlusega.

Kontsern loeb finantsinstrumendi ECL arvutustes maksejõuetuks, kui laenuvõtja on 90 päeva hilinenud oma

kipositsioonide puhul kasutatakse eeldatava krediitkahjumi arvutamisel aluseks 12-kuulist maksejõuetuse tõenäosust.

2. riskiklass – laenu, mille krediidirisk on alates esmasest kajastamisest oluliselt suurenenud, kuid mis ei vasta maksejõuetuse või 3. riskiklassi staatusele. Pank kasutab 2. riskiklassi riskipositsioonide puhul SICR-i parameetritega maksetähtajast möödas päevade arvu (DPD), kliendi- või lepingureitingut, maksepuhkust, olulisi muutusi tagatise väärtuses, sama laenuvõtja muid finantsinstrumente, tagatise andjat, laenuvõtja infot makseraskustest, laenulepingute olulist rikkumist, prognoosi halvenemist või muid negatiivseid uudiseid. 2. riskiklassi riskipositsioonide puhul kasutatakse eeldatavate krediitkahjumite arvutamisel aluseks eluaegset makseviivituse tõenäosust (PD).

3. riskiklass – tähistab laenusid, mille väärtus on krediidiriski tõttu langenud. Pank kasutab 3. riskiklassi riskipositsioonide määramiseks maksetähtajast möödas päevade arvu (DPD), kliendi- või lepingureitingut, makseraskuste tõttu restruktureerimist, lepingu ülesütlemist, pankrotti, tagatise realiseerimist, 3. riskiklassi riskipositsioonide puhul kasutatakse eeldatavate krediitkahjumite arvutamisel aluseks makseviivituse tõenäosust (PD) 100%. Selliste positsioonide eluea komponenti kajastatakse makseviivitusest tekkinud kahjumäära (LGD) komponendi kaudu, kus makseviivitusest tekkinud kahjumäär (LGD) arvutatakse tulevaste rahavoogude diskonteerimise teel efektiivse intressimääraga (EIR).

Grupil 31.12.2023 ja 31.12.2022 POCI varasid ei olnud.

Finantsvarade puhul, mille osas ei ole Grupil põhjendatud ootusi kogu bilansilise summa või selle osa tagasisaamiseks, vähendatakse finantsvara bilansilist brutomaksumust. Seda loetakse finantsvara (osaliseks) kajastamise lõpetamiseks.

Väärtuse langusest tulenevaid kahjusid ja vabastamisi kajastatakse finantsvara bilansilise brutoväärtuse korrigeerimisena.

Peamised parameetrid, mida kontsern krediidiriski hindamisel kasutab, on maksejõuetuse tõenäosus (PD), maksejõuetusest tingitud kahju (LGD) ja makseviivituses olev riskipositsioon (EAD).

lepingujärgsete maksete tasumisest, mis ületavad absoluutset ja suhtelist olulisuse piiri (jaemüügi puhul 1% suhteline ja 100 eurot absoluutne ja mittejaemüügi puhul 1% suhteline ja 500 eurot absoluutne) või kui vastav sündmus peaks kaasa tooma kliendi käsitlemise maksejõuetusena.

Makseviituses olev riskipositsioon (EAD)

Makseviituses olev riskipositsioon (ing k. exposure at default, EAD) kujutab endast väärtuse languse arvutamisel finantsinstrumentide bilansilist brutosummat, mis võtab arvesse nii kliendi võimet suurendada oma riskipositsiooni, lähenedes samal ajal makseviitusele, kui ka võimalikke ennetähtaegseid tagasimakseid.

Tegemist on hinnangulise riskipositsiooni väljundiga tulevase makseviituse seisuga, mille leidmisel on võetud arvesse pärast aruandekuupäeva riskipositsioonis tõenäoliselt toimuvaid muutusi, sh põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi makseid (nii lepingujärgseid kui muid makseid), eeldatavaid väljamakseid siduvate laenuandmise kohustiste pealt ning tähtaja ületanud maksete pealt kogunenud intressi.

Makseviituses oleva riskipositsiooni arvutamiseks esimese riskiklassi laenu puhul hindab Grupp võimalike makseviituste asjaolusid 12 kuu jooksul. Kui aga 1. riskiklassi laen, mille puhul eeldatavasti ei täideta oma kohustusi aruandekuupäevast 12 kuu jooksul ning paraneb, kuid seejärel langeb eeldatavasti uuesti makseviitusesse, võetakse arvesse kõiki seotud makseviituste asjaolusid.

Riskiklass 2 ja riskiklass 3 ning POCI finantsvarade puhul arvestatakse makseviituse riski eluea kriteeriumi järgi.

Maksimaalne periood, mida EAD hinnangul eeldatavate krediidikahjumite arvutamisel arvesse võtta, on laenu maksimaalne lepinguperiood. Kõik erandid, näiteks finantsinstrumentide puhul, mille tähtaeg on eeldatavasti pikendatud, peavad olema nõuetekohaselt põhjendatud ja dokumenteeritud. Piirid, mille suhtes erandit kohaldatakse, peavad olema selgelt määratletud.

Makseviituse tõenäosus (PD)

Makseviituse määratlus vastab kontsernisiseses riskijuhtimises kasutatavale määratlusele. See on hinnang maksejõuetuse tõenäosuse kohta antud ajahorisondil. Makseviitus võib esineda teatud ajavahemikul juhul, kui laenu ei ole eelnevalt bilansiväliseks kantud ning see on

Tulevikku vaatav informatsioon

Oma eeldatava krediidikahju hindamise mudelites toetub kontsern järgmisele tulevikku vaatavale informatsioonile (märkus 3.10–3.11):

- Töötuse määr
- Keskmine brutopalga kasv
- Sisemajanduse kogutoodangu muutus
- Tarbijahinnaindeksi kasv

Tulevikku suunatud mõjud arvutatakse 12-kuulise pe-

Kasutamata krediidilimiitide konverteerimiseks makseviituses olevaks riskipositsiooniks, kasutatakse järgmisi põhimõtteid:

- Krediidikaartide puhul: Krediidilimiidi kasutamata osa riskipositsiooni leidmiseks arvutab pank välja, mitu krediidikaardilepingut 12 kuu jooksul täitmata jäi ja kui suur protsent limiidi kasutamata osast võeti selle perioodi jooksul kasutusele. Saadud koefitsient korrutatakse limiidi kasutamata osaga ja lisatakse riskipositsiooni väärtusele.
- Kõigi muude riskipositsioonide puhul: siseandmete puudumise tõttu, mis on tingitud lühikesest tegevusajaloost ja selliste toodete mahuka portfelli puudumisest, samuti usaldusväärse turuinfo puudumisest, kohaldatakse kapitalinõuete määruse (CRR) artiklis 166 määratletud krediidilimiidi ümberhindamis-koefitsiente.

Makseviitusest tingitud kahjumäär näitab majanduslikku kahju, mis võib tekkida, kui laenuklieent ei suuda üle tähtaja olevaid lepingulisi kohustusi täita.

See põhineb erinevusel lepingujärgsete tasumisele kuuluvate rahavoogude ja laenuandja eeldatavate rahavoogude vahel, sealhulgas mis tahes tagatise realiseerimisel või krediidikvaliteedi parandamisel, mis on laenu lahutamatu osa ja mida ei pea eraldi kajastama. See peab arvestama selliste rahavoogude saabumise aega ja võlgade sissenõudmise või tagatise realiseerimise kulusid. Seda väljendatakse protsendina makseviituses olevast riskipositsioonist.

Pank hindab makseviituse kahjumäära (LGD) eraldi tagatisega ja tagatiseta riskipositsioonidele.

endiselt portfellis. Makseviituse tõenäosus peegeldab seda, kui tõenäoliselt võib kliendil tekkida hinnangu andmise järgse 12 kuu jooksul pikem kui 90-päevane makseviitus.

rioodi kohta 12-kuulise ECL-i arvutamiseks ja 24-kuuliseks perioodiks üle eluea ECL-i arvutamiseks.

Tulevikku suunatud komponent arvutatakse kolme segmendi jaoks eraldi:

- Eesti jaekliendid;
- Eesti ärikliendid;
- Läti kliendid;

Krediidiriski märkimisväärse suurenemise hindamine

Selleks et teha kindlaks, kas krediidirisk on alates esmasest kajastamisest oluliselt suurenenud, võtab Grupp arvesse mitmesuguseid olemasolevaid andmeid.

Olemasolev teave sõltub äritegevuse struktuurist ning on segmentide ja toodete lõikes erinev – laiem ettevõtete

Sisereitingute süsteem

Kontserni sisereitingute süsteemi kasutatakse täiendava alusena krediidiriski olulise suurenemise kindlakstegemiseks.

Reitingusüsteem võimaldab kajastada ka laenuvõtjate maksekäitumise paranemist. Paranemine saab aga toimuda üksnes samm-sammult (nt must reiting saab muududa üksnes punaseks).

Kontsernisese sisereitingute süsteemi tasemed on järgmised:

- **Valge** – uue lepinguga klient, kelle kohta varasemaid andmeid ei ole. Siia kvalifitseeruvad lepingud, mille

Makromajanduslike stsenaariumide väljatöötamine

Grupp koostab ise makromajanduslike stsenaariume, tuginedes vajadusel välistele prognoosidele. Allikatena võidakse muuhulgas kasutada Euroopa Keskpanga, Eesti Panga, Läti Panga ning kohalike rahandusministeeriumite prognoose.

Pank hindab kolme võimalikku makromajanduslikku stsenaariumi:

- Baasstsenaarium põhineb neutraalsetel prognoosidel ja peegeldab tuleviku kõige tõenäolisemate majandustingimuste eeldusi.
- Negatiivne stsenaarium põhineb keskmisest negatiivsemate majandusolude eeldustel.
- Positiivne stsenaarium põhineb keskmisest positiivsemate majandusolude eeldustel.

Eeldatavate krediidikahjumite mudeli makromajandusnäitajate valikul on lähtutud makromajandusnäitajate ja makseviituse määra jälgitavate väliste lähendite statistilisest korrelatsioonianalüüsist.

Statistiliseks analüüsiks kasutati makseviituse määra lähendina Eesti Panga ja Läti Panga andmeid maksetähtaja ületanud laenude kohta.

Statistiliseks analüüsiks kasutati järgmisi makronäitajaid:

- Töötuse määr
- Keskmine brutopalgas kasv
- Sisemajanduse kogutoodangu muutus
- Tarbijahinnaindeksi kasv

laenude ja kitsam eraisiku laenude puhul, mille kohta laenuvõtja rutiinset krediidiriski teavet ei anna. Pank on oma ärimudelit arvestades arvestanud kogu olemasolevat teavet, samuti turupraktikat ja IFRS 9 punkti B5.5.17 sätteid, valides sobiva teabe, mida kasutada krediidiriski olulise suurenemise kindlakstegemiseks (vt lisaks lisad 3.4-3.15).

puhul klient on veel suhteliselt tundmatu ning tema maksekäitumise ajalugu ebapiisav, et ajakohasemaid krediidiotsuseid teha.

- **Roheline** – lepingujärgsed maksed on tehtud õigel ajal või kõige rohkem 7päevase hilinemisega.
- **Kollane** – lepingujärgsed maksed on hilinenud 8–30 päeva. Paranemine saab toimuda ainult ühe taseme võrra kogu lepingu perioodi jooksul tingimusel, et kliendi maksekäitumine on viimase 3 kuu jooksul olnud laitmatu, so saab paraneda roheliseks.
- **Punane** – lepingujärgsed maksed on hilinenud 31–90 päeva.
- **Must** – lepingujärgsed maksed on hilinenud üle 90 päeva või leping on tühistatud.

Makromajanduslike stsenaariumite jaoks on valitud ainult sellised muutujad, mille puhul ilmneb vähemalt mõõdukas või kõrgem korrelatsioon. Valitud makromajandusnäitajad on järgmised:

- Töötuse määra puhul saab täheldada tugevat ja statistiliselt olulist korrelatsiooni makseviituse määra lähendiga. Madalam töötuse määr tähendab, et laenuvõtjad suudavad laene tagasi maksta. Kõrgem töötuse määr vähendab laenuvõtjate laenude tagasimaksmise võimet.
- Keskmise brutopalgas kasv on tugevas korrelatsioonis makseviituse määraga. Suurem sissetulek suurendab laenuvõtjate võimet laene tagasi maksta, väiksem sissetulek aga kahandab seda.
- Sisemajanduse kogutoodang on näitaja, mis arvutatakse reaalse sisemajanduse kogutoodangu suhtena konkreetse aasta keskmisesse rahvaarvu. See on piiratud mõõdik (hõlmamata nt tasustamata majapidamistöid või majanduskeskkonna halvenemist), kuid annab sisendit üldise majandusliku heaolu ning riigi elatustaseme arengu kohta.
- Tarbijahinnaindeks on mõõdik, mis uurib tarbekaupade ja teenuste ostukorvi (nt transport, toit ja arstiabi) kaalutud keskmisi hindu. Selle arvutamiseks jälgitakse etteantud kaubakorvi iga kauba hinnamuutust. Tarbijahinnaindeksi muutusi kasutatakse elukallidusega seotud hinnamuutuste hindamiseks ning see on üks kõige sagedamini kasutatavaid statistilisi näitajaid inflatsiooni- või deflatsiooni perioodide tuvastamiseks.

Ekspert hinnang

Grupp kasutab eeldatava krediidikahju määramiseks nii mudelid kui ekspertkrediidi hinnangut. Hinnangu ulatus, mis on vajalik eeldatava krediidikahju hindamiseks, sõltub mudeli tulemusest, olulisusest ja üksikasjaliku teabe olemasolust. Mudel annab suunised ja selguse selles osas, kuidas võivad majandussündmused finantsvarade väärtuse langust mõjutada. Mudeli ülekattet võib rakendada modelleeritud tulemuse suhtes, et kaasata mudeli poolt hõlmamata tegurite eeldatavat mõju. Mudeli üle-

Finantskohustised

Finantskohustised kajastatakse bilansis nende soetusmaksumuses. Pärast esialgset mõõtmist hinnatakse emiteeritud võlg ja muud laenatud vahendid korrigeeritud soetusmaksumuses. Amortiseeritud maksumuse arvutamisel võetakse arvesse mistahes allahindlust või preemiat emissioonis ning kulusid, mis on sisemise intressimäära lahutamatu osa.

Finantskohustise kajastamine lõpetatakse, kui kohustis

Tagatiste hindamine

Finantsvaradega seotud krediidiriskide maandamiseks kasutab Grupp võimaluse korral tagatise väärtust. Tagatisena kasutatakse näiteks kinnisvara, aga ka muid liisingvarasid. Tagatisvarasid, välja arvatud juhul, kui need üle võetakse, Grupi finantsseisundi aruandes ei kajastata.

Tagatisvaradega seotud eeldatavad rahavood, mida ei pea IFRS-i standardite kohaselt eraldi kajastama ja loetakse võlainstrumendi lepingutingimuste lahutamatuks osaks, osalevad kõnealuse lepingu krediidikahju mõõtmisel. Selle kohaselt mõjutab tagatise õiglase väärtus krediidikahju arvutamist.

Tagatist hinnatakse vähemalt lepingu alguses ning see-

Makseraskustes ja restruktureeritud laenud

Mõnikord teeb Grupp laenu esialgsetes tingimustes järeleandmisi või muudatusi, et operatiivselt reageerida laenuvõtja rahalistele raskustele, selle asemel et võtta oma valdusse või muul viisil realiseerida tagatise.

Grupp hindab laenu makseraskustes olevaks, kui esinevad kontsessioonid või muutused laenuvõtja tänases maksekäitumises või eeldatavates tuleviku rahavoogudes, ning kontsern ei oleks krediidiandmisega nõustunud, kui laenuvõtjal oleks selliseid eeldusi enne esialgse otsuse tegemist esinenud. Makseraskused hõlmavad olulisi riskiosakonna poolseid hinnanguid.

Makseraskustes lepingute modifikatsioonid võivad hõl-

kate dokumenteeritakse ja kinnitatakse Krediidikomitee poolt. Selliseid hinnangutel põhinevaid kohandusi mudelite abil genereeritud eeldatavate krediidikahjude korrigeerimiseks võib rakendada olulistele krediidiriski positsioonidele vastaspoole tasandil või portfelli tasandil. Vt Lisa 3.12

Sama 12-kuulist perioodi rakendatakse ka tulevikku vaativate hinnangute andmisel.

on täidetud, tühistatud või aegunud. Kui olemasolev finantskohustis asendatakse teise sama laenuandja kohustisega oluliselt erinevatel tingimustel või kui olemasoleva kohustise tingimusi oluliselt muudetakse, käsitletakse sellist vahetust või muutmist kui algse kohustise kajastamise lõpetamist ja uue kohustise kajastamist.

Algse finantskohustise bilansilise väärtuse ja makstud tasu vahe kajastatakse kasumis või kahjumis.

järele hinnatakse üldjuhul uuesti iga aruandekuupäeva lähedal. Kui tagatise väärtus on langenud, korrigeeritakse selle väärtust alla. Kui tagatise väärtus on tõusnud, ei muudeta varasemat tagatise väärtust. Grupi erinevate krediidi kvaliteedi parandamise meetmete mõju üksikasjad on esitatud märkuses 3.14.

Grupp kasutab nii palju kui võimalik aktiivseid turuandmeid tagatiseks hoitavate finantsvarade hindamiseks.

Muid finantsvarasid, millel ei ole kergesti määratavat turuväärtust, hinnatakse mudelite abil. Mittefinantstagatist, näiteks kinnisvara, hinnatakse kutseliste hindajate esitatud andmete või eluasemehinna indeksite alusel.

mata makseperioodi pikendamist, intressimäärade alandamist ja uute laenu tingimuste sõlmimist.

Grupi poliitika on järjepidavalt jälgida viivitus laene, mis aitab tagada selliste laenu tagasimaksete toimumist.

Kui muudatused on olulised, lõpetatakse senistel tingimustel laenu kajastamine bilansis. Laenu kajastatakse bilansis edaspidi uute tingimuste kohaselt. Samuti hindab Grupp uuesti, kas krediidirisk on märkimisväärselt suurenenud ja kas varad tuleks liigitada mittetöötavasse portfelli.

Kajastamise lõpetamine ja liigitamine kas riskiklassi 2 või 3 on juhtumipõhine.

Kui riskihindamise käigus tuvastatakse laenuga seotud krediidikahju, avalikustatakse see ja käsitletakse edaspidi kui langenuid väärtusega mittetöötavat laenu kuni selle täieliku laekumiseni või mahakandmiseni.

Kui vara on liigitatud eelnimetatud klassi, jääb ta sinna vähemalt 24-kuuliseks katseajaks. Selleks, et laenu saaks käsitleda paranenuks ja see saaks liikuda riskiklassi 2, peab klient vastama kõigile järgmistele kriteeriumidele:

- leping toimib kokkulepitud tingimuste kohaselt;
- vähemalt 12 kuu pikkune katseaeg on möödas kuu-päevast, mil leping loeti töötavaks;
- vähemalt poole katseaja jooksul on tehtud olulises summas regulaarseid põhiosa ja intressimakseid;
- ükski näitaja ei viita lepingu makseviivitusele.

Materiaalne põhivara ja immateriaalne vara

Kinnisvara, seadmed, autod ja immateriaalne vara kajastatakse esialgu soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja ostuga otseselt seotud kuludest.

Seejärel kajastatakse varad soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja väärtuse langusest tulenev kulu. Lineaarset meetodit rakendatakse eeldusega, et vara lõppväärtus on null.

Materiaalsed põhivarad

Materiaalsed põhivarad on materiaalsed objektid, mille kasulik eluiga on pikem kui üks aasta. Lühema kasuliku elueaga varad kantakse soetamisel kuludesse. Piiramatu kasuliku eluaega varasid ei amortiseerita. Varadele määratavad hinnangulised kasulikud eluead on järgmised:

Materiaalse ja immateriaalse vara väärtuse langust kontrollitakse, kui esinevad indikatsioonid väärtuse languse suhtes (ei kehti firmaväärtuse puhul).

Määramata kasuliku elueaga immateriaalset vara ja immateriaalset vara, mis ei ole veel kasutuses, kontrollitakse väärtuse languse suhtes igal aastal, võrreldes nende bilansilist maksumust nende kaetava väärtusega.

• Hooned	30 aastat
• Masinad ja seadmed	5 aastat
• IT-seadmed ja mööbel	5 aastat
• Autod	5 aastat
• Maa	ei amortiseerita

Immateriaalne põhivara

Eraldi soetatud immateriaalset põhivara mõõdetakse esmasel arvelevõtmisel soetusmaksumuses. Äriühenduses omandatud immateriaalse vara soetusmaksumus on nende õiglase väärtus omandamise kuupäeval. Pärast

esmast arvelevõtmist kajastatakse immateriaalset põhivara soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja akumulieeritud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Arvutitarkvara

Arvutitarkvara jooksva hooldusega seotud kulutusi kajastatakse kuluna perioodil, mil need tekivad. Soetatud arvutitarkvara, mis ei ole sellega seotud riistvara lahutamatu osa, kajastatakse immateriaalse põhivarana. Arendustegevuse kulutusi, mis on otseselt seotud selliste eristatavate tarkvaratoodete projekteerimise ja testimisega, mille üle Grupp omab kontrolli, kajastatakse immateriaalse põhivarana, kui on täidetud järgmised kriteeriumid:

- tarkvaratoote kasutuskõlblikuks muutmine on tehniliselt võimalik;
- Grupp kavatab tarkvaratoote valmis saada ja seda kasutada;
- Grupil on võimalik tarkvaratoodet kasutada;
- Grupp suudab tõestada, kuidas tarkvaratoode loob tulevikus tõenäolist majanduslikku kasu;
- tarkvaratoote arendamise lõpetamiseks ja kasutamiseks on olemas piisavad tehnilised, rahalised ja muud vahendid;

- tarkvaratoote arendustegevusega seotud kulutusi on võimalik usaldusväärsetl mõõta.

Kapitaliseeritavad tarkvara arenduskulutused hõlmavad arendustegevusega otseselt seotud tööjõu- ja muid kulusid. Arenduskulutusi, mis eespool märgitud kriteeriumitele ei vasta, kajastatakse tekkepõhiselt kuluna.

Arenduskulutusi, mida on varasematel perioodidel kuluna kajastatud, ei kajastata hilisematel perioodidel varana. Kapitaliseeritud arvutitarkvara arenduskulutusi amortiseeritakse nende kasuliku eluea (kuni 10 aastat) jooksul lineaarsel meetodil.

Aruandeperioodil lühendati ühe arvutitarkvara kasuliku eluiga. Esialgne vara amortiseerimine oli kuni detsember 2025. Grupp otsustas vara kasuliku eluiga ümber hinnata lühemaks tulenevalt arvutitarkvara kavandatava kasutusest eemaldamisega.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering on kinnisvara (maa või ehitis või mõlemad), mida hoitakse eelkõige renditulu teenimise, kinnisvara väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil, mitte aga kasutamiseks kontserni enda majandustegevuses.

Kinnisvarainvesteeringuid mõõdetakse esmasel kajastamisel soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja omandamisega otseselt seotud kulutustest. Esmase kajastamise järgselt hinnatakse kinnisvarainvesteeringut soetusmaksumuses, millest on maha arvatud amortisatsioon ja allahindlused, kui neid on.

Kinnisvarainvesteeringuid amortiseeritakse lineaarsel meetodil. Igale kinnisvarainvesteeringule määratakse tema kasulikule elueale vastav amortisatsioonimäär.

Kinnisvarainvesteeringuteks liigitatud hoonete kasulik eluiga on 30 aastat. Maad ei amortiseerita.

Rendiarvestus

IFRS 16: Liisingud

IFRS 16-s on sätestatud rendilepingute kajastamise, mõõtmise, esitamise ja avalikustamise põhimõtted mõle-

Grupp rentnikuna

IFRS 16 kohaselt kajastab rentnik kõigi enam kui 12-kuulise rendiperioodiga rendilepingute puhul kasutamiseõiguse esemeks oleva vara (vara kasutamiseõiguse) ja rendikohustise, välja arvatud juhul, kui alusvara väärtus on väike (alla 5 000 euro). Lisaks kajastab rentnik eraldi rendile võetud varade amortisatsioonikulu ja rendikohustistelt arvestatud intressikulu.

Rendileping kajastatakse vara kasutamiseõigusena ja rendikohustisena kuupäeval, mil rendileandja annab alusvara üle Grupile kasutamiseks. Kõik rendimaksud jaotatakse rendikohustise vähendamiseks ja finantskuluks. Finantskulu kajastatakse rendiperioodi vältel nii, et kogu rendiperioodi vältel oleks intressimäär igal osaperioodil kohustuse lõppväärtuse suhtes sama. Vara kasutamiseõigus amortiseeritakse lineaarsel meetodil kas vara kasuliku eluea jooksul või ren-

Grupp rendileandjana

Grupp liigitab rendilepingud kasutusrendi- ja kapitalirendiks ning kajastab erinevat tüüpi rendilepinguid erinevalt.

Grupp sõlmib rendilepinguid koostöös varaliisingufirmadega, aga ka otse klientidega. Grupp finantseerib varaliisingufirmadega koos ärikliente ning omandab rendilepingu alusel rendile antavaid varasid. Varaliisingufirmadele makstakse vahendustasu soetamisel.

Kinnisvarainvesteeringu kajastamine lõpetatakse, kui see võõrandatakse või kui see püsivalt kasutusest eemaldatakse ja selle võõrandamisest ei eeldata tulevast majanduslikku kasu.

Kinnisvarainvesteeringu kajastamise lõpetamisest tulevad kasumid ja kahjumid kajastatakse perioodi kasumis või kahjumis.

Kinnisvarainvesteeringu renditulu on välja toodud konsolideeritud koondkasumiaruandes muude tegevustulude all. Kinnisvarainvesteeringuga seonduvad kulud on välja toodud administratiiv- ja halduskulude all.

male lepingupoolele, st kliendile ("rentnikule") ja tarnijale ("rendileandjale").

diperioodi jooksul, sõltuvalt sellest, kumb on lühem. Grupp on otsustanud mitte kajastada vara kasutamiseõiguseid ja rendikohustisi rendilepingute puhul, mille rendiperiood kestab kuni 12 kuud või mille alusvara väärtus on väike. Selliste rendilepingutega seotud rendimakseid kajastab Grupp rendiperioodi vältel lineaarsel meetodil kuluna.

Grupp on otsustanud mitte kajastada vara kasutamiseõiguseid ja rendikohustisi lühiajaliste liisingute puhul, mille renditähtaeg on kuni 12 kuud, ja väheväärtuslike varade liisinguid. Grupp kajastab nende liisingutega seotud liisingumakseid rendiperioodi jooksul lineaarse kuluna, võttes arvesse rendilepingu pikendamise ja lõpetamise võimalusi/tingimusi.

Vt Lisa 2 ja Lisa 15.

Kapitalirendilepingust tulenevad nõuded kajastatakse rendimaksete miinimumsumma nüüdiseväärtuses, millest on maha arvatud saadud põhiosa maksed. Finantstulu kajastatakse nii, et rendileandja netoinvesteeringu tootlus jääb rendiperioodi jooksul samaks. Liisingulepingu sõlmimisel saadud esialgne teenustasu võetakse arvesse efektiivse intressimäära ja liisinguandja netoinvesteeringu arvutamisel.

Rendileandja otsesed rendilepinguga seotud kulud moodustavad osa efektiivselt intressimäärast ja kajastatakse renditulu vähenemisena rendiperioodi jooksul.

Liisingunõuete mahakandmine kajastatakse finantsseisundi aruande vastaval real negatiivses väärtuses. Rendi- nõue kajastatakse finantsseisundi aruandes siis, kui ren-

Alternatiivse laenuintressi määramine

Rendilepingutega seotud intressimäärade tuvastamine on raskendatud, mistõttu kasutab Grupp rendikohustiste mõõtmiseks alternatiivset laenuintressi määra (IBR). IBR on intressimäär, mis rakendub laenudele, mis võimaldavad Grupil sarnase tähtajaga, sarnaste tagatistega ja sarnases majanduskeskkonnas varasid omandada. Seetõttu kajastab IBR seda, mida Grupp "peaks maksma", kui

Maksud

Tulumaks

Jooksva ja eelnevate aastate maksuvara ja -kohustisi mõõdetakse summas, mis eeldatavasti nõutakse maksuhaldurilt tagasi või makstakse maksuhaldurile. Maksu- määrad ja maksuseadused, mida kasutatakse summa arvutamiseks, on kas täielikult jõustatud või sisuliselt jõustatud aruandekuupäevaks riikides, kus Grupp tegutseb ja teenib maksustatavat tulu.

Edasilükkunud tulumaks

Edasilükkunud tulumaks esitatakse varade ja kohustiste maksustamisbaasi ja nende bilansilise maksumuse vaheliste ajutiste erinevuste kohta aruandekuupäeva seisuga.

Edasilükkunud tulumaksu varade bilansiline väärtus vaadatakse igal aruandekuupäeval läbi ja seda vähendatakse vastavalt tasemele, mis on eelmainitud erinevuste katmiseks piisav.

Ettevõtte tulumaks Eestis

Tulumaksuga maksustatakse erisoodustused, kingitused, annetused, külalistega võõrustamisega seotud kulud, dividendid ja ettevõtlusega mitteseotud kulud. Eestis ei ole erinevusi edasilükkunud tulumaksuga kaasnevate varade maksustamisbaaside ja bilansilise jääkväärtuse vahel, välja arvatud ajutised erinevused teatavatest investeringutest sidus- ja tütarettevõtetesse ning ühisettevõtetesse. Kuna emaettevõtte kontrollib tütarettevõtte dividendipoliitikat, saab ta kontrollida ka selle investeringuga seotud ajutiste erinevuste ajastust. Seega, kui emaettevõtte on otsustanud sellist kasumit lähitulevikus mitte jaotada, ei kajasta emaettevõtte edasilükkunud tulumaksu kohustist. Kui emaettevõtte on otsustanud di-

ditud vara on kliendile kasutamiseks üle antud.

Varade kasutusrendi alusel välja rentimisel kajastatakse saadaolevaid rendimakseid rendituluna lineaarselt rendiperioodi jooksul. Kontsern on sõlminud liisinglepingud büroopindade väljarentimiseks.

määrad ei ole kättesaadavad või kui neid tuleb kohandada, et kajastada kõnesolevaid renditingimusi.

Grupp hindab IBR-i kättesaadavate sisendite (nt turuintressimäärade) abil ning teeb vajadusel teatavaid üksusepõhiseid kohandusi.

Tulumaks, mis on seotud otseselt omakapitalis kajastatud kirjetega või muu koondkasumiga, kajastatakse vastavalt omakapitalis või muus koondkasumis, mitte kasumiaruandes.

Kajastamata edasilükkunud tulumaksu varasid hinnatakse igal aruandekuupäeval uuesti ja kajastatakse sel määral, mil on tõenäoline, et tulevane maksustatav kasum võimaldab edasilükkunud tulumaksu vara tagasi saada.

Edasilükkunud tulumaksu vara ja kohustisi mõõdetakse maksumäärade alusel, mida eeldatavasti kohaldatakse aastal, mil vara realiseeritakse või kohustis arveldatakse, võttes aluseks maksumäärad (ja maksuseadused), mis on kehtestatud või sisuliselt jõustatud.

videndide väljamaksmise, kajastatakse edasilükkunud tulumaksu kohustist nende väljamaksete ulatuses.

Dividend on väljamakse, mis tehakse Grupi aktsionäride vastava otsuse alusel aruandeperioodi puhaskasumist või jaotamata kasumist vastavalt dividendi saaja osalusele Grupis. Kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt maksustatakse dividendidena jaotatud kasumit netodividendidena väljamakstud summalt määraga 20/80. Dividendide maksmisest tulenev ettevõtte tulumaks kajastatakse tulumaksukuluna dividendide deklareerimise perioodi kasumiaruandes, sõltumata tegelikust väljamakse päevast. Tasumisele kuuluva tulumaksu maksi-

mumsumma, mis tuleneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisest, on avaldatud finantsaruannete lisas 19.

Maksimaalne tasumisele kuuluv tulumaksu summa jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisas 19.

Ettevõtte tulumaks Lätis

Juriidilistelt isikutelt ei ole alates 1. jaanuarist 2018 nõutud tulumaksu tasumist jaotamata kasumilt vastavalt Läti Vabariigi tulumaksu seaduses kehtestatud muudatustele. Ettevõtte tulumaksu makstakse jaotatud kasumilt ja muudelt kasumieraldistelt.

Sellest tulenevalt mõõdetakse jooksva ja edasilükkunud tulumaksu varasid ja kohustisi jaotamata kasumi suhtes

Kasumilt tasutakse tulumaksu avansilise määra 14 protsenti alusel kord kvartalis. Ettemaksuna tasutud tulumaksu saab tasaarveldada dividendide väljamaksmiselt tasumisele kuuluva maksuga, mille maksumäär jääb vahemikku 14-20 protsenti.

kohaldatava maksumäära alusel. Alates 1. jaanuarist 2018 on kasumieraldiste suhtes kohaldatud maksumäära 20 protsenti nende brutosummast ehk 20/80 netokulust.

Dividendidelt arvestatud tulumaksu kajastatakse aruandeperioodil kasumiaruandes kuluna vastavate dividendide deklareerimisel, muude kajastatud aruandeperioodi kirjete puhul kulude tekkimise ajal.

Eraldised ja muud tingimuslikud kohustised

Grupp tegutseb regulatiivses ja õiguslikus keskkonnas, mille tegevusele on omane kõrgem kohtuvaidluste risk. Selle tulemusena on Grupp seotud erinevate kohtu-, vahekohtu- ja regulatiivsete uurimiste ning menetlustega nii Eestis kui ka teistes jurisdiktsioonides, mis tekivad Grupi tavapärase äritegevuse käigus.

Kui Grupp saab usaldusväärselt mõõta majandusliku kasu väljavoolu konkreetse juhtumi puhul ja peab sellist väljavoolu tõenäoliseks, kajastab Grupp juhtumi suhtes eraldise. Kui väljavool on tõenäoline, kuid selle suuruse kohta ei ole võimalik usaldusväärset hinnangut anda, avalikustatakse tingimuslik kohustus.

Kui Grupp on siiski arvamusel, et nende hinnangute avalikustamine iga üksikjuhtumi puhul eraldi kahjustaks nende tulemusi, ei avalikusta Grupp oma finantsaruannetes üksikasjalikke juhtumipõhiseid näitajaid.

Võttes arvesse subjektiivsust ja ebakindlust kahju tõenäosuse ja suuruse kindlaksmääramisel, võtab Grupp arvesse mitmeid tegureid, sealhulgas õigusnõustamise sisu, kaasu- staatust ning sarnaste juhtumite ajaloolisi tõendusmaterjale.

Reservid

Kohustuslik reserv

Eesti äriseadustiku § 336 (3) kohaselt tuleb igal majandusaastal reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist (§ 336 (2)).

Kohustuslikku reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks (§ 337 (1)) või aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha aktsionäridele väljamakseid (§ 337 (2)).

Seotud osapooled

Grupi raamatupidamise aruandes loetakse grupiga seotud osapoolteks isikuid, vastavalt IAS24 väljatoodule.

Sellest tulenevalt loetakse seotud osapoolteks krediidiasutuse juhte, grupi ainuaktsionäri või nendega samaväärset huvi omavaid isikuid (elukaaslased, lapsed ja vanemad).

Varade ja kohustiste tasaarvestamine

Finantsvarad ja finantskohustised esitatakse konsolideeritud finantsseisundi aruandes üldjuhul brutosummana,

välja arvatud juhul, kui IFRS tasaarvelduskriteeriumid on täidetud.

Lisa 1

Uued raamatupidamise arvestuspõhimõtted

Arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõigil aruandes esitatud perioodidel, välja arvatud järgnevad

uued ja/või muudetud IFRS-id, mida on rakendatud alates 1. jaanuarist 2023:

IAS 1 Finantsaruannete esitamine ja IFRS-i tava 2: Arvestuspõhimõtete avalikustamine (muudatused)

Muudatused kehtivad 1. jaanuarist 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Muudatused annavad juhi-seid olulisusotsuste rakendamiseks arvestuspõhimõtete avalikustamisele.

tusmeetodite avalikustamise nõudega. Samuti on tegevusjuhendisse lisatud juhised ja illustreerivad näited, mis aitavad olulisuse kontseptsiooni rakendada arvestuspõhimõtete avalikustamise kohta otsuste tegemisel.

Elkõige asendatakse IAS 1 muudatustega „oluliste“ arvestusmeetodite avalikustamise nõue „oluliste“ arves-

Kontsern avalikustas aastaaruandes ainult olulised arvestuspõhimõtted.

IAS 12 Tulumaks: Ühest tehingust tulenevate varade ja kohustustega seotud edasilükkunud tulumaks (muudatused)

Muudatused kehtivad 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Muudatused kitsendavad IAS 12 kohase esmase kajastamise erandi ulatust ja annavad selle kohta täiendavat selgust ning täpsustavad, kuidas ettevõtte peaksid arvestama edasilükkunud tulumaksu, mis on seotud varade ja kohustustega, mis tulenevad IAS 12-st. üks tehing, näiteks liisingud ja dekomisjoneerimiskohustused. Muudatused selgitavad, et kui kohustust katvad maksed on maksustamisel mahaarvatavad, on kohaldatava maksuseaduse alusel otsustamise küsimus, kas sellised mahaarvamised on maksustamise eesmärgil seostatavad kohustusega või sellega seotud varakomponendiga. Muudatuste kohaselt ei kehti esmase kajasta-

mise erand tehingutele, mille esmasel kajastamisel teki-vad võrdsed maksustatavad ja mahaarvatavad ajutised erinevused. Seda kohaldatakse ainult juhul, kui rendivara ja -kohustuse (või kasutusest kõrvaldamise kohustuse ja kasutusest kõrvaldamise vara komponendi) kajastamisel tekivad maksustatavad ja mahaarvatavad ajutised erinevused, mis ei ole võrdsed.

Juhtkond on hinnanud, et muudatustel ei ole täna olulist mõju kontserni konsolideeritud finantsaruannetele. Mõju tulevastele avaldustele hinnatakse jooksvalt, kui selliseid olukordi tulevikus ette tuleb.

IAS 12 Tulumaks: Ühest tehingust tulenevate varade ja kohustustega seotud edasilükkunud tulumaks (muudatused)

Muudatused kehtivad 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Muudatused kitsendavad IAS 12 kohase esmase kajastamise erandi ulatust ja annavad selle kohta täiendavat selgust ning täpsustavad, kuidas ettevõtte peaksid arvestama edasilükkunud tulumaksu, mis on seotud varade ja kohustustega, mis tulenevad IAS 12-st. üks tehing, näiteks liisingud ja dekomisjoneerimiskohustused. Muudatused selgitavad, et kui kohustust katvad maksed on maksustamisel mahaarvatavad, on kohaldatava maksuseaduse alusel otsustamise küsimus, kas sellised mahaarvamised on maksustamise eesmärgil seostatavad kohustusega või sellega seotud varakomponendiga. Muudatuste kohaselt ei kehti esmase kajasta-

mise erand tehingutele, mille esmasel kajastamisel teki-vad võrdsed maksustatavad ja mahaarvatavad ajutised erinevused. Seda kohaldatakse ainult juhul, kui rendivara ja -kohustuse (või kasutusest kõrvaldamise kohustuse ja kasutusest kõrvaldamise vara komponendi) kajastamisel tekivad maksustatavad ja mahaarvatavad ajutised erinevused, mis ei ole võrdsed.

Juhtkond on hinnanud, et muudatustel ei ole täna olulist mõju kontserni konsolideeritud finantsaruannetele. Mõju tulevastele avaldustele hinnatakse jooksvalt, kui selliseid olukordi tulevikus ette tuleb.

IAS 8 Arvestuspõhimõtted, arvestushinnangute muudatused ja vead: arvestushinnangute määratlus (muudatused)

Muudatused jõustuvad 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele ja rakenduvad arvestuspõhimõtete ja arvestushinnangute muutustele, mis toimuvad selle perioodi alguses või hiljem. Muudatused toovad sisse uue definitsiooni arvestushinnangutele, mis on määratletud rahaliste summadena finantsaruannetes, mille puhul võib esineda mõõtemääramatust, kui need

ei tulene eelneva perioodi vea korrigeerimisest. Samuti selgitavad muudatused, millised on arvestushinnangute muudatused ja kuidas need erinevad arvestuspõhimõtete muudatustest ja vigade parandusest.

Juhtkond on hinnanud, et muudatused ei avalda olulist mõju kontserni finantsaruannetele.

IFRS 17: Kindlustuslepingud

Standard rakendub 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. See on uus terviklik kindlustuslepingute raamatupidamisstandard, mis hõlmab kajastamist ja mõõtmist, esitamist ja avalikustamist. IFRS 17 rakendub igat tüüpi väljastatud kindlustuslepingutele,

samuti teatud garantiidele ja valikulise osaluslepinguga finantsinstrumentidele. Kontsern ei väljasta IFRS 17 kohaldamisalasse kuuluvaid lepinguid, juhtkond on hinnanud, et muudatused ei avalda olulist mõju Kontserni finantsaruannetele.

Vastuvõetud, kuid mitte veel jõustunud ega ennetähtaegselt rakendatud standardid

IFRS 16 Liisingud: Liisingukohustus müügi ja tagasirendi korral (muudatused)

Muudatused kehtivad 1. jaanuaril 2024 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, mille varasem rakendamine on lubatud. Muudatuste eesmärk on täiustada nõudeid, mida müüja-rentnik kasutab müügi-tagasirendi tehingust tuleneva rendikohustuse mõõtmisel IFRS 16-s, kuid see ei muuda müügi-tagasirendi tehingutega mitteseotud rendilepingute arvestust. Eelkõige määrab müüja-rentnik „liisingumaksud“ või „muudetud liisingumaksud“ nii, et müüja-rentnik ei kajastaks talle jääva kasutusõigusega seotud kasumi või kahjumi summat. Nende nõuete kohaldamine ei takista müüjal-rentnikul

kajastamast kasumis või kahjumis rendilepingu osalise või täieliku lõpetamisega seotud kasumit või kahjumit. Müüja-rentnik rakendab muudatust tagasiulatuvalt kooskõlas IAS 8-ga müügi-tagasirendi tehingute suhtes, mis on sõlmitud pärast esmase kohaldamise kuupäeva, mis on selle aruandeperioodi algus, mil (majandus)üksus esimest korda IFRS 16 rakendas.

Juhtkond on hinnanud, et muudatused ei avalda olulist mõju kontserni konsolideeritud finantsaruannetele.

IAS 1 Finantsaruannete esitamine: Kohustuste liigitamine lühi- või pikaajalisteks (muudatused)

Muudatused kehtivad 1. jaanuaril 2024 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, mille varasem rakendamine on lubatud, ja neid tuleb kohaldada tagasiulatuvalt kooskõlas IAS 8-ga. Muudatuste eesmärk on selgitada IAS 1 põhimõtteid kohustuste liigitamine lühi- või pikaajalisteks. Muudatused selgitavad arvelduse edasilükkamise õiguse tähendust, selle õiguse olemasolu nõuet aruandeperioodi lõpus, seda, et juhtimiskavatsus ei mõjuta jooksvat või pikaajalist liigitamist, vastaspoole valikuvõimalusi, mis võivad kaasa tuua arvelduse. (majandus)üksuse enda omakapitaliinstrumendid ei mõjuta jooksvat

ega pikaajalist liigitamist. Samuti täpsustavad muudatused, et kohustise klassifikatsiooni mõjutavad ainult need lepingud, mida (majandus)üksus peab aruandekuupäeval või enne seda järgima. Täiendav teave on nõutav ka laenukokkulepetest tulenevate pikaajaliste kohustuste kohta, mille suhtes kohaldatakse 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu.

Juhtkond on hinnanud, et muudatused ei avalda olulist mõju kontserni konsolideeritud finantsaruannetele.

IAS 7 rahavoogude aruanne ja IFRS 7 finantsinstrumentide avalikustamine – tarnija finantskokkulepped (muudatused)

Muudatused kehtivad 1. jaanuaril 2024 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, mille varasem rakendamine on lubatud. Muudatused täiendavad juba IFRS-i nõudeid ja nõuavad, et ettevõtte avalikustaks tarnija finantskokkulepete tingimused. Lisaks peavad (majandus)üksused avalikustama aruandeperioodi alguses ja lõpus tarnija finantskokkuleppe finantskohustuste bilansilised väärtused ja kirjjed, millel need kohustused on esitatud, samuti finantskohustuste ja ridade bilansilised väärtused, mille kohta finantseerijad on vastavad võlad hankijatele juba tasunud. (Majandus)üksused peaksid avalikustama ka tarnija finantskokkuleppe finantskohustuste bilansilises

maksumuses toimuvate mitterahaliste muutuste liigi ja mõju, mis takistavad finantskohustuste bilansilise maksumuse võrreldavust. Lisaks nõuavad muudatused, et (majandus)üksus avalikustaks aruandeperioodi alguses ja lõpus maksetähtaegade vahemiku finantskohustuste pakkujate ees ja võrreldavate võlgnevuste puhul, mis ei ole nende kokkulepete osa. EL ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

Juhtkond on hinnanud, et muudatustel ei ole Panga konsolideeritud finantsaruannetele olulist mõju.

IAS 21 Valuutakursside muutuste mõju: Vahetatavuse puudumine (muudatused)

Muudatused kehtivad 1. jaanuaril 2025 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, kusjuures varasem rakendamine on lubatud. Muudatused täpsustavad, kuidas (majandus)üksus peaks hindama, kas valuuta on vahetatav ja kuidas peaks määrama hetkekursi, kui vahetatavus puudub. Valuuta loetakse teiseks valuutaks vahetatavaks, kui (majandus)üksus suudab hankida teise valuuta aja jooksul, mis võimaldab tavapärasest halduslikku viivitust, ja turu- või vahetusmehhanismi kaudu, milles vahetustehing looks täitmisele pööratavad õigused ja kohustused. Kui valuutat ei saa teise valuuta vastu vahetada, on (majandus)üksus

kohustatud hindama hetkevahetuskurssi mõõtmiskuu-päeval. (Majandus)üksuse eesmärk hetkevahetuskurssi hindamisel on kajastada kurssi, millega turuosaliste vahel valitsevates majandustingimustes toimuks mõõtmiskuu-päeval korrapärane vahetustehing. Muudatused märgivad, et (majandus)üksus võib kasutada jälgitavat vahetuskurssi ilma korrigeerimise või muu hindamismeetodita. EL ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

Juhtkond on hinnanud, et muudatustel ei ole panga konsolideeritud finantsaruannetele olulist mõju.

Muudatus standardis IFRS 10 Konsolideeritud finantsaruanded ja IAS 28 Investeeringud sidus- ja ühissettevõtetesse: varade müük või sissemakse investori ja tema sidus- või ühissetvõtte vahel

Muudatused käsitlevad tunnustatud vastuolu IFRS 10 ja IAS 28 nõuete vahel seoses varade müügi või sissemaksetega investori ja tema sidus- või ühissetvõtte vahel. Muudatuste peamine tagajärg on see, et kogu kasum või kahjum kajastatakse siis, kui tehing hõlmab äritegevust (olenemata sellest, kas see asub tütarettevõttes või mitte). Osalist kasumit või kahjumit kajastatakse, kui tehing hõlmab varasid, mis ei kujuta endast äri, isegi kui need

varad asuvad tütarettevõttes. 2015. aasta detsembris lükkas IASB selle muudatuse jõustumiskuu-päeva määramata ajaks edasi, oodates oma kapitaliosaluse meetodit käsitleva uurimisprojekti tulemusi. EL ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

Juhtkond on hinnanud, et muudatustel ei ole panga konsolideeritud finantsaruannetele olulist mõju.

Lisa 2

Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused

Grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab juhtkonnalt eelduste, hinnangute ja otsuste tegemist, mis mõjutavad kajastatud tulude, kulude, varade ja kohustiste mahtu ning kaasnevat avalikustamist, samuti tingimuslike kohustiste avalikustamist. Nende eelduste ja hinnangute ebakindlus võib põhjustada tulemusi, mis nõuavad olulist korrigeerimist varade või kohustiste bilansilises maksumuses tulevastel perioodidel.

Juhtkonnapoolsed hinnangud toetuvad mineviku kogemustele ning nende parimatele teadmistele, mida loetakse antud olukorras mõistlikuks. Tulevikku vaatavad hinnangud saavad baseeruda teadaolevatele ja asetleid-

nud sündmustele ning nende tagajärgedele. Juhtkond vaatab selliseid otsuseid järjepidevalt üle ja uuendab, kui esineb indikatsioone hinnangute muutmiseks.

Hinnangud puudutavad sealhulgas finants-varade krediitkahjusid, tegevuse jätkuvust, eraldisi ning tingimuslike varade ja kohustiste kajastamist, immateriaalsete varade kapitaliseerimist ja rendilepingute tingimuste määramist ja lõpetamise tingimusi. Olemasolevad asjaolud ja eeldused tulevaste arengute kohta võivad muuta Grupist sõltumatute asjaolude tõttu ning kajastuvad vastavates eeldustes, kui need ilmnevad. Allpool on koondatud kirjed, millel on kõige olulisem mõju juhtkonnapoolsetele hinnangutele käesolevas aruandes.

Finantsvarade krediitkahjud

Eeldatav krediitkahju mudel lähtub "kolmeastmelisest" klassifikatsioonist, mis põhineb finantsinstrumentide krediitkvaliteedi muutustel alates nende esmasest kajastamisest. Grupp jälgib pidevalt kõiki varasid, mille suhtes kehtib eeldatava krediitkahju mudel. Selleks, et teha kindlaks, kas instrumendi või instrumentide suhtes kohaldatakse 12-kuulise oodatava krediitkahju või kogu eluea krediitkahju mudelit, hindab Grupp, kas krediidirisk on pärast esmast kajastamist märkimisväärselt suurenenud.

PD arvutustes võetakse arvesse 2x12-kuulist perioodi. LGD arvutustes kasutab krediitkahju mudel pikema perioodi andmeid, tulenevalt täiendavast perioodist ajalooliste andmete puhul.

Grupp rakendab vara krediidiriski olulise kasvu tuvastamisel ka sekundaarset kvalitatiivset meetodit, näiteks restruktureerides lepingu. Teatud juhtudel võib Grupp hinnata krediidiriski märkimisväärselt suurenenuks, kui

see on vastab maksejõuetuse kontseptsioonile. Kui lepinguliste maksete tähtaeg ületab 30 päeva, siis sõltumata krediidikvaliteedi muutusest, loetakse krediidirisk pärast esmast kajastamist märkimisväärselt suurenenuks.

Sarnaste varade kollektiivsel krediidikahjude hindamisel rakendab Grupp samu põhimõtteid, et hinnata, kas krediidirisk on esmasest kajastamisest alates märkimisväärselt suurenenud.

Krediidikahju mudelites tugineb Grupp majandusliku sisendina laiaulatuslikule tulevikku suunatud teabele, nagu töötus, tööjõu tootlikkus ja ühikukulu ning palgakasv. Kogu eluea krediidikahjude arvutamisel võtab mudel 24-kuulist perioodi arvesse. 12-kuulise oodatavate krediidikahjude puhul 12-kuulist perioodi.

Immateriaalse vara kapitaliseerimine

IAS 38 kajastamiskriteeriumidele vastavat immateriaalset vara mõõdetakse algselt soetusmaksumuses, seejärel mõõdetakse soetusmaksumuses või kasutatakse ümberhindlusmudelit ning amortiseeritakse süstemaatiliselt selle kasuliku eluea jooksul (välja arvatud juhul, kui vara kasulik eluiga on piiramatult, sel juhul ei amortiseerita).

Vara on ressurss, mida (majandus)üksus kontrollib minevikusündmuste (näiteks ost või ettevõtte poolt loodud tulemusena ja millest oodatakse tulevast majanduslikku kasu (raha või muude varade laekumine).

Immateriaalse vara kolm kriitilist omadust on: 1. Identifitseeritavus 2. kontroll (võime saada varaobjektist kasu) 3. tulevane majanduslik kasu (nagu tulud või tulevased kulud).

Vara eemaldatakse bilansist, kui see ei vasta nendele kriteeriumidele.

Immateriaalse põhivara amortisatsioon Holm Bank AS-is toimub lineaarse amortisatsiooni meetodil. Amortisatsiooni alustatakse pärast seda, kui vara on kasutusvalmis. Vara eemaldatakse bilansist, kui see on eemaldatud või müüdüd või kui varast ei ole oodata tulevast kasu.

Rendilepingute tingimuste määratlemine ja lõpetamise tingimused (grupp kui rendilevõtja)

Grupp määrab rendiperioodiks rendilepingu katkestamatu tähtaja koos kõigi perioodidega, mis on hõlmatud rendilepingu pikendamise optiooniga, kui selle teostamine on mõistlikult kindel, või perioodidega, mida hõlmab rendilepingu lõpetamise võimalus, kui on üsna kindel, et seda ei kasutata. Grupil on mitu rendilepingut, mis sisaldavad pikendamise ja lõpetamise võimalusi. Grupp hindab, kas on mõistlikult kindel rendi pikendamise või lõpetamise võimaluse kasutamine.

Krediidikahjude arvutamiseks kasutatud sisendid ja mudelid ei pruugi alati kajastada kõiki turunäitajaid finantsaruannete koostamise kuupäeva seisuga. Selle kajastamiseks tehakse aeg-ajalt kvalitatiivseid kohandusi või eraldi ajutiste kohandustena, kui erinevused on märkimisväärselt olulised.

Tulevikku suunatud korrigeerimine viiakse läbi, võrreldes prognoositavaid majandussisendite muutusi ühe aasta jooksul alates aruandekuupäevast, viimaste võimalike kasvu ja määrade muutustega. Kontsern vaatab regulaarselt krediidikahju mudeleid üle ning kohendab vajadusel.

Grupi poliitika on olnud oma mudelite korrapärase läbi vaatamine tegeliku kahjumi kogemuse kontekstis ja vajaduse korral kohandamine. Vt lisasid 3.11, 3.12, 3.13 ja 12.

Kontserni uue põhisüsteemi ja teiste IT-süsteemide arendamise käigus kulude kapitaliseerimiseks kasutab juhtkond teatud eeldusi. IT-töötajate palgakulude kapitaliseerimine arendusfaasis põhineb töötajate tööajalehtedel ning arendusega tegelevad töötajad pühendavad kuni 20% kuni 100% oma ajast uue funktsionaalsuse väljatöötamisele. Seetõttu kapitaliseeritakse immateriaalse põhivara all kuni 20% kuni 100% kaasatud töötajate palgakuludest. Juhtkond vaatab igal aastal üle immateriaalse põhivara kapitaliseerimismäärad ja summad. Immateriaalse põhivara arengut jälgitakse kord kvartalis.

Kui vara on sihtotstarbeliseks kasutamiseks valmis ja valmis, määratakse selle kasulik eluiga ning kaalutakse, kas vara väärtus on langenud (kuna teatud varadest loobutakse peagi). Kontsern kasutab oma immateriaalse vara kasulikkude eluiga kuni 10 aastat. Grupp on ühe immateriaalse vara kasulikkude eluiga lühendanud, tulenevalt selle vara kasutuselt ära võtmisega lähitulevikus.

Kui vara väärtus on langenud, vähendatakse vara väärtust vastavalt vara väärtuse languse kaudu koondkasumiaruandes. Vaata lisa 16.

See tähendab, et võetakse arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, mis loovad majandusliku stiimuli selle pikendamiseks või lõpetamiseks. Peale rendiperioodi alguskuupäeva hindab Grupp uuesti, kui leiab aset oluline sündmus või muutuvad asjaolud, mis võivad mõjutada tema võimet lepingut pikendada või lõpetada, nt rendilepingu oluliste parendustega seotud muudatused või renditud varaga seotud muud kohandamised. Vt lisa 15.

Allutatud võlakirjad

Grupp on väljastanud allutatud võlainstrumente. Allutatud võlakirju, mis ei ole avalikult kaubeldavad, mõõdetakse finantsseisundi aruandes korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Võlakiri liigitatakse allutatud võlakirjaks, kui krediidiasu-

tuse likvideerimise või pankroti korral tuleb võlakiri rahuldada pärast kõigi teiste võlausaldajate põhjendatud nõuete rahuldamist.

Lisa 3 Riskijuhtimine

Lisa 3.1 Üldine informatsioon

Riskijuhtimine seisneb protsessides, mida rakendatakse selleks, et tagada, et kõik olulised riskid ja nendega seotud riskikontsentratsioonid tuvastatakse ning et neid mõõdetakse, piiratakse, kontrollitakse, maandatakse ja neist antakse aru õigeaegselt ja igakülgset.

Riskijuhtimise raamistiku eesmärk on tagada, et alati, kui Grupp võtab mõistliku tulu teenimiseks mõistlikke riske või alati, kui riskitakse kapitaliga, tehakse seda objektiivsel, dokumentidega tõendataval ja läbipaistval viisil, millest kõik töötajad kõigis tegevustes aru saavad ja lähtuvad. Kõiki olulise riski liike juhitakse Grupis kehtestatud riskijuhtimis- ja kommunikatsiooniprotsesside kaudu, kus vastutus on selgelt määratletud.

Peamised riskikategooriad, mille Grupp on oma tegevuses tuvastanud, on krediidirisk, tururisk, likviidsusrisk, operatsioonirisk, vastavusrisk, äririskid ja kapitaliga seotud riskid. Sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ingl internal capital adequacy assessment process, ICAAP) ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi (ingl internal liquidity adequacy assessment process, ILAAP) osana hindab Grupp riske pidevalt ümber ning ajakohastab vastavalt peamiste riskikategooriate loendit.

Riskide juhtimisel on Grupi peamiseks põhimõtteks finantstugevuse, piisava kapitaliseerituse ja tugeva likviidsuspositsiooni säilitamine. Grupi riskipositsioon on hästi hajutatud ja tasakaalustatud, liigset riskivõtmist ja -kontsentratsiooni välditakse.

Grupp hoiab alati tugevat ja üsna konservatiivset kapitaliseerituse ja kapitali adekvaatsuse taset, säilitab kapitali taseme, millest piisab riskide katmiseks ning tagab ICAA-Pi ja järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessiga (ingl supervisory review and evaluation process, SREP) ette nähtud kapitalinõuete ja sise-eeskirjadega määratud kapitali sihttaseme nõuete täitmise.

Tugev riskikultuur on Grupi üks peamisi prioriteete. Riskikultuur hõlmab organisatsiooni ühiseid vaateid, väärtu-

si ja veendumusi ning samuti iga töötaja individuaalset suhtumist riski, riskialaseid teadmisi ja arusaamu ning riskikultuuri mõtestamist. Riskikultuur kätkeb käitumist riskide võtmisel (nt konservatiivne, ratsionaalne, agressiivne), eeskirjadest kinnipidamist. Riskikultuur on ühiste väärtuste ning riski- ja tulujuhtimise põhimõtete kogum.

Grupi riskijuhtimine lähtub Grupi määratletud riskiisust. Grupp võtab ainult selliseid riske, mis ei ületa tema riskivõimet, ning tagab, et riskide võtmist eeldavad tegevused jäävad alati riskivõime piiresse. Kapitalist peab alati piisama kõikide riskide katmiseks ning see peab ületama koguriskipositsiooni. Grupp ei tohi riski võtta, kui tema kapitalist ei piisa selle riski realiseerumisest tõusvate tulevaste kahjude katmiseks või kui risk võib kahjustada konservatiivset likviidsus-positsiooni.

Maksimaalne risk ja riski liigid, mida Grupp on valmis oma riskivõime piires võtma oma strateegiliste eesmärkide saavutamiseks, on kindlaks määratud nõukogu poolt heaks kiidetud Riskiisu avalduses. See dokument on Grupi riskijuhtimise aluseks, millest peavad lähtuma kõik tegevused ja äriotsused. Grupp võtab riske ainult oma riskivõime ja kindlaks määratud riskiisu näitajate piires.

Grupi põhitegevus on tarbijate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete finantseerimine. Ülekaalukalt suurim risk Grupi riskiprofilis on laenuportfelli krediidirisk, mille puhul aktsepteeritakse keskmisest kõrgemat riskitaset.

Siiski hoidub Grupp põhjendamatult suure krediidiriski võtmisest, maandades ülemäärast riski hajutatud laenuportfelli, väikese keskmise laenusumma, keskmisest kõrgema intressimäära ning laenuportfelli kvaliteedi pideva jälgimise abil.

Kõigis muudes riskikategooriates on Grupi riskiisu üsna konservatiivne, jäädes alla keskmise, ning riske võib võtta üksnes põhitegevuste toetuseks. Avatust muudele riskidele sellisel määral, et mis tahes üksiku riskiposit-

siooni kõikumine võiks tõsiselt kahjustada Grupi üldist riskipositsiooni, välditakse, maandatakse või kontrollitakse nõuetekohaselt.

Riskide juhtimise eest vastutavate üksuste kindlaksmääramiseks kasutab Grupp nn kolme kaitseliini mudelit. Esimese kaitseliini moodustavad äriüksused, kes võtavad riske ning vastutavad otseselt ja pidevalt nende igapäevase juhtimise eest. Sel eesmärgil on äriüksustele kehtestatud vajalikud protsessid ja kontrollimeetmed, mis aitavad tagada, et riskid tuvastatakse, et neid analüüsitakse, mõõdetakse, jälgitakse ja juhitakse, neist antakse aru ja need ei ületa riskiisu, ning et äritegevus on kooskõlas regulatiivsete nõuete ja sise-eeskirjadega.

Teise kaitseliini moodustavad sõltumatu riskijuhtimise ja vastavuskontrolli funktsioone täitvad üksused. Riski-

juhtimise üksus toetab tugeva riskijuhtimise raamistiku rakendamist kogu Grupis ning vastutab riskide täiendava tuvastamise, jälgimise, analüüsimise, mõõtmise, juhtimise ja aruandluse eest ning kujundab tervikliku lähenemise kõigile riskidele nii majandusüksuste kui ka konsolideeritud tasandil. Vastavuskontrolli üksus teeb järelevalvet õigus- ja regulatiivsete nõuete ning sise-eeskirjade täitmise üle, nõustab juhatust ja vajadusel töötajaid vastavuskontrolli küsimustes ning kehtestab eeskirjad ja protsessid vastavusriskide juhtimiseks ja nõuetele vastavuse tagamiseks.

Kolmas kaitseliin – sõltumatu siseauditi üksus – teeb riskipõhiseid ja üldauditeid ning vaatab läbi Grupi juhtimise korraldust ning kontsernisisesid protsesse ja mehhanisme, et tagada nende usaldusväärsus, tõhusus ja järjekindel rakendamine.

Lisa 3.2 Omavahendid

Grupp raporteerib Holm Bank AS kapitalinõuete täitmist ainult konsolideerimata tasemel. Konsolideeritud aruandlus toimub emaettevõtte, OÜ Koduliising, tasemel.

Nii Holm Bank AS kui ka tema konsolideeritud andmed emaettevõtte tasandil on kogu perioodi jooksul olnud kooskõlas kehtestatud kapitali-nõuetega.

Lisa 3.3 Kapitali juhtimine

ICAAPi kapitalinõude hindamiseks võrdleb Grupp agregeeritud riske omavahenditega, et hinnata kapitali adekvaatsust.

Grupi kapitalijuhtimise põhielemendid on:

- kapitalinõuete regulaarne ja järjepidev hindamine;
- võimalike tulevaste kapitalinõuete pidev hindamine ("kapitali planeerimine");
- kapitali planeerimine ja jaotamine;
- SREPi kapitalinõuete pidev järelevalve;
- sisemise kapitalipuhvri järjepidev monitoorimine.

Kui sisemise kapitali adekvaatsus agregeeritud riskide puhul on suurem kui regulatiivne kapital, hoiab Grupp kapitali vähemalt sisemise kapitali- adekvaatsuse tasemel.

Kui ICAAPi kapitali adekvaatsus agregeeritud riskide puhul on madalam kui regulatiivsed kapitalinõuded, hoiab Grupp kapitali vähemalt regulatiivsete kapitalinõuete tasemel.

ICAAPi osana analüüsib Grupp iga olulise riski ulatust, mida on võimalik kapitali abil maandada, ning muid meetmeid, mida tuleks riskijuhtimise osana rakendada.

Grupp on vastavuses Eesti krediiasutuste seaduse § 35 lõikega 2 ning Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruses (EL) nr 575/2013 artiklis 26 lõikes 1 punktides a – e viidatud algkapitali nõudega.

Kapitalibaas		
<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022 korrigeeritud
Esimese taseme omavahendid kokku	19 364	17 584
Teise taseme omavahendid kokku	3 500	3 500
Neto-omavahendid kapitali adekvaatsuse arvutamiseks	22 864	21 084
<i>Riskiga kaalutud varad</i>		
Krediidirisk ja vastaspoole krediidirisk kokku	102 334	79 204
Operatsioonirisk baasmeetodil	22 464	23 193
Valuutarisk	0	0
Kokku riskiga kaalutud varad	124 798	102 397
Esimese taseme omavahendite suhtarv (%)	15,5%	17,2%
Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv (%)	18,3%	20,6%
Esimese taseme omavahendite suhtarvu nõue (%)	13,6%	13,6%
Esimese taseme põhiomavahendite suhtarvu nõue (%)	16,6%	16,6%

*Väljatoodud omapitali suhtarvud on OÜ Koduliising Grupi tasemel.

Lisa 3.4 Krediidirisk

Krediidirisk on risk, et tehingu vastaspool ei suuda või ei soovi täita oma lepingulisi kohustisi. Krediidiriski alaliikidena on Grupp tuvastanud maariski ja kontsentratsiooniriski. Krediidirisk tuleneb Grupi otsesest laenugevusest ning makseteenustest, likviidsuse juhtimisest ja investeerimistegevusest, kus vastaspooltel on Grupi vastu tagasimakse- või muid kohustisi.

Laenuportfelli krediidirisk on Grupi riskiprofilis kõige suurem risk ning mõjutab koguriskipositsiooni kõige enam. Grupp aktsepteerib teadlikult laenuportfellis mõõdukat, keskmisest kõrgemat krediidiriski.

Laenupoliitikast tulenevalt on Grupi kliendibaas kõrge- ma krediidiriski tasemega, mistõttu on ka makseviivituse määr kõrgem. Suuremat riski tasakaalustatakse kõrgemate intressimääradega. Siiski püüab Grupp vältida laenuportfellis põhjendamatult suuri riske. Grupi riskivalmidus lähtub krediidiriski kategoorias eesmärgist vältida liigset riskitaset ning maandada riske järgmiste meetmetega:

- riski ja tulu optimaalne tasakaal;
- keskmisest kõrgemad intressimäärad;
- keskmisest lühemad lepinguperioodid;
- keskmisest märkimisväärselt väiksemad lepingusummad;
- hästi hajutatud laenuportfell, hoidumine riski kontsentratsioonist;
- keskmisest suurem viivislaenude ja laenukahjumite osakaal, mida võetakse piisavalt arvesse toodete hinnastamisel;
- piisavad ja konservatiivsed allahindlused;
- pidev kontroll finantsseisundi aruande väliste varade üle;
- kontrollitud krediidiriski võtmine ja riskiprofiil;

- laenuportfelli range piiramine ja pidev järelevalve selle kvaliteedi üle.

Laenuportfelli riskivalmiduse määratlemisel on keskse tähtsusega vastutustundlik laenuandmine.

Grupi eesmärk on hoida muudest varadest (investeeringud, põhivarad) tuleneva krediidiriski osakaal minimaalne ning riskivalmidus on määratletud üsna konservatiivselt.

Vastaspoole krediidirisk tuleneb Grupi põhitegevuste toetamiseks vajalikest makse-teenustest ning likviidsete varade omamise ja juhtimisega seotud rahaturutehingutest (peamiselt riskipositsioonid krediidasutuste suhtes). Makseteenuseid ei käsitata Grupi põhitegevusena (v.a Grupi põhitegevusi toetavad teenused).

Riigirisk on riski erivorm, mida Grupp ei saa otseselt mõjutada, kuid mis võib krediidikvaliteeti tõsiselt kahjustada.

Riigiriski maandamiseks jälgib ja hindab Grupp pidevalt majanduslikke, sotsiaalseid ja poliitilisi arenguid ning üldist makromajanduslikku olukorda ja muudatusi regulatiivses keskkonnas. Aruandekuupäeva seisuga on Grupi sihtturud Eesti ja Läti.

Grupi kontsentratsiooniriski strateegia näeb ette vältida märkimisväärselt mõju ühe vastaspoole makseviivitusest hästi hajutatud laenuportfelli abil, kus enamik ühe klienti või omavahel seotud klientide kontsentratsioonidest ei ületa laenuportfelli 0,1%. Suuri ühe vastaspoolega seotud riskipositsioone tuleb laenuportfellis vältida või nõuetekohaselt maandada.

Lisa 3.5 Maksimaalne krediiriskile avatud positsioon

Lisa 3.5 Maksimaalne krediiriskile avatud positsioon			
tuhandetes eurodes	Lisad	31.12.2023	31.12.2022 korrigeeritud
Raha ja nõuded keskpankadele	10	26 939	4 800
Nõuded krediidasutustele kokku	10	2 981	13 035
Laenud ja ettemaksud klientidele	11	139 644	99 135
Krediitkaartide garantiideposiidid	12	352	568
Finantsvarad kokku		169 916	117 537
Bilansiväliste kirjetega seotud krediiriski positsioonid	20	9 470	12 812
Maksimaalne krediiriskile avatud positsioon kokku		179 387	130 349

Lisa 3.6 Krediiditooted

Järelmaksud

Grupp pakub järelmaksutooteid koostöö-partnerite kaudu nii kauplustes kui ka e-poodides. Järelmaks võimaldab tasuta ostetud kaupade ja teenuste eest vastavalt kokkulepitud maksegraafikule. Grupi ja kliendi vahelises lepingus on fikseeritud laenusumma, mille Grupp tasub

kaupmehele kliendi poolt valitud kaupade/teenuste eest. Klient tasub lepingu alusel kaupade/teenuste maksumuse Grupile. Maksimaalne laenusumma on 25 tuhat eurot ja lepinguperiood 120 kuud.

Krediitkaardid

Järelmaksukaardi puhul saab klient personaalse järelmaksu limiidi, mille ulatuses saab ta kaardiga tasuta kõigis kaardimaksevõimalusega tava- ja e-poodides üle maailma. teha makseid kõikides kauplustes ja e-poodides kaardimakse-võimalustega üle maailma. Maksevahendiks on kliendile väljastatud füüsiline krediitkaart, mis on registreeritud VISA kaubamärgi all. Lisaks pakutakse Eestis virtuaalse krediitkaardi teenust.

Järelmaksukaart võimaldab tasuta ostetud kaupade ja teenuste eest kokkulepitud maksegraafiku alusel.

Grupp pakub Eestis ja Lätis 15-päevast intressivaba perioodi. Kaardil ei ole kuutasu. Maksimaalne krediidilimiit on 5 000 eurot ja maksimaalne järelmaksu periood on Eestis tähtajatu ja Lätis 60 kuud.

Väikelaenu

Väikelaenu puhul ei seata piiranguid konkreetsele ostule, ostukohale ega laenu sihtotstarbele. Laenusumma kantakse pärast laenulepingu jõustumist kliendi arvel-

duskontole. Laenulimiit on kuni 25 tuhat eurot ja maksimaalne tagasimakseperiood 120 kuud.

Kodulaenu

Kodulaenu pakutakse kliendile, kelle laenu kasutamise sihtotstarve on eluaseme soetamine (ostmine ja/või ehi-

tamine). Maksimaalne laenu summa on 400 tuhat eurot ja maksimaalne tagasimakseperiood 360 kuud.

Hüpoteeklaenu

Hüpoteeklaenu pakutakse kliendile, kes soovib tarbijakrediiti kinnisvara tagatisel. Maksimaalne laenu summa

on 400 tuhat eurot ja maksimaalne tagasimakseperiood 360 kuud.

Liisingud

Liising võimaldab ostetud kauba või vara eest tasuta kokkulepitud maksegraafiku alusel. Grupp omandab

müüjalt kliendi poolt välja valitud vara ja rendib selle kliendile kokkulepitud perioodi jooksul. Maksimaalne

rendisumma on 1 miljon eurot ja maksimaalne rendiperiood on kuni 84 kuud.

Ärilaenud

Ärilaenude osas pakutakse paindlikku ja personaalset finantseerimisvõimalust meie väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele. Ärilaenu saab kasutada kas vajalike varude täiendamiseks, erinevateks investeeringuteks või muuks äritegevuse arendamiseks. Tagatistena

Rendiperioodi lõppedes on müüjal kohustus vara tagasi osta või kliendil võimalus vara välja osta.

aktsepteerib Grupp eraisikute käendusi ja hüpoteeke. Pakutavate laenude maksimum summa tuleneb krediitootluse eesmärgist, taotleja krediitvõimelisusest ning muudest võimalikest laenuotlust mõjutatavatest asjaoludest, perioodiga kuni 60 kuud.

Lisa 3.7 Nõuded keskpangale ja krediidasutustele reitingud

Lisa 3.7 Reitingud			
<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Reitinguagentuur	31.12.2023
Keskpank (Eesti Pank)		N/A	26 939
A- to A+		Standard & Poor's	1 071
Baa1		Moody's	1 910
Kokku	10		29 920

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Reitinguagentuur	31.12.2022
Keskpank (Eesti Pank)		N/A	4 800
A- to A+		Standard & Poor's	4 529
Baa1		Moody's	8 506
Kokku	10		17 835

Tabelis on näidatud Grupi vahendid reitinguagentuuride Standard & Poor's ja Moody's antud reitingute järgi, seejuures on keskpank reitinguta. Aastaruande raporteeri-

mise kuupäeva seisuga on Eesti riigireitingud järgmised: Fitch A+, S&P AA-, Moody's A1.

Lisa 3.8 Varade ja kohustiste jaotus geograafilise piirkonna järgi

Lisa 3.8 Varade ja kohustiste jaotus geograafilise piirkonna järgi

31.12.2023

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisad	Eesti	Läti	Saksamaa	Austria	Kokku
Raha ja nõuded keskpankadele	10	26 939	0	0	0	26 939
Nõuded krediiasutustele	10	2 150	831	0	0	2 981
Muud finantsvarad	12	340	12	0	0	352
Laenud ja ettemaksud klientidele	11	98 760	40 884	0	0	139 644
Finantsvarad kokku		128 190	41 726	0	0	169 916
Klientide hoised	17	39 701	0	102 428	13 394	155 523
Laenud muudelt institutsioonidelt	17	99	0	0	0	99
Muud finantskohustised	18	1 657	142	0	0	1 799
Kasutusõigusega seotud kohustised	15	710	8	0	0	717
Allutatud võlakirjad	17	4 531	0	0	0	4 531
Finantskohustised kokku		46 697	150	102 428	13 394	162 668

31.12.2022, korrigeeritud

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisad	Eesti	Läti	Saksamaa	Austria	Kokku
Raha ja nõuded keskpankadele	10	4 800	0	0	0	4 800
Nõuded krediiasutustele	10	12 141	893	0	0	13 035
Muud finantsvarad	12	550	18	0	0	568
Laenud ja ettemaksud klientidele	11	68 270	30 865	0	0	99 135
Finantsvarad kokku		85 761	31 776	0	0	117 537
Klientide hoised	17	29 882	0	68 783	5 707	104 372
Laenud muudelt institutsioonidelt	17	136	0	0	0	136
Muud finantskohustised	18	1 544	95	0	0	1 639
Kasutusõigusega seotud kohustised	15	834	39	0	0	873
Allutatud võlakirjad	17	3 523	0	0	0	3 523
Finantskohustised kokku		35 919	134	68 783	5 707	110 544

Lisa 3.9 Netolaenude jaotus tegevusala järgi

Lisa 3.9 Netolaenude jaotus tegevusala järgi					
tuhandetes eurodes	Lisa	31.12.2023	%	31.12.2022 korrigeeritud	%
Eraisikud		112 873	80,83%	82 644	83,37%
Hulgi- ja jaekaubandus		1 749	1,25%	1 353	1,37%
Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus		540	0,39%	300	0,30%
Töötlev tööstus		2 704	1,94%	1 461	1,47%
Veondus ja laondus		1 810	1,30%	832	0,84%
Haldustegevused		650	0,47%	364	0,37%
Majutus ja toitlustus		803	0,58%	630	0,64%
Ehitus		1 946	1,39%	1 391	1,40%
Põllumajandus		3 854	2,76%	2 090	2,11%
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne		346	0,25%	163	0,16%
Muud teenindavad tegevused		2 069	1,48%	2 043	2,06%
Kodumajapidamiste kui tööandjate tegevus		258	0,18%	338	0,34%
Kunst ja meelelahutus		150	0,11%	221	0,22%
Info ja side		89	0,06%	93	0,09%
Kinnisvaraalane tegevus		8 773	6,28%	4 350	4,39%
Muud tegevusalad		1 030	0,74%	862	0,87%
Kokku	11	139 644	100,00%	99 135	100,00%

Lisa 3.10 Makromajanduslikud eeldused

Eeldatavate krediitkahjude arvutusteks seisuga 31. detsember 2023 on kasutatud kõige olulisemaid eeldusi aruandeperioodi lõpus (vt tabelid allpool). Kõigi portfeli suhtes on rakendatud nii baasstsenaariumit kui ka positiivset ja negatiivset stsenaariumit. Kliendigruppide makromajanduslike näitajate leidmiseks igas stsenaariumis on kasutatud tegelikke 2023. aasta kolmanda kvartali

lõpu väärtusi ja 2024. aasta prognoositud väärtusi. Krediitkahjude arvutamise mudeli ettevaatava mõju hindamiseks on vastavaid muutusi kohandatud ajaloolistel andmetel põhinevate regressiooni-koefitsientidega ja lõpptulemuse saamiseks kaalutud allolevas tabelis olevate stsenaariumite kaaludega.

31.12.2023 Üldised makromajanduslikud näitajad	Tegelik 2023	Baasstsenaarium 2024E	Negatiivne stsenaarium 2024E	Positiivne stsenaarium 2024E
<u>Jaekliendid Eestis</u>				
Töötuse määr (muutus), %	7,30%	7,50%	8,00%	6,70%
THI muutus, %	2,48%	3,50%	4,50%	3,20%
SKP muutus, %	-2,90%	1,00%	0,40%	1,90%
<u>Äriklendid Eestis</u>				
Töötuse määr (muutus), %	7,30%	7,50%	8,00%	6,70%
Palga kasv/kahanemine, %	7,60%	6,10%	4,30%	7,40%
SKP muutus, %	-2,90%	1,00%	0,40%	1,90%
<u>Jaekliendid Lätis</u>				
Töötuse määr (muutus), %	6,30%	6,60%	6,70%	6,20%
THI muutus, %	11,10%	2,40%	3,20%	1,80%
SKP muutus, %	0,60%	2,20%	1,00%	3,00%

31.12.2022 Üldised makromajanduslikud näitajad	Tegelik 2022	Baasstsenaarium 2023E	Negatiivne stsenaarium 2023E	Positiivne stsenaarium 2023E
<u>Jaekliendid Eestis</u>				
Töötuse määr (muutus), %	5,60%	7,30%	8,50%	6,20%
THI muutus, %	19,40%	9,20%	9,30%	6,60%
SKP muutus, %	-1,30%	0,40%	0,00%	0,70%
<u>Äriklendid Eestis</u>				
Töötuse määr (muutus), %	5,60%	7,30%	8,50%	6,20%
Palga kasv/kahanemine, %	8,90%	8,50%	5,20%	9,70%
SKP muutus, %	-1,30%	0,40%	0,00%	0,70%
<u>Jaekliendid Lätis</u>				
Töötuse määr (muutus), %	6,85%	7,80%	8,10%	7,20%
THI muutus, %	15,86%	9,00%	10,90%	8,30%
SKP muutus, %	0,20%	-0,30%	-0,90%	0,40%

31.12.2023	Baasstsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusstsenaariumidele määratud kaalud Eestis	75,00%	20,00%	5,00%
Majandusstsenaariumidele määratud kaalud Lätis	75,00%	20,00%	5,00%

31.12.2022	Baasstsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusstsenaariumidele määratud kaalud Eestis	75,00%	20,00%	5,00%
Majandusstsenaariumidele määratud kaalud Lätis	65,00%	30,00%	5,00%

Lisa 3.11 Sensitiivsusanalüüs

Allpool on näidatud mõju krediitkahjudele seisuga 31. detsember 2023, mis kaasneks juhul, kui vaadeldavad sisendid muutuksid vastaval määral võrreldes Grupi tegelikult kasutatud makromajanduslike eeldustega (nt

prognoositud töötuse määra suurenemise mõju eeldatavatele krediitkahjudele baas-, positiivse ja negatiivse stsenaariumi korral):

31.12.2023		
<i>tuhandetes eurodes</i>	Suurenemise mõju	Vähennemise mõju
Töötuse määr (muutus) +1%/-1%	5	-5
THI muutus, +1%/-1%	0	0
Palga kasv/kahanemine +5%/- 5%	-1	1
SKP muutus +1%/-1%	0	0

31.12.2022		
<i>tuhandetes eurodes</i>	Suurenemise mõju	Vähennemise mõju
Töötuse määr (muutus) +1%/-1%	9	-9
THI muutus, +1%/-1%	-0	0
Palga kasv/kahanemine +5%/- 5%	-12	12
SKP muutus +1%/-1%	-1	1

Grupp on läbi viinud stressitestid stsenaariumite korral, mis põhinevad eeldusel, et makseviituse tõenäosus (ingl probability of default, PD) ja makseviitusest tingitud kahjum (ingl loss given default, LGD) suurenevad mõlemad 1%.

Stressitesti mõju provisjoneeritud krediitkahjudele on esitatud järgmises tabelis. Tabel sisaldab ka kogumipõhise allahindlusega hõlmatud laene, mille laenujääk on oluline ja millel on potentsiaalne mõju.

2023		Mõju provisjoneeritud krediitkahjudele
<i>tuhandetes eurodes</i>		
LGD 1% kasv		76
LGD 1% langus		-76
PD 1% kasv		363
PD 1% langus		-363

2022		Mõju provisjoneeritud krediitkahjudele
<i>tuhandetes eurodes</i>		
LGD 1% kasv		64
LGD 1% langus		-64
PD 1% kasv		104
PD 1% langus		-104

Lisa 3.12 Eksperthinnang

Grupp kasutab krediitkahjude arvutamiseks nii muudele kui eksperthinnangut. Eksperthinnangu ulatus sõltub mudeli tulemusest, olulisusest ja olemasolevast teabest. Eksperthinnangut võib rakendada mudeliga hõlmatamata tegurite kaasamiseks vastaspoole või portfelli tasandil. Tulenevalt makromajanduslikust ebakindlusest ja erinevatest analüüsides, sealhulgas mudeli järeltesti-

misest, on eksperthinnangu alusel tehtud portfelli tasandil ülekatted. Seisuga 31. detsember 2023 moodustasid eksperthinnangul põhinevad mudeli ülekatted 9 tuhat eurot (2022: 236 tuhat eurot). Mudeli täiustamise tõttu pole 2023. aastal täiendavaid ülekatteid vaja. Mudeli ülekatteid hinnatakse ümber regulaarselt seoses krediitkahjumi allahindluste hindamisega.

Lisa 3.13 Laenude kvaliteet toodete ja riskiklasside lõikes

Eralaenud	Riskiklass 1	Riskiklass 2	Riskiklass 3	Kokku
<i>tuhandetes eurodes</i>	12 kuu oodatav kahju	Lepingu-perioodi kahju	Lepingu-perioodi kahju	
31.12.2023				
Valge	10 978	76	32	11 086
Roheline	87 808	593	66	88 467
Kollane	8 689	251	69	9 008
Punane	0	4 210	162	4 372
Must	0	75	2 305	2 380
Bruto raamatupidamislik väärtus	107 474	5 205	2 633	115 312
Provisjoneeritud krediidikahjud	-976	-320	-1 219	-2 515
Neto raamatupidamislik väärtus	106 499	4 885	1 414	112 797

Ärialaenud	Riskiklass 1	Riskiklass 2	Riskiklass 3	Kokku
<i>tuhandetes eurodes</i>	12 kuu oodatav kahju	Lepingu-perioodi kahju	Lepingu-perioodi kahju	
31.12.2023				
Valge	2 288	0	0	2 288
Roheline	9 232	2 524	0	11 756
Kollane	1 300	400	0	1 701
Punane	0	212	216	428
Must	0	16	285	301
Bruto raamatupidamislik väärtus	12 820	3 153	501	16 474
Provisjoneeritud krediidikahjud	-30	-14	-99	-144
Neto raamatupidamislik väärtus	12 790	3 139	401	16 330

Liisingud	Riskiklass 1	Riskiklass 2	Riskiklass 3	Kokku
<i>tuhandetes eurodes</i>	12 kuu oodatav kahju	Lepingu-perioodi kahju	Lepingu-perioodi kahju	
31.12.2023				
Valge	1 253	0	0	1 253
Roheline	7 737	0	0	7 737
Kollane	787	0	0	787
Punane	0	686	38	723
Must	0	0	114	114
Bruto raamatupidamislik väärtus	9 777	686	151	10 614
Provisjoneeritud krediidikahjud	-9	-55	-32	-96
Neto raamatupidamislik väärtus	9 768	631	119	10 518

Eralaenud	Riskiklass 1	Riskiklass 2	Riskiklass 3	Kokku
<i>tuhandetes eurodes</i>	12 kuu oodatav kahju	Lepingu- perioodi kahju	Lepingu- perioodi kahju	
31.12.2022, korrigeeritud				
Valge	12 566	259	24	12 849
Roheline	58 940	895	30	59 865
Kollane	4 450	2 116	65	6 631
Punane	0	2 865	129	2 993
Must	0	41	1 763	1 803
Bruto raamatupidamislik väärtus	75 955	6 176	2 010	84 142
Provisjoneeritud krediidikahjud	-526	-283	-689	-1 498
Neto raamatupidamislik väärtus	75 430	5 893	1 321	82 644

Ärialaenud	Riskiklass 1	Riskiklass 2	Riskiklass 3	Kokku
<i>tuhandetes eurodes</i>	12 kuu oodatav kahju	Lepingu- perioodi kahju	Lepingu- perioodi kahju	
31.12.2022, korrigeeritud				
Valge	1 889	124	0	2 013
Roheline	7 864	531	0	8 395
Kollane	304	278	123	705
Punane	0	50	0	50
Must	0	0	147	147
Bruto raamatupidamislik väärtus	10 057	983	270	11 311
Provisjoneeritud krediidikahjud	-27	-24	-146	-196
Neto raamatupidamislik väärtus	10 031	960	124	11 114

Liisingud	Riskiklass 1	Riskiklass 2	Riskiklass 3	Kokku
<i>tuhandetes eurodes</i>	12 kuu oodatav kahju	Lepingu- perioodi kahju	Lepingu- perioodi kahju	
31.12.2022, korrigeeritud				
Valge	1 051	0	0	1 051
Roheline	3 006	224	0	3 230
Kollane	572	455	0	1 026
Punane	0	45	0	45
Must	0	0	39	39
Bruto raamatupidamislik väärtus	4 629	724	39	5 391
Provisjoneeritud krediidikahjud	-7	-5	-3	-15
Neto raamatupidamislik väärtus	4 621	719	36	5 376

Laenulimiitide kasutamata osad on lisatud eraklientide segmendi alla (2023: kokku kasutamata kaartide limiite summas 9,3 miljonit eurot ja 0,2 miljonit eurot limiidilaenude kasutamata limiite, kokku 14 tuhat eurot krediidikahjusid).

Lisa 3.14 Nõrgenenud krediitkvaliteediga varad ja tagatud varad

Tagatiste kvaliteet ja väärtus					
Eesti		Bruto raamatu- pidamislik väärtus	Krediidi- kahjud	Neto raamatu- pidamislik väärtus	Tagatise õiglane väärtus
<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa				
31.12.2023					
<i>Nõrgenenud krediitkvaliteediga varad</i>					
Eraklient		2 037	-865	1 172	0
Äriklient		419	-81	337	0
Liising		153	-32	120	159
Nõrgenenud krediitkvaliteediga varad kokku		2 608	-978	1 630	159
Läti					
Eraklient		600	-355	245	0
Äriklient		83	-18	65	0
Liising		0	0	0	0
Nõrgenenud krediitkvaliteediga varad kokku		683	-373	310	0
Nõrgenenud krediitkvaliteediga varad riikide lõikes					
Eesti		2 608	-978	1 630	159
Läti		683	-373	310	0
Kokku	11	3 291	-1 351	1 940	159
Eesti					
<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Bruto raamatu- pidamislik väärtus	Krediidi- kahjud	Neto raamatu- pidamislik väärtus	Tagatise õiglane väärtus
31.12.2022					
<i>Nõrgenenud krediitkvaliteediga varad</i>					
Eraklient		1 681	-577	1 104	0
Äriklient		271	-146	125	0
Liising		39	-3	36	40
Kokku		1 990	-726	1 264	40
Läti					
Eraklient		332	-112	220	0
Äriklient		0	0	0	0
Liising		0	0	0	0
Kokku		332	-112	220	0
Nõrgenenud krediitkvaliteediga varad riikide lõikes					
Eesti		1 990	-726	1 264	40
Läti		332	-112	220	0
Kokku	11	2 323	-838	1 485	40

Ülaltoodud tabelis on näidatud nõrgenenud krediitkvaliteediga varad ning nendega seotud tagatised võimalike kahjumite vähendamiseks. Laenutoodete puhul, nagu järelmaks, krediitkaart, väikelaen ja äri-laen, või ka kliendi

krediitkõlblikkuse suurendamiseks küsib Grupp klientidelt lisagarantiisid. Tagatise õiglase väärtus on arvesse võetud krediitkahjusid vähendava tegurina.

Laenude jagunemine tagatise lõikes 31.12.2023				
<i>tuhandetes eurodes</i>	Muud	Kinnisvaraga tagatud laenud	Tagamata laenud	Kokku
Eesti	10 273	22 924	67 433	100 630
Eraklient	0	9 023	65 308	74 331
Äriklient	0	13 604	2 125	15 728
Liising	10 273	297	0	10 570
Läti	43	0	41 726	41 770
Eraklient	0	0	40 981	40 981
Äriklient	0	0	745	745
Liising	43	0	0	43
Kokku	10 317	22 924	109 159	142 400

Laenude jagunemine tagatise lõikes 31.12.2022, korrigeeritud				
<i>tuhandetes eurodes</i>	Muud	Kinnisvaraga tagatud laenud	Tagamata laenud	Kokku
Eesti	5 331	13 206	50 911	69 449
Eraklient	0	4 618	48 602	53 220
Äriklient	0	8 588	2 309	10 897
Liising	5 331	0	0	5 331
Läti	60	0	31 335	31 395
Eraklient	0	0	30 922	30 922
Äriklient	0	0	414	414
Liising	60	0	0	60
Kokku	5 391	13 206	82 246	100 844

Ülaltoodud tabelis on esitatud informatsioon laenude ja ettemaksete tagatiste kohta tagatise liigi ning raamatupidamisliku väärtuse või õiglase väärtuse alusel, olenevalt sellest, kumb on madalam.

Grupp ei käsita klientidelt nõutud lisagarantiid tagatise-na, vaid likviidsuse suurendamisena.

Sellised laenud on näidatud eespool olevas tabelis tagatisteta laenudena ning seetõttu neid ümber ei hinnata.

Lisa 3.15 Kasutamata limiitide krediitkahjud

Grupp moodustab krediitkahjude eraldi kasutamata krediitkaartide limiitide tarbeks koos laenuportfelli krediitkahjudega. Selleks eeldatakse, et krediitkaardi kasuta-

mata limiitidest tulenev täiendav mõju krediitkahjudele on 5% olemasolevast krediitkaardi kasutuses olevast nõudest. Vt lisa 20.

Lisa 3.16 Tururisk

Tururisk tuleneb turuhindade ja -kursside (sh intressimäärad, krediitdimarginaalid, aktsiahinnad, valuutakursid ja kaubahinnad) ebasoodsatest muutustest, nende korrelatsioonist ja volatiilsusest. Tururiski alaliikidena on

Grupp tuvastanud valuutariski, kauplemisportfelli riski (positsiooni-risk), aktsiariski ja kauplemisportfelli välise intressiriski (ingl interest rate risk in banking book, IRR-BB). Grupp ei võta kaubariski.

Tururisk võib tuleneda Grupi tegevusest finantsturgudel (kui Grupp seal tegutseb) ning enamikust Grupi toodetest: laenu, hoiused, kauplemisportfell jne. Valdavalt tuleneb tururisk Grupi põhitegevusaladest, tururiski võtmine ei ole Grupi põhitegevus.

Üldisest strateegiast lähtuvalt on tururiski strateegia konservatiivne. Eelistatakse tegevusi, mis on Grupi põhitegevuste toetamiseks vajalikud. Spekulatiivsetest tururiski positsioonidest hoidutakse. Grupil ei ole kauplemisportfelli riski. Kauplemisportfelli väline intressirisk tekib loo-

Lisa 3.17 Valuutarisk

Valuutarisk on risk, kus hetke- või forward-hindade muutus ja valuutakursside volatiilsus võib põhjustada kahju. Grupi strateegia on konservatiivne. Valuutariski juhtimise eesmärk on minimeerida valuutade avatud netopositsioone, et Grupp ei oleks valuutakursi kõikumiste suhtes liiga tundlik ning potentsiaalne risk kasumile oleks minimaalne. Spekulatiivsetest positsioonidest hoidutakse

Lisa 3.18 Kauplemisportfelli positsioonirisk

Kauplemisportfelli positsioonirisk on risk, et tulevased ebasoodsad intressimäärad võivad portfelli turuväärtust või tulusust mõjutada. Kauplemisportfelli positsiooniriskid jagunevad üld- ja spetsiifilisteks riskideks. Üldrisk viitab võimalikule kahjule, mida põhjustavad üldised turukõikumised, spetsiifiline risk tuleneb vara emitendiga seotud teguritest. Kauplemisportfelli positsioonide võtmi-

Lisa 3.19 Intressirisk

Kauplemisportfelli väline intressirisk (IRRBB) on praegune või tulevane risk, et kauplemisportfelli väliste varade ja kohustiste intressimäärade ebasoodne muutus võib avaldada negatiivset mõju Grupi kasumile ja omavahenditele. See on Grupi jaoks oluline risk. Struktuurse intressiriski peamisteks allikateks on ebasoodsad muutused laenude ja/või hoiuste intressimäärades. Intressiriski juhtimine on tihedalt seotud krediidi- ja likviidsusriski juhtimisega ning seda vaadeldakse ka laenuportfelli krediidiriski ja rahastamisriski juhtimise osana. Grupi IRRBB strateegia eesmärk on hoida lühiajalises perspektiivis (järgmised 12–24 kuud) tasakaalustatud positsiooni ja pikemas perspektiivis kontrollitud avatud positsiooni, mida tehakse intressitundlike varade ja kohustiste struktuuri ja tähtaegade aktiivse juhtimise abil. Avatud pikaajaline IRRBB risk omakapitali majandusliku väärtuse suhtes jääb

muliku äritegevuse käigus (peamiselt klientide laenude ja hoiuste tähtaegade erinevuse tõttu).

Kauplemisportfelli positsioonide võtmine ei ole Grupi põhitegevus.

Grupi riskiisu rahavoogude juhtimisel lähtub eesmärgist säilitada laenugevust toetav tugev likviidsus- ja rahastuspositsioon ning see määratakse kindlaks Riskiisu avalduses.

ning avatud positsioonid vajadusel maandatakse. Grupp ei paku klientidele valuutateenuseid ega aktsepteeri ühtki muud valuutaga kauplemise viisi.

Aruandekuupäeva seisuga on enamik Grupi varadest ja kohustistest nomineeritud eurodes.

ne ei ole Grupi põhitegevus. Grupi riskiisu rahavoogude juhtimisel lähtub eesmärgist säilitada laenugevust toetav tugev likviidsus- ja rahastuspositsioon ning see määratakse kindlaks Riskiisu avalduses. Grupi riskiisu on alla keskmise. Grupp ei võta spekulatiivseid kauplemispositsioone ega paku klientidele kauplemisteenuseid. Aruandekuupäeva seisuga Grupil kauplemisportfell puudus.

alla 5% omavahenditest. Grupi riskiisu IRRBB riski suhtes on tihedalt seotud krediidiriski ja likviidsusriski riskiisu ja lähtub nendest.

2022. aastal alustas Grupp EURIBOR-ga seotud toodete pakkumist. Et selliste laenude osakaal kogu portfelist on 14%, siis võimalik intressi kõikumise mõju on analüüsitud kogu portfelli tasemel. 31. detsember 2023 on Grupi IRRBB risk madal ning intressimäära suhtes tundlikud varad ja kohustised on kumulatiivselt hästi tasakaalustatud nii omakapitali majandusliku väärtuse potentsiaalse muutuse kui ka eeldatava netointressitulu seisukohast.

Järgmises tabelis on näidatud intressikandvate varade ja kohustuste struktuur nõuete ja kohustuste põhisummade intressimäärade ümberhindamise tähtaja järgi:

31.12.2023

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	üle 5 aasta	Vahe-summa	Provis-joneeritud krediidi-kahjud	Kokku
Finantsvarad								
Raha ja nõuded keskpangale	10	25 563	0	0	0	25 563	0	25 563
Nõuded krediidiasutustele	10	2 981	0	0	0	2 981	0	2 981
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	11 485	8 040	0	0	19 525	-29	19 496
Kokku		40 029	8 040	0	0	48 069	-29	48 040
Finantskohustised								
Klientide hoiused	17	2 812	0	0	0	2 812	0	2 812
Rendikohustised	15	7	0	0	0	7	0	7
Kokku		2 819	0	0	0	2 819	0	2 819
Intressitundlike varade ja kohustiste vahe		37 210	8 040	0	0	45 250		
Kumulatiivne intressitundlike varade ja kohustiste vahe		37 210	45 250	45 250	45 250			

31.12.2022

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	üle 5 aasta	Vahe-summa	Provis-joneeritud krediidi-kahjud	Kokku
Finantsvarad								
Raha ja nõuded keskpangale	10	3 966	0	0	0	3 966	0	3 966
Nõuded krediidiasutustele	10	13 035	0	0	0	13 035	0	13 035
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	6 339	4 226	0	0	10 566	-24	10 542
Kokku		23 340	4 226	0	0	27 566	-24	27 542
Finantskohustised								
Klientide hoiused	17	0	0	0	0	0	0	0
Rendikohustised	15	5	42	7	0	54	0	54
Kokku		5	42	7	0	54	0	54
Intressitundlike varade ja kohustiste vahe		23 335	4 184	-7	0	27 513		
Kumulatiivne intressitundlike varade ja kohustiste vahe		23 335	27 519	27 513	27 513			

Lisa 3.20 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, kus Grupp ei suuda märkimisväärseid kulusid kandmata oma kohustusi õigeaegselt ja täielikult täita.

Rahastamisrisk on risk, kus Grupp ei suuda igapäevast äritegevust või finantsseisundit negatiivselt mõjutamata hankida vajalikke ressursse.

Likviidsusrisi juhtimise eesmärk on tagada, et Grupp suudaks õigeaegselt ja täielikult täita oma kohustusi ning likviidsuskriisi korral võimalikult kaua vastu pidada. Grupi eesmärk on hoida piisavat likviidsust, mis võimaldaks tal mis tahes ajal oma kohustusi täita. Likviidsuse juhtimise peamine eesmärk on maksimeerida väärtust aktsionäridele ning toetada Grupi põhitegevust ettevaatava ja hästi toimiva varade ja kohustuste juhtimise teel ning minimeerides likviidsus- ja rahastamisriske konservatiivse likviidsusjuhtimise abil. Kasumiootused ei tohi viia likviidsusnõuete eiramiseni. Likviidsuse juhtimine aitab suurendada Grupi kasumlikkust, kuid tuleb teha selgelt vahet likviidsusvajaduste ja kasumieesmärkide vahel. Grupp ei käsita likviidsusreservi juhtimist kasumikeskusena.

Likviidsusrisk on Grupi riskiprofilis üks kõige olulisemaid riske. Grupi likviidsusrisi strateegia näeb ette madalat ja konservatiivset likviidsusrisi profilli ja piisava suurusega likviidsusreserve. Grupp hoidub märkimisväärsete likviidsusriskide võtmisest ja hoiab üsna suuri likviidsusreserve. Tugev likviidsus- ja rahastamispositsioon on üks Grupi peamisi eesmärke.

Grupi likviidsusrisi riskiisu olulised tegurid on:

- konservatiivsed ja väga likviidsed likviidsusreservid;
- optimaalne likviidsusreservide struktuur finantsseisundi aruandes, mis tagab, et vähem likviidsed varad on tasakaalus stabiilse rahastamisega;
- vajaliku toimetulekuperioodi hoidmine, mis tagab, et Grupil on piisavalt likviidsust ka tõsisel stressiolukorras;
- kriisiolukorra planeerimine, mille käigus määratakse tegevused ja abinõud juhaks, kui Grupil tekib stressiolukorras likviidsuse puudujääk;
- regulaarsed stressitestedid, mis aitavad tagada likviidsusreservide piisavuse.

Mis tahes muu riski puhul tuleb vältida riskiisu sellist sihttasest, mis võib tõsiselt kahjustada Grupi likviidsuspositsiooni. Grupi likviidsusrisi riskiisu põhineb ettevõtetel – eelistatakse turvalisi lahendusi ja hoitakse pigem suuremaid likviidsusreserve.

Grupi rahastamisrisi riskiisu lähtub peamiselt eesmärgist tagada laenuvõtmise piisav ja stabiilne rahastamine. Vähemolulisem eesmärk on optimeerida kaasatud võõrkapitali kulusid, suurust ja koosseisu, ent kulusäästu ja kulukonkurentsivõime suurendamisel ei tohi kunagi eirata stabiilse ja konservatiivse rahastamise nõudeid. Grupi rahastamisrisi riskiisu olulised tegurid:

- peamiseks rahastamisallikaks jaehoiused;
- rahastamise tasakaalustatud tähtaja-struktuur;
- väga hästi hajutatud rahastamisportfell;
- hoidumine kontsentratsioonist klientide, tähtaegade jne lõikes;
- rahastamisallikate hajutamine riikide ja kanalite lõikes;
- paindlik ja atraktiivne rahastamisstrateegia, hinnastamine turu keskmisest kõrgemal tasemel;
- rahastamis- ja laenuportfellide tasakaalustatud kasv.

Likviidsusrisi juhtimise põhimõtted, raamistik ja vastutus peavad tagama piisava võimekuse likviidsus- ja rahastamisrisi hindamiseks ja juhtimiseks kooskõlas Grupi ja konsolideeritud ettevõtete üldise riskijuhtimise raamistikuga, mis on kindlaks määratud nõukogu kehtestatud likviidsusrisi poliitikaga.

Järgmistes tabelites on näidatud finantsvarade ja -kohustiste (v.a tuletisinstrumentid) jaotus tähtaegade ja tulevaste lepinguliste diskonteerimata rahavoogude lõikes ning eraldi veerus on esitatud varade ja kohustiste raamatupidamislik väärtus.

31.12.2023

tuhandetes eurodes

	Lisa	Nõud- miseni	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	üle 5 aasta	Kokku	Raamatu- pidamislik väärtus
Likviidsusriski juhtimiseks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi								
Raha ja nõuded keskpangale	10	26 939	0	0	0	0	26 939	26 939
Nõuded krediitiasutustele	10	2 981	0	0	0	0	2 981	2 981
Laenud ja ettemaksud klientidele	11	0	30 334	30 494	106 560	40 310	207 699	139 644
Muud finantsvarad	12	0	352	0	0	0	352	352
Likviidsusriski juhtimiseks hoitavad varad kokku		29 920	30 686	30 494	106 560	40 310	237 971	169 916
Kohustused lepinguliste tähtaegade järgi								
Klientide hoiused	17	0	34 719	92 939	31 733	0	159 391	155 523
Allutatud võlakirjad	17	0	96	288	1 535	5 731	7 650	4 531
Laenud muudelt institutsioonidelt	17	0	3	35	62	0	100	99
Rendikohustised	15	0	46	102	540	51	739	717
Muud finantskohustised	18	0	1 799	0	0	0	1 799	1 799
Kohustised kokku		0	36 663	93 363	33 871	5 781	169 679	162 668
Tingimuslikud kohustised	20	9 470	0	0	0	0	9 470	0
Varade ja kohustuste vahe tähtaegade järgi		20 450	-5 977	-62 869	72 689	34 529	58 822	7 248
Kumulatiivne varade ja kohustuste vahe tähtaegade järgi		20 450	14 473	-48 396	24 293	58 822		

31.12.2022

tuhandetes eurodes

	Lisa	Nõud- miseni	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	üle 5 aasta	Kokku	Raamatu- pidamislik väärtus
Likviidsusrisiki juhtimiseks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi								
Raha ja nõuded keskpangale	10	4 800	0	0	0	0	4 800	4 800
Nõuded krediidasutustele	10	13 035	0	0	0	0	13 035	13 035
Laenud ja ettemaksud klientidele	11	0	19 900	24 264	63 648	20 166	127 978	99 135
Muud finantsvarad	12	0	568	0	0	0	568	568
Likviidsusrisiki juhtimiseks hoitavad varad kokku		17 835	20 467	24 264	63 648	20 166	146 381	117 537
Kohustused lepinguliste tähtaegade järgi								
Klientide hoised	17	0	7 574	51 771	47 540	0	106 885	104 372
Allutatud võlakirjad	17	0	61	182	975	4 049	5 267	3 523
Laenud muudelt institutsioonidelt	17	0	3	35	100	0	138	136
Rendikohustised	15	0	37	137	647	51	872	873
Muud finantskohustised	18	0	1 627	0	0	0	1 627	1 627
Kohustised kokku		0	9 303	52 125	49 261	4 099	114 789	110 532
Tingimuslikud kohustised	20	12 812	0	0	0	0	12 812	0
Varade ja kohustuste vahe tähtaegade järgi		5 023	11 165	-27 862	14 387	16 067	18 780	7 006
Kumulatiivne varade ja kohustuste vahe tähtaegade järgi		5 023	16 188	-11 674	2 713	18 780		

Kooskõlas õigusaktide, riskivalmiduse dokumendi ja likviidsusrisiki poliitikaga säilitab Grupp alati piisaval hulgal likviidsusreserve (likviidsuspuhver) eesmärgiga tagada suutlikkus täita oma kohustusi likviidsuskriisi korral. Likviidsusreservid võimaldavad Grupil jätkata tavapärasest äritegevust vähemalt toimetulekuperioodil (nii äritegevust kohandades kui ka kohandamata).

Likviidsuspuhvri suuruse ja koosseisu määramisel võetakse arvesse likviidsusrisiki stressitestide tulemusi. Üldnõuded likviidsuspuhvri suuruse ja koosseisu kohta on esitatud likviidsusrisiki poliitikas.

Grupi likviidsuse ja rahastamise juhtimine ja kontroll toimub kolmel tasandil. Esimene tasand (finantsjuht) kannab esmast vastutust likviidsus- ja rahastamisriskide tuvastamise, juhtimise, jälgimise ja riskialase aruandluse eest kogu Grupis. Teine tasand (riskijuhtimise üksus) vastutab riskijuhtimise põhimõtete ja raamistiku rakendamise eest ning tagab sõltumatu järelevalve, aruandluse, hindamise ja kontrolli. Kolmas on siseauditi tasand.

Likviidsus- ja rahastamisrisiki juhitakse keskselt Grupi tasandil. Järgmises tabelis on esitatud varade ja kohustuste jaotus lühi- ja pikaajalisteks:

Käibevarad

Raha ja nõuded keskpangale	10	26 939	4 800
Nõuded krediidasutustele	10	2 981	13 035
Laenud ja ettemaksud klientidele	11	60 828	44 164
Muud varad	12	885	1 120
Käibevarad kokku		91 634	63 119

Põhivarad

Laenud ja ettemaksud klientidele	11	78 816	54 971
Kinnisvarainvesteeringud	13	884	929
Materiaalsed põhivarad	14	583	621
Kasutusõigusega seotud varad	15	687	815
Immateriaalsed põhivarad	16	10 943	9 072
Põhivarad kokku		91 912	66 409
Varad kokku		183 546	129 528

Kohustised**Lühiajalised kohustised**

Klientide hoised	17	125 302	59 306
Laenukohustised	17	37	37
Rendikohustised	15	117	165
Muud kohustised	18	2 762	2 346
Allutatud võlakirjad	17	31	23
Lühiajalised kohustised kokku		128 250	61 878

Pikaajalised kohustised

Klientide hoised	17	30 220	45 066
Laenukohustised	17	61	99
Rendikohustised	15	600	672
Allutatud võlakirjad	17	4 500	3 500
Pikaajalised kohustised kokku		35 382	49 338

Kohustised kokku**163 632** **111 215**

Lisa 3.21 Finantsvarade ja finantskohustiste õiglane väärtus

Finantsinstrumentide õiglane väärtus on hind, mille eest on võimalik vahetada vara või arveldada kohustisi teadlike, huvitatud ja sõltumatute osapoolte vahelises tehingus mõõtmispäeval turutingimustes (st väljumishinnas), sõltumata, kas see hind on otseselt tuvastatav või hinnanguline, kasutades selleks hindamistehnikat.

Allpool on toodud finantsinstrumentide õiglase väärtuse määramiseks kasutatud meetodikad ja eeldused, mida ei kajastata ja ei mõõdata õiglasest väärtusest Grupi finantsaruannetes.

Need õiglasest väärtused on arvatud ainult avalikustamise eesmärgil. Meetodikad ja eeldused on seotud ainult tabelites olevate instrumentidega ja võivad seetõttu erineda viidatud lisades rakendatud tehnikatest ja eeldustest.

Lühiajaliste tähtaegadega (alla kolme kuu) finantsvarade ja -kohustiste raamatupidamislik väärtus, millest on maha arvatud väärtuse langused, on nende õiglase väärtuse mõistlik ligikaudne peegeldus. Selliste instrumentide hulka kuuluvad: sularaha ja saldod keskpankades, nõuded krediitiasutustele, nõudmiseni hoiused, tähtajalised hoiused. Sellised summad on klassifitseeritud esimese taseme alla, kuna nende finantsseisundi aruande saldosisid ei ole korrigeeritud. Esimese taseme varade ja kohustiste all kajastab Grupp raha ja rahalähendeid.

Teise taseme varasid ja kohustisi Grupil ei ole, kuna seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022 ei olnud Grupil tuletisinstrumente ega aktiivselt kaubeldavat vara. Nende instrumentide õiglasi väärtusi hinnatakse diskonteeritud rahavoogude mudeli põhjal, mis põhineb lepingulistel rahavoogudel, kasutades tegelikke või hinnangulisi tootlusi ja diskonteerides neid tootlustega, mis sisaldavad vastaspoolte krediidiriski.

Kolmanda taseme finantsinstrumentid on vähem likviidsed ning nende õiglase väärtuse hindamiseks vajab

Grupp olulisi mittejälgitavaid sisendeid. Nende varade õiglast väärtust ei saa kindlaks määrata lihtsasti jälgitavate sisendite või näitajate, näiteks turuhindade abil. Selle asemel arvutatakse need hinnanguliselt riskiga korrigeeritud väärtuste vahemike, nt matemaatiliste (krediidikahju) mudelite ja subjektiivsete eelduste alusel.

Laenude ja nõuete õiglast väärtust hinnatakse diskonteeritud rahavoogude mudelitega, mis sisaldavad teatud eeldusi krediidiriski, valuutariski, makseviivituse tõenäosuse ja kahjude hinnangute osas. Kui asjakohane, tuletatakse suur- ja väikeettevõtete krediidirisk turul jälgitavate andmete põhjal, milleks on krediidiriski muutused või võrdlustehingud. Kui selline teave pole aga kättesaadav, kasutab Grupp ajaloolist kogemust ning muud teavet, mida kasutatakse kollektiivsete väärtuse languse mudelites. Tarbijalaenude ja hüpoteekportfellide õiglasest väärtused arvutatakse portfelli põhise lähenemisviisi abil, rühmitades laenud sarnaste tunnuste alusel võimalikult suures ulatuses homogeensetesse rühmadesse. Seejärel arvutab ja ekstrapoleerib Grupp õiglase väärtuse kogu portfelligi, kasutades diskonteeritud rahavoogude mudeleid, mis sisaldavad intressimäära hinnanguid, võttes arvesse laenude kõiki olulisi eeldusi. Krediidiriski korrigeeritakse kollektiivse väärtuse languse mudeli alusel, mis hõlmab maksejõuetuse tõenäosust ja tekkivat krediidikahju.

Bilansiväliste positsioonide hinnanguline õiglane väärtus põhineb sarnaste instrumentide turuhindadel või diskonteeritud rahavoogude mudelitel, nagu eespool selgitatud, mis hõlmavad krediidiriski elementi diskontofaktori kaudu.

Enamus klientidele antavad laenud on kas piisavalt lühiajalised või ujuva intressimääraga ja nende õiglane väärtus ei erine oluliselt bilansilisest väärtusest. Enamus klientide hoiuseid on lühiajalised ja tehtud 2023. aasta teises pooles. Õiglase väärtuse ja raamatupidamisliku väärtuse erinevus on ebaoluline.

31.12.2023

tuhandetes eurodes

	Lisa	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Õiglane väärtus	Raamatu- pidamislik väärtus	Erinevus
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses							
Raha ja nõuded keskpangale	10	26 939	0	0	26 939	26 939	0
Nõuded krediidasutustele	10	2 981	0	0	2 981	2 981	0
Laenud ja ettemaksud klientidele	11	0	0	137 192	137 192	139 644	-2 452
Muud finantsvarad	12	0	0	352	352	352	0
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses kokku		29 920	0	137 544	167 464	169 916	-2 452

Finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses

Klientide hoiused	17	0	0	153 932	153 932	155 523	-1 591
Laenud seotud osapooltelt	17	0	0	99	99	99	0
Allutatud võlakirjad	17	0	0	4 226	4 226	4 531	-305
Muud finantskohustused	18	0	0	1 799	1 799	1 799	0
Finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses kokku		0	0	160 055	160 055	161 951	-1 896

31.12.2022

tuhandetes eurodes

	Lisa	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Õiglane väärtus	Raamatu- pidamislik väärtus	Erinevus
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses							
Raha ja nõuded keskpangale	10	4 800	0	0	4 800	4 800	0
Nõuded krediidasutustele	10	13 035	0	0	13 035	13 035	0
Laenud ja ettemaksud klientidele	11	0	0	99 135	99 135	99 135	0
Muud finantsvarad	12	0	0	367	367	367	0
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses kokku		17 835	0	99 502	117 336	117 336	0

Finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses

Klientide hoiused	17	0	0	104 372	104 372	104 372	0
Laenud seotud osapooltelt	17	0	0	136	136	136	0
Allutatud võlakirjad	17	0	0	3 523	3 523	3 523	0
Muud finantskohustused	18	0	0	1 627	1 627	1 627	0
Finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses kokku		0	0	109 658	109 658	109 658	0

Lisa 3.22 Operatsioonirisk

Operatsioonirisk on risk saada kahju sisemiste protsesside, inimeste tegevuse või süsteemide ebapiisavuse või mittetoimimise või väliste sündmuste tõttu. Operatsioonirisk hõlmab vastavus- ja õigusrisiki, ent ei hõlma strateegilist ja maineriski.

Grupp on kindlaks määranud operatsiooniriski juhtimise põhimõtted, raamistiku ja vastutuse, et tagada operatsiooniriski piisava hindamise ja juhtimise suutlikkus Holm Bank AS-i kontsernis. Operatsiooniriski juhtimine on Grupi üldjuhtimise ja riskijuhtimise raamistikus tähtsal kohal.

Grupi operatsiooniriski juhtimise üldnõuded on järgmised:

- kõik olulised operatsiooniriski valdkonnad tuleb tuvastada ning neid tuleb hinnata, jälgida ja juhtida tõhusalt ja järjekindlalt;
- tuleb rakendada asjakohaseid ja usaldusväärseid riskijuhtimise meetmeid, mis toetavad operatsiooniriskide analüüsi ja nende kohta otsuste tegemist;
- iga töötaja kannab nii isiklikus kui ka tööalases tegevuses esmast vastutust oma tegevusvaldkonnas esinevate operatsiooniriskide juhtimise ja kontrollimise eest;
- sisekontrollisüsteem peab andma piisava kindluse, et Grupi tegevus on tõhus ja tulemuslik, varad on kaitstud ja aruanded usaldusväärsed.

Operatsioonirisk käib äriaga alati kaasas. Kõiki operatsiooniriske kõrvaldada ei ole võimalik ja see ei tasuks end ära. Seepärast on väiksemad kahjud tegevuse normaalne osa. Grupi operatsiooniriski riskiisu on määratletud eesmärgina hoida operatsiooniriski ja potentsiaalset kahju minimaalsel ja mõistlikul tasemel, pidades silmas strateegilisi eesmärgi ja majandusliku tõhususe põhimõtet. Grupi eesmärk on tagada, et operatsioonirisk oleks kontrolli all ja hästi juhitud.

Õigusrisk on risk, et Grupp ei järgi õigusaktide, lepingute, heade tavade ja eetikanormide nõudeid või tõlgendab neid väärtalt. Õigusrisk võib kaasneda kõigi eespool kirjeldatud riskitüüpidega, kuna Grupi vastu võidakse esitada nõue või algatada menetlus lepinguliste või muude õiguslike kohustuste tõttu.

Vastavusrisk on risk, et suutmatus täielikult täita kohaldatavate seaduste, regulatsioonide ja sise-eeskirjade nõudeid ning klientide, töötajate ja muude osapoolte ees võetud kohustusi, mis võib põhjustada kahju Grupi ärimudelile, mainele ja finantsseisundile.

Pettuste ja kuritegevuse ärahoidmine ja sellekohane järelvalve on Grupi operatsiooniriski juhtimise tähtis osa.

Grupp peab suutma tuvastada kahjud, mis on põhjustatud organisatsioonisisestest ja -välisest pettusest ja kuritegevusest, sh küberkuritegevusest, ning rakendada vajalikke meetmeid.

Grupi operatsiooniriski profiili eesmärkide hulgas on väga tähtsal kohal rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamine. Grupil peab olema rahapesu ja terrorismi rahastamise tuvastamiseks ja ennetamiseks vajalik võimekus ja selge organisatsioonistruktuur ning piisavalt vahendeid, mis võimaldavad selleks vajalikke meetmeid rakendada. Lisaks järgib Grupp finantsseisundi taastamise nõudeid.

Grupi riskiisu lahutamatu osa on lepingupartnerite usaldusväärsus ja kvaliteet, nende korrektsus ülesannete täitmisel ning nende suutlikkus järgida tarbijakrediidilepingute sõlmimisel asjaomaseid õigusnorme ja äristandardeid.

Talitluspidevuse risk on risk saada kahju tavapärase äritegevuse katkemisest. See hõlmab katkestusi nii Grupi taristus kui ka Grupi ettevõtteid (sh kolmandatest isikutest teenusepakkujaid) ja ühiskonda toetavas taristus (sh avalikus taristus nagu elekter, side jne).

Vastavad üksused kehtestavad talitluspidevuse kavade kõigi tuvastatud kriitiliste protsesside ja neid protsesse toetavate IT-süsteemide jaoks.

Kooskõlas krediidiasutuste finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi raamistiku ning finantskriisi ennetamise ja lahendamise seadusega on kehtestatud Grupi tasandil taastekava, mida on täiendatud suuniste ja tehniliste standarditega. Taastekavas kirjeldatakse meetmeid, mida Grupp raskustesse sattudes rakendab finantsseisundi taastamiseks ning mis aitavad tagada kriitiliste finantsteenuste jätkuvuse.

Grupi selge eesmärk on hoiduda eelnimetatud riskide võtmisest ning minimeerida nende mis tahes majanduslikku, regulatiivset või mainekahju Grupile. Grupp ei tegele tahtlikult ühegi tegevusega, millega kaasneks õigusaktides või muus regulatsioonis sätestatud nõuete rikkumine.

Vastutus ning riskidest teatamise ja juhtkonna teavitamise nõuded on fikseeritud operatsiooniriski kategooriate, valdkondade ja tegevuste ning samuti riikide ja kaitseliinide järgi nõukogu poolt kehtestatud operatsiooniriski poliitikas.

Lisa 3.23 Äririskid

Grupisese määratluse kohaselt hõlmab äririsk maineriiski ja strateegilist riski.

Mainerisk on risk, et Grupi maine kahjustumine võib praegu või tulevikus mõjutada Grupi kasumit, omavahendeid või likviidsust.

Strateegiline risk on risk, kus äri- ja konkurentsikeskkond, regulatsioonide mõju Grupi tegevustele ja ärieesmärkide saavutamisele, ebapiisav strateegia või strateegia ebapiisav elluviimine, muutused klientide ootustes või uute tehnoloogiate ebapiisav rakendamine võib põhjustada kahjumit või tulusid oluliselt vähendada.

Mainerisk ja strateegiline risk on ärimudeli olulised osad ning neid analüüsitakse osana strateegilisest planeerimisest ja tegevuse kavandamisest. Grupi maineriski juhtimise strateegia eesmärk on vältida maineriske ja olukor-

di, mis võivad mainet kahjustada ja sellega tuua kaasa tulude vähenemise või usalduse kaotamise.

Strateegilise riski strateegia on riski kontrollimine ja vähendamine, rakendades piisavat ja majandus-keskkonna hetkeolukorraga sobivat strateegiat, mis tugineb põhjalikule planeerimisprotsessile, ning reageerimine piisavalt ja õigeaegselt muutustele. Grupi strateegilise riski alane eesmärk riskiprofilis on olla avatud ja valmis, kaaludes kõiki võimalusi, tegutsedes ennetavalt ning otsuste tegemisel lähtuda sellest, et risk ja oodatavad tulud oleksid tasakaalus.

Grupi Riskiisu avalduse kohaselt hoidub Grupp maineriiskist ning juhindub eesmärgist minimeerida maineriski põhjustatud majanduslikku, regulatiivset või mainekahju. Grupp väldib olukordi, mis võivad põhjustada mainekahju. Strateegilist ja maineriski juhib juhatus, lähtudes nõukogu heaks kiidetud strateegilistest kavadest.

Lisa 4

Investeeringud tütaretevõttesse

Grupi tütaretevõtte Holm Bank Latvia SIA finantstulemused konsolideeritakse koos emaretevõtte näitajatega. Tütaretevõtte on Lätis tegutsev krediidiandja alates 2008. aastast, mis pakub oma koostööpartnerite kaudu krediiti Läti ettevõtetele ja eratarbijatele.

Pank oli seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022 Läti tütaretevõtte ainuaktsionär.

Seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022 ei olnud Grupis sidusettevõtteid.

Lisa 5

Neto intressitulud

Intressitulu sisemise intressimäära meetodil		
<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022 korrigeeritud
Intressitulud sisemise intressimäära alusel		
Eesti		
Eraklient	10 719	8 919
Ärikliekt	1 109	407
Kokku intressitulud sisemise intressimäära alusel	11 828	9 325
Liising	812	369
Nõuded krediidasutustele	658	6
Eesti intressitulud kokku	13 298	9 700
Läti		
Eraklient	4 548	3 146
Ärikliekt	37	1
Kokku intressitulud sisemise intressimäära alusel	4 585	3 147
Liising	3	1
Läti intressitulud kokku	4 588	3 147
Rootsi	0	22
Intressitulud kokku	17 886	12 869

Intressikulu sisemise intressimäära meetodil		
<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Klientide hoised	-3 414	-1 428
Saadud laenud	-270	-290
Intressikulud rendilepingutest	-10	-12
Raha ja nõuded keskpangale	0	-2
Intressikulud kokku	-3 693	-1 731
Neto intressitulud	14 193	11 138

Intressitulud laenudelt kliendi asukoha järgi		
<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Eesti	13 298	9 700
Rootsi	0	22
Läti	4 588	3 147
Kokku	17 886	12 869

Laenulepingute tingimuste muutmisega kaasnevate oluliste rahavoogude erinevuse kajastab Grupp intressitulu

kirjel, kas seda vähendades või suurendades, va ulatuses mille osas on krediidikahjumid juba eelnevalt kajastatud.

Lisa 6

Neto teenustasud

Teenustasutulud			
<i>tuhandetes eurodes</i>		2023	2022
Muud teenustasutulud		13	0
Teenustasutulud kokku		13	0

Teenustasukulud			
<i>tuhandetes eurodes</i>		2023	2022 korrigeeritud
Finantsvahendusteenused		-331	-435
Kaartidega seotud kulud		-145	-239
Tehingutasud		-47	-38
Muud teenustasukulud		-51	-52
Teenustasukulud kokku		-573	-764

Neto teenustasukulud		-560	-764
-----------------------------	--	-------------	-------------

Lisa 7

Muud tegevustulud

Muud tegevustulud			
<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	2023	2022
Varade müügist saadud kasum	11	916	237
Laekunud bilansivälised nõuded	11	762	899
Renditulud	13	118	115
Muud tegevustulud kokku		1 795	1 251

Lisa 8

Tegevuskulud

Tegevuskulud <i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	2023	2022
Palgad ja preemiad		-3 497	-3 252
Sotsiaalmaks ja muud maksud		-1 053	-1 038
Erisoodustused		-160	-158
Muud personalikulud		-119	-178
Personalikulud		-4 829	-4 626
IT kulud		-916	-399
Turunduskulud		-785	-982
Konsultatsioonid ja juriidilised kulud		-184	-213
Inkassoteenus		-193	-250
Audiitorteenus		-182	-190
Järelvalvetasud		-123	-112
Bürookulud		-138	-146
Väheväärtuslike varade või lühiajaliste rendilepingutega seotud kulud		-60	-45
Transpordi- ja sidekulud		-78	-94
Muud halduskulud		-157	-155
Infopäringud		-361	-307
Muud tegevuskulud		-385	-296
Mitmesugused tegevuskulud		-3 562	-3 187
Muud ärikulud		-1	-63
Põhivarade kulum ja väärtuse langus		-1 230	-1 411
Muud kulud		-1 231	-1 474
Finantsinstrumentide krediidikahjumite katteks moodustatud allahindlus	11	-3 969	-3 265
Tegevuskulud kokku		-13 591	-12 553

Keskmine töötajate arv Grupis oli 2023. aastal 123 (2022: 132).

Lisa 9

Tulumaks

Tulumaks tuhandetes eurodes	2023	2022
Tulumaksukulud		
Ettevõtte tulumaksu avansiline makse (14%)	-195	-8
Ettevõtte tulumaksu avansiline makse (20%)	-6	-9
Dividendidelt makstud tulumaks	0	0
Tulumaksukulu kokku	-201	-17

Tulumaksuga maksustamine baseerub järgmistel maksu-määradel: Eestis rakendatakse 14% ja Lätis 20%.

Alates 1. Jaanuarist 2024, kehtib Lätis krediidasutustele ja tarbijakrediidi pakujatele kohustuslik ettevõtte tulumaksu ettemaks 20% eelmise aasta kasumi pealt.

Aruandeperioodil ja sellele eelnenud perioodil ei ole tekkinud ajutisi erinevusi seoses maksutagastustega. Edasilükkunud tulumaksukohustisi ei ole samuti tekkinud, kuna tütaretevõtte lõpetas aruandeperioodi kahjumiga ning kasumi jaotust ei ole planeeritud.

Lisa 10

Nõuded keskpangale ja krediidasutustele

Nõuded keskpangale ja krediidasutustele tuhandetes eurodes	31.12.2023	31.12.2022
Üleõhoius keskpangas	25 530	0
Nõudmiseni ja alla 3kuulise tähtajaga hoiused *	2 981	13 035
Kohustuslik reserv keskpangas	1 376	834
Nõudmiseni hoius keskpangas	34	3 966
Raha ja rahalähendid kokku	29 920	17 835

* raha ja rahalähendid rahavoogude aruandes

Nõudeid keskpangale, mille tähtaeg rohkem kui kolme kuu pärast, ei arvestata rahavoogude aruandes raha ja rahalähendite hulka. Grupp hoiab üleõhoiust keskpangas.

Kohustusliku reservinõue seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022 (Holm Bank AS sai Euroopa Keskpangalt tegevusloa

02.04.2019) oli 1% kõigist kaasatud finantsressurssidest (klientide hoiused ja saadud laenud).

Kohustusliku reservi nõuet tuleb täita kuu keskmisena eurodes või keskpanga poolt heaks kiidetud välismaistes väärtpaberites.

Lisa 11

Laenuid ja ettemaksed klientidele

Jaotus kliendi tüübi kaupa		31.12.2023	31.12.2022 korrigeeritud
tuhandetes eurode			
Eesti		98 760	68 280
Erakliendid		74 331	53 230
Äriklendid		15 728	10 897
Liising		10 570	5 331
Moodustatud krediitkahjud		-1 870	-1 179
Läti		40 884	30 855
Erakliendid		40 981	30 911
Äriklendid		745	414
Liising		43	60
Moodustatud krediitkahjud		-886	-530
Kogu netolaenuportfell		139 644	99 135

Jaotus riikide ja komponentide kaupa		31.12.2023	31.12.2022 korrigeeritud
tuhandetes eurodes			
Nõuded		142 400	100 844
	Eesti	100 630	69 449
	Läti	41 770	31 395
Moodustatud krediitkahjud nõuetele		-2 756	-1 709
	Eesti	-1 870	-1 179
	Läti	-886	-530
Brutolaenuportfell kokku		142 400	100 844
Netolaenuportfell kokku		139 644	99 135
	Eesti	98 760	68 270
	Läti	40 884	30 865
	<i>sh moodustatud krediitkahjud</i>	-2 756	-1 709

Klientidele antud laenude väärtuse langus		Lisa	2023	2022
tuhandetes eurodes				
	Aruandeperioodi alguses		-1 708	-1 436
Moodustatud provisjonid	Riskiklass 1		-543	-486
Moodustatud provisjonid	Riskiklass 2		-363	-246
Moodustatud provisjonid	Riskiklass 3		-3 183	-2 823
Bilansist välja kantud	Riskiklass 3		2 080	2 618
Müüdüd	Riskiklass 2		170	29
Müüdüd	Riskiklass 3		297	346
Portfelli taastumine	Riskiklass 1		88	48
Portfelli taastumine	Riskiklass 2		285	243
Portfelli taastumine	Riskiklass 3		122	0
	Aruandeperioodi lõpus		-2 756	-1 708
	Provisjoneeritud krediitkahjude netomuutus		-3 595	-3 265
Laekunud bilansivälised nõuded muude tegevustulude koosseisus		7	762	899

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>riskiklass</i>	<i>31.12.2023</i>	<i>31.12.2022 korrigeeritud</i>
Eesti			
Eraklient		72 669	52 253
	1	67 697	47 082
	2	3 800	4 070
	3	1 172	1 102
Äriklient		15 617	10 710
	1	12 218	9 691
	2	3 061	895
	3	337	124
Liising		10 474	5 316
	1	9 725	4 561
	2	631	719
	3	119	36
Läti			
Eraklient		40 128	30 391
	1	38 800	28 348
	2	1 086	1 823
	3	242	219
Äriklient		713	405
	1	572	340
	2	77	64
	3	64	0
Liising		43	60
	1	43	60
	2	0	0
	3	0	0
Kokku		139 644	99 135

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>riskiklass</i>	<i>31.12.2023</i>	<i>31.12.2022</i>
	1	129 055	90 082
	2	8 655	7 572
	3	1 934	1 481
Netolaenuportfell kokku		139 644	99 135

Laenude ümberjaotamine ja SICR-i identifitseerimine toimub kord kvartalis.

Krediidikvaliteet komponentide kaupa

tuhandetes eurodes

31.12.2023

31.12.2022
korrigeeritud

Nõuded		142 400	100 844
	Riskiklass 1	130 070	90 642
	Riskiklass 2	9 045	7 883
	Riskiklass 3	3 285	2 319
Moodustatud krediidikahjud		-2 756	-1 709
	Riskiklass 1	-1 015	-560
	Riskiklass 2	-390	-311
	Riskiklass 3	-1 351	-838
Kokku		139 644	99 135

Krediidikvaliteet riskiklasside kaupa

tuhandetes eurodes

31.12.2023

31.12.2022

Muutus

%

Netonõuded

Riskiklass 1	129 055	90 082	38 973	43,3%
Riskiklass 2	8 655	7 572	1 083	14,3%
Riskiklass 3	1 934	1 481	453	30,5%

Kokku	139 644	99 135	40 509	40,9%
--------------	----------------	---------------	---------------	-------

Osakaal

Riskiklass 1	92,4%	90,9%		1,5%
Riskiklass 2	6,2%	7,6%		-1,4%
Riskiklass 3	1,4%	1,5%		-0,1%

Kokku	100,0%	100,0%		0,0%
--------------	---------------	---------------	--	------

Brutonõuded

Riskiklass 1	130 070	90 642	39 429	43,5%
Riskiklass 2	9 045	7 883	1 162	14,7%
Riskiklass 3	3 285	2 319	966	41,6%
	142 400	100 844	41 556	41,2%

Moodustatud krediidikahjud

Riskiklass 1	-1 015	-560	-455	81,3%
Riskiklass 2	-390	-311	-79	25,3%
Riskiklass 3	-1 351	-838	-513	61,3%
	-2 756	-1 709	-1 047	61,3%

Provisjonidega kaetus

Riskiklass 1	0,8%	0,6%		0,2%
Riskiklass 2	4,3%	3,9%		0,4%
Riskiklass 3	41,1%	36,1%		5,0%
	1,9%	1,7%		0,2%

Riskiklass 3 kaetus mahakandmistega	62,8%	70,0%		-7,2%
-------------------------------------	-------	-------	--	-------

Krediidikahjumite katteks moodustatud allahindluse kulud			
<i>tuhandetes eurodes</i>		2023	2022
Laenud ja ettemaksed klientidele			
	Riskiklass 1	-455	-439
	Riskiklass 2	-79	-3
	Riskiklass 3	-3 435	-2 823
Krediidikahjude netomuutus		-3 969	-3 265

Võõrandamistehingud			
<i>tuhandetes eurodes</i>		2023	2022
	Lisa		
Nõuete brutoväärtus müügihetkel		1 051	2 938
Moodustatud krediidikahjud		-467	-375
Nõuete netoväärtus		584	2 563
Tehingu hind kokku		435	2 131
Netokasum/-kahjum nõuete võõrandamisest	7	-149	-432

Grupp on kandnud üle kõik riskid ja hüved ning ei ole säilitanud seotust ega kontrolli müüdüd varade üle.

Lisa 12

Muud varad

Muud varad			
<i>tuhandetes eurodes</i>		31.12.2023	31.12.2022
Finantsvarad			
Krediitkaartide garantiideposiidid		232	367
Tagatisdeposiidid		120	201
Finantsvarad kokku		352	568
Mittefinantsvarad			
Lühiajalised ettemaksed		321	362
Muud nõuded		212	190
Mittefinantsvarad kokku		533	553
Kokku		885	1 120

Lühiajalised ettemaksed hõlmavad ettemakseid kindlustuse, ja ajakirjandusväljaannete eest ning maksevahendusteenuse eest. Ettemaksed laekuvad või neid

kasutatakse eeldatavasti 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu.

Lisa 13

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringud tuhandetes eurodes	31.12.2023	31.12.2022
Soetusmaksumuses		
Aruandeperioodi alguses	1 160	1 150
Soetused	0	10
Aruandeperioodi lõpus	1 160	1 160
Kulum ja väärtuse langus		
Aruandeperioodi alguses	-231	-186
Amortisatsioonikulu	-45	-45
Aruandeperioodi lõpus	-276	-231
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi alguses	929	964
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi lõpus	884	929

Aruandeperioodi renditulu oli 118 tuhat eurot (2022. aastal: 115 tuhat eurot), kinnisvarainvesteeringutega seotud otsekulusid tehti ebaolulises mahus. Investeerin-

gute kaetav väärtus ületab varade raamatupidamislikku jääkväärtust.

Lisa 14

Materiaalne põhivara

Materiaalne põhivara		
<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
Maa ja ehitised		
<i>Soetusmaksumuses</i>		
Aruandeperioodi alguses	699	668
Soetused	0	31
Aruandeperioodi lõpus	699	699
<i>Kulum ja väärtuse langus</i>		
Aruandeperioodi alguses	-129	-104
Amortisatsioonikulu	-25	-25
Aruandeperioodi lõpus	-154	-129
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi alguses	570	564
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi lõpus	544	570
tuhandetes eurodes		
	31.12.2023	31.12.2022
Seadmed ja inventar		
<i>Soetusmaksumuses</i>		
Aruandeperioodi alguses	42	42
Soetused	35	0
Aruandeperioodi lõpus	77	42
<i>Kulum ja väärtuse langus</i>		
Aruandeperioodi alguses	-26	-19
Müügid ja mahakandmised (kulum)	25	0
Amortisatsioonikulu	-54	-6
Aruandeperioodi lõpus	-55	-26
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi alguses	16	23
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi lõpus	22	16
tuhandetes eurodes		
	31.12.2023	31.12.2022
Autod		
<i>Soetusmaksumuses</i>		
Aruandeperioodi alguses	168	168
Müügid ja mahakandmised (soetusmaksumuses)	-36	0
Aruandeperioodi lõpus	132	168
<i>Kulum ja väärtuse langus</i>		
Aruandeperioodi alguses	-132	-110
Müügid ja mahakandmised (kulum)	21	0
Amortisatsioonikulu	-5	-22
Aruandeperioodi lõpus	-117	-132
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi alguses	36	58
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi lõpus	16	36
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi lõpus kokku	582	622

Kinnisvara ja seadmete õiglased väärtused võivad erineda nende bilansilisest jääkmaksumusest ebaolulises osas.

Seisuga 31.12.2023 oli täielikult amortiseerunud varasid kasutuses soetusmaksumuses 152 tuhat eurot (31.12.2022: 59 tuhat eurot).

Lisa 15

Vara kasutusõigused ja rendikohustised

Vara kasutusõigused ja rendikohustised						
tuhandetes eurodes						
	31.12.2023			31.12.2022		
Rendile võetud varad	büroo- pinnad	autod	Kokku	büroo- pinnad	autod	Kokku
<i>Soetusmaksumused</i>						
Aruandeperioodi alguses	1 313	124	1 437	1 230	124	1 354
Soetused	40	0	40	83	0	83
Aruandeperioodi lõpus	1 353	124	1 477	1 313	124	1 437
<i>Kulum ja väärtuse langus</i>						
Aruandeperioodi alguses	-512	-110	-622	-339	-83	-422
Amortisatsioonikulu	-154	-14	-168	-173	-27	-200
Aruandeperioodi lõpus	-666	-124	-790	-512	-110	-622
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi alguses	801	14	815	892	41	932
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi lõpus	687	0	687	801	14	815
tuhandetes eurodes						
	31.12.2023			31.12.2022		
Rendikohustised	büroo- pinnad	autod	Kokku	büroo- pinnad	autod	Kokku
<i>Lühiajalised</i>						
Aruandeperioodi alguses	131	46	177	120	17	137
Soetused	39	0	39	0	0	0
Arvestatud intressid	9	1	10	10	2	12
Tagasimaksed	-148	-46	-194	-120	-17	-137
Ümberliigitamine ja periodiseerimine	89	7	96	97	46	143
Muud muutused	-9	-1	-10	25	-2	23
Aruandeperioodi lõpus	110	7	117	131	46	177
<i>Pikaajalised</i>						
Aruandeperioodi alguses	689	7	696	786	53	839
Ümberliigitamine ja periodiseerimine	-89	-7	-96	-97	-46	-143
Aruandeperioodi lõpus	600	0	600	689	7	696
Rendikohustised aruandeperioodi alguses	820	53	873	906	70	976
Rendikohustised aruandeperioodi lõpus	710	7	717	820	53	873

Mittekatkestatavatest rentidest saadaolev tulevikumaksete miinimumsumma		
31. detsembril	2023	2022
Kuni 1 aasta	121	118
1 kuni 5 aastat	256	361
Üle 5 aasta	89	105

Kapitalirent		
Diskonteerimata liisingumaksed peale raporteerimispäeva	2023	2022
Kuni 3 kuud	6 408	783
3-12 kuud	1 364	1 268
1-5 aastat	3 624	4 097
üle 5 aasta	35	118
Kokku	11 431	6 266

Liisingute intressitulu 2023. aastal oli 815 tuhat eurot (2022: 370 tuhat eurot). Aruandeaasta liisingukohustuse intressikulu oli 10 tuhat eurot (2022: 12 tuhat eurot) ja tasutud rendimakseid 194 tuhat eurot (2022: 137 tuhat eu-

rot). Lühiajaliste rendilepingutega seotud rendikulud on kajastatud tegevuskulude all ja olid 2023. aastal 60 tuhat eurot (2022: 45 tuhat eurot).

Lisa 16

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara	31.12.2023	31.12.2022
<i>tuhandetes eurodes</i>		
<i>Soetusmaksumuses</i>		
Aruandeperioodi alguses	9 902	6 664
Soetused	2 836	4 060
Mahakandmised	0	-822
Aruandeperioodi lõpus	12 738	9 902
<i>Kulum ja väärtuse langus</i>		
Aruandeperioodi alguses	-831	-520
Amortisatsioonikulu	-964	-310
Aruandeperioodi lõpus	-1 795	-831
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi alguses	9 071	6 143
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi lõpus	10 943	9 071

Grupp kapitaliseeris 2023. aasta jooksul immateriaalse põhivarana uude tuumsüsteemi 2 546 tuhat eurot (2022: 3 306 tuhat eurot), sh tööjõukulud 1 135 tuhat eurot (2022: 1 080 tuhat eurot, vt ka lisa 8 ja andmeaita 150 tuhat eurot (2022: 246 tuhat eurot).

Varade amortisatsiooni alustatakse momendist, mil arendatava toote elukaar on süsteemis täielikult kaetud ja vara lõplikult kasutusvalmis. Üldjuhul jäävad sisemiselt arendatud varade kasulikud eluead vahemikku 5-10 aastat.

Lisa 17

Klientidelt saadud hoised ja allutatud võlakirjad

Jaotus kliendi tüübi lõikes			
<i>tuhandetes eurodes</i>	Eraisikud	Juriidilised isikud	Kokku
31.12.2023			
Deposiidid klientidele	147 647	7 876	155 523
Allutatud võlakirjad	0	4 531	4 531
Laenu muudelt institutsioonidelt	0	99	99
Kokku	147 647	12 505	160 152

<i>tuhandetes eurodes</i>	Eraisikud	Juriidilised isikud	Kokku
31.12.2022			
Deposiidid klientidele	100 904	3 468	104 372
Allutatud võlakirjad	0	3 523	3 523
Laenu muudelt institutsioonidelt	0	136	136
Kokku	100 904	7 127	108 032

2023. aastal laekus AT1 võlakirja emissioonist 1 000 tuhat eurot. Kõik võlakirjad väljastati üheksale investorile.

Laenu muudelt institutsioonidelt all kajastatakse Maaelu Edendamise Sihtasutuselt (MES) kliendi laenu tagatiseks saadud sihtotstarbelist laenu.

Jaotus riikide lõikes				
<i>tuhandetes eurodes</i>	Eesti	Saksamaa	Austria	Kokku
31.12.2023				
Deposiidid klientidele	39 701	102 428	13 394	155 523
Allutatud võlakirjad	4 531	0	0	4 531
Laenu muudelt institutsioonidelt	99	0	0	99
Kokku	44 330	102 428	13 394	160 152

<i>tuhandetes eurodes</i>	Eesti	Saksamaa	Austria	Kokku
31.12.2022				
Deposiidid klientidele	29 882	68 783	5 707	104 372
Allutatud võlakirjad	3 523	0	0	3 523
Laenu seotud osapooltelt	136	0	0	136
Kokku	33 541	68 783	5 707	108 032

Lisa 18

Muud kohustised

Muud kohustised <i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
Finantskohustised		
Võlad partnerite ees	651	663
Muud lühiajalised finantskohustised	1 148	964
Finantskohustised kokku	1 799	1 627
Mittefinantskohustised		
Maksukohustised	255	131
Võlad töötajatele	441	309
Muud lühiajalised kohustised	266	278
Mittefinantskohustised kokku	963	718
Kokku	2 762	2 345

Muud lühiajalised finantskohustised sisaldavad peamiselt allkirjastatud deposiitide lepinguid, mis pole veel aktiveeritud. Võlad töötajatele sisaldavad ka aruandeperiood puhkusekohustist.

Kõik kohustised kuuluvad tasumisele 12 kuu jooksul ning on seetõttu kajastatud lühiajaliste kohustistena.

Lisa 19

Omakapital

Omakapital <i>tuhandetes eurodes</i>	Aktsiate arv, tk	Aktsiakapital	Ülekurs	Statutory reserve
Aktsiakapital ja reservkapital 31.12.2023	50 000	50	14 471	5
Aktsiakapital ja reservkapital 31.12.2022	50 000	50	14 471	5

Kõikide aktsiate eest on täielikult tasutud. Aktsia nimiväärtus on 1 euro ja seisuga 31.12.2023 aktsiate arv 50 tuhat (31.12.2022: 50 tuhat). Aruandeperioodil ja sellele eelneval perioodil kasumieraldisi ei tehtud. Holm Bank AS aruandeperioodil dividende ei maksnud, eelmisel perioodil samuti dividende ei makstud.

Seisuga 31.12.2023 moodustas Grupi jaotamata kasum 5 389 tuhat eurot (31.12.2022: 3 752 tuhat eurot).

Seisuga 31.12.2023 on võimalik maksta netodividende maksimaalselt summas 4 311 tuhat eurot (31.12.2022: 3 002 tuhat eurot). Väljamakstavate netodividendide summa on suurenenud 2023. aasta kasumi tulemusel.

Võimalike netodividendide väljamaksed maksustatakse maksumääraga 20/80. Sellega seotud tulumaksukulu oleks 1 078 tuhat eurot (31.12.2022: 750 tuhat eurot).

Lisa 20

Tingimuslikud varad ja kohustised

Kasutamata limiidid katkestamatutest lepingutest tuhandetes eurodes	31.12.2023	31.12.2022
Lepingutest tulenev tingimuslik kohustis	9 470	12 812
Limiiditoodete kasutusse võtmata osa kajastatakse bilansivälise kohustisena. Vt ka lisa 3.15.	ajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksumussumma, intressid ja trahv.	
Maksuhalduril on õigus kontrollida Grupi maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise täht-	Maksuhaldur ei ole aastatel 2022–2023 Grupis maksuau- ditit läbi viinud.	

Lisa 21

Tehingud ja saldod seotud osapooltega

Seotud osapoolte hulka loetakse Grupi emattevõtet Koduliising OÜ ja selle ainuaktsionäri (tegelikku kasusaajat), Grupi tegev- ja kõrgemat juhtkonda ning nende lähikondseid. Samuti äriühinguid, mis on tegeliku kasusaaja

kontrolli all või mille üle ta omab olulist mõju. 2023. aastal maksti Grupi tegev- ja kõrgemale juhtkonnale tasusid kokku 479 tuhande euro eest (2022: 634 tuhat eurot). Summa sisaldab kõiki kaasnevaid makse.

Tehingud		
<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Intressitulud antud laenudelt	116	86
Tegev- ja kõrgem juhtkond (sealhulgas lõplik kontrolliv osapool)	116	86
Intressikulud saadud laenudelt	13	0
Tegev- ja kõrgem juhtkond (sealhulgas lõplik kontrolliv osapool)	13	0
Müügid	22	22
Tegev- ja kõrgem juhtkond (sealhulgas lõplik kontrolliv osapool)	22	22
Ostud	356	201
Tegev- ja kõrgem juhtkond (sealhulgas lõplik kontrolliv osapool)	322	189
Emaettevõtte	34	12
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	0
Antud laenud	0	175
Tegev- ja kõrgem juhtkond (sealhulgas lõplik kontrolliv osapool)	0	175
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	0
Antud laenude tagasimaksed, sh intresside maksed	188	104
Tegev- ja kõrgem juhtkond (sealhulgas lõplik kontrolliv osapool)	188	104
Saadud laenude tagasimaksed, sh intresside maksed	0	0
Tegev- ja kõrgem juhtkond (sealhulgas lõplik kontrolliv osapool)	0	0
Mittekontrolliv osalus	0	0
Moodustatud allahindlused	-4	-4
Finantsinstrumentide krediitkahjumite katteks moodustatud allahindlus	-4	-4

Saldod		
<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded	2 089	2 162
Tegev- ja kõrgem juhtkond (sealhulgas lõplik kontrolliv osapool)	2 089	2 162
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	0
Provisjoneeritud krediitkahjud	-4	-5
Provisjoneeritud krediitkahjud	-4	-5
Allutatud võlakirjad	360	0
Tegev- ja kõrgem juhtkond (sealhulgas lõplik kontrolliv osapool)	360	0
Deposiidid	1 020	0
Tegev- ja kõrgem juhtkond (sealhulgas lõplik kontrolliv osapool)	1 020	0
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	0
Muud kohustised	22	2
Tegev- ja kõrgem juhtkond (sealhulgas lõplik kontrolliv osapool)	22	2
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	0

Lisa 22

Korrigeerimised

2023. aastal analüüsis pank sisemiselt kasutatavat efektiivse intressimäära arvestust puudutavat raamatupidamislikku meetodikat. Otsustati teostada kasutava arvutuse meetodikas parendusi. Sealhulgas, kooskõlas kehtiva raamatupidamisstandardiga ja erinevalt varasemalt kasutatud praktikast, Läti partneritele makstavad komisjonitasud otsustati teenustasude asemel kajastada sisemise intressimäära (EIR) osana ning samuti rakendada vastavaid arvestuspõhimõtteid. Tulenevalt sellest on 2022.a. ja 2023. aastal reklassifitseeritud partnerite komisjonitasud neto intressitulule alla ning periodiseeritud üle lepingute eluea. Samuti vaadati üle Grupi sisemise intressimäära ja selle osana tekkivate intressinõuete arvestuspõhimõtted ning korrigeeriti arvutusvalemit. Selle tulemusena on korrigeeritud intressinõudeid ja neto intressitulule 2022. aastal.

Korrigeerimiste tulemusena oli eelmise perioodi, 2022. aasta, algbilansis laenu ja ettemaksed suuremad 1,0 miljoni euro võrra. Samas summas oli positiivne mõju eelmise perioodi algbilansis jaotamata kasumile. Täien-

davalt paranes 2022.a. jooksev puhaskasum summas 0,2 miljonit eurot. Kokku suurenes korrigeerimiste tulemusena seisuga 31. Detsember 2022 laenu ja ettemaksed saldo ning panga jaotamata kasumi ja omakapitali saldo summas 1,2 miljonit eurot. Ühtlasi liigitati eelmise perioodi kasumiaruandes neto teenustasude alt 1,3 miljonit eurot sisemise intressimäära alusel arvutatud intressitulule alla. Tulenevalt arvutusvalemi korrigeerimisest ja teenustasude liigitamisest on mõju neto intressitulule -1,1 miljonit eurot. 2022.a. jooksev puhaskasum paranes seega 0,2 miljonit eurot.

Kõikide perioodide üleselt oli kõigi muudatuste summaarne neto kogumõju panga finantspositsioonile positiivne summas 0,4 miljonit eurot, s.t. selle summa võrra oli seisuga 31.12.2023 panga omakapital suurem võrreldes korrigeerimistele eelnenud seisuga.

Raamatupidamise aruannete ridu korrigeeriti eelmiste perioodide mõju osas järgmiselt:

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne 31.12.2022 tuhandetes eurodes	31.12.2022 varem kajastatud	vea korrigeerimise mõju	31.12.2022 korrigeeritud
Varad			
Laenu ja ettemaksed klientidele	97 943	1 192	99 135
Varad kokku	128 336	1 192	129 528
Omakapital			
Jaotamata kasum	2 560	1 192	3 752
Omakapital kokku	17 086	1 192	18 278
Kohustised ja omakapital kokku	128 336	1 192	129 528

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne 01.01.2022
tuhandetes eurodes

	01.01.2022 varem kajastatud	vea korrigeerimise mõju	01.01.2022 korrigeeritud
Varad			
Laenud ja ettemaksud klientidele	61 954	988	62 942
Varad kokku	88 930	988	89 918
Omakapital			
Jaotamata kasum	3 709	988	4 697
Omakapital kokku	18 235	988	19 223
Kohustised ja omakapital kokku	88 930	988	89 918

Konsolideeritud koondkasumi aruanne
tuhandetes eurodes

	2022	vea korrigeerimise mõju	2022 korrigeeritud
Intressitulud sisemise intressimäära meetodil	13 952	-1 082	12 870
Neto intressitulu	12 220	-1 082	11 138
Neto teenustasud	-2 050	1 286	-764
Aruandeperioodi puhaskasum (-kahjum)	-1 149	204	-945
Aruandeperioodi koondkasum (-kahjum)	-1 149	204	-945

Lisa 23

Emaettevõtte konsolideerimata finantsaruanded

Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse kohaselt avalikustatakse konsolideerimisgrupi emaeettevõtte raamatupidamise põhjaruanded konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades. Grupi emaeettevõtte raamatupidamise põhjaruanded ei moodusta standardis IAS 27 „Konsolideerimata finantsaruanded“ määratletud konsolideerimata raamatupidamise aruannet.

Emaettevõtte konsolideerimata raamatupidamise põhjaruannete koostamisel on kasutatud samu arvestuspõhimõtteid, mida kasutati konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a investeering tütarettevõttesse, mida kajastatakse emaeettevõtte raamatupidamise põhjaruannetes soetusmaksumuses.

Koondkasumi aruanne		
<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022 korrigeeritud
Intressitulud sisemise intressimäära meetodil	15 340	10 295
Intressikulud sisemise intressimäära meetodil	-3 692	-1 730
Neto intressitulud	11 648	8 564
Teenustasutulud	2	0
Teenustasukulud	-538	-720
Neto teenustasukulud	-535	-720
Muud tegevustulud	1 614	1 013
Neto tegevustulud	12 726	8 857
Personalikulud	-4 072	-3 904
Administratiiv- ja halduskulud	-2 506	-2 171
Muud tegevuskulud	-1	-63
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-1 184	-1 361
Finantsinstrumentide krediitkahjumite katteks moodustatud allahindlus	-3 090	-2 276
Tegevuskulud kokku	-10 853	-9 775
Kasum/kahjum enne tulumaksu	1 874	-918
Tulumaks	-195	-9
Aruandeperioodi kasum/kahjum	1 679	-927
Muu kooondkasum/-kahjum	0	0
Aruandeperioodi koondkasum/kahjum	1 679	-927

Finantsseisundi aruanne

tuhandetes eurodes

Lisa

31.12.2023

31.12.2022
korrigeeritud**Varad**

Raha ja nõuded keskpangale		26 939	4 800
Nõuded krediidasutustele		2 150	12 141
Laenud ja ettemaksed klientidele		137 117	96 708
Muud varad		754	1 016
Investeeringud tütarettevõtetesse	4	5 151	5 151
Kinnisvarainvesteeringud		884	929
Materiaalsed põhivarad		572	596
Kasutusõigusega seotud varad		680	775
Immateriaalsed põhivarad		10 943	9 072
Varad kokku		185 188	131 189

Kohustised

Klientide hoised		155 523	104 372
Laenukohustised		99	136
Võlakirjakohustised		710	834
Kasutusõigusega seotud kohustised		2 409	2 085
Muud kohustised		4 531	3 523
Kohustised kokku		163 270	110 950

Omakapital

Aktiivkapital	19	50	50
Ülekurss	19	14 471	14 471
Kohustuslik reservkapital		5	5
Jaotamata kasum		7 392	5 713
Omakapital kokku		21 918	20 239

Kohustised ja omakapital kokku**185 188****131 189**

Rahavoogude aruanne			
<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	2023	2022
Saadud intressid		13 626	10 683
Makstud intressid		-2 885	-1 300
Laekunud tegevustulud ja teenustasud		2	11
Tasutud tegevuskulud ja teenustasud		-209	-200
Muud saadud tulud		1 560	1 763
Makstud tööjõukulud ilma maksudeta		-2 171	-2 676
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud		-9 648	-5 552
Väljastatud laenud		-84 334	-73 061
Laenude tagasilaekumised		47 666	34 387
Laekunud hoiused	17	88 449	71 649
Hoiuste põhiosa tagasimaksed	17	-37 816	-30 943
Tasutud ettevõtte tulumaks		-58	-126
Kokku rahavood äritegevusest		14 182	4 634
Tasutud põhivarade soetamisel		-2 839	-3 400
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-2 839	-3 400
Kasutusõigustest tulenevate kohustiste põhiosa tagasimaksed		-159	-113
Saadud laenude tagasimaksed		-37	0
Laekunud võlakirjade emiteerimisest	17	1 000	0
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		804	-113
Rahavood kokku		12 148	1 121
Raha ja rahalähendid perioodi alguses		16 942	15 863
Raha ja selle lähendite muutus		12 148	1 121
Valuutakursi muutuse mõju raha saldole		0	-42
Raha ja rahalähendid perioodi lõpus		29 089	16 942
Raha ja rahalähendid:		31.12.2023	31.12.2022
Sularaha		0	0
Piiranguteta arvelduskontod		2 150	12 141
Raha ja nõuded keskpangale		26 939	4 800

Omakapitali muutuste aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Aktiivkapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (korrigeeritud)	Omakapital kokku
Saldo seisuga 01.01.2022	50	14 471	5	6 639	21 166
Aruandeperioodi kasum/kahjum	0	0	0	-927	-927
Aruandeperioodi koondkasum/-kahjum	0	0	0	-927	-927
Saldo seisuga 31.12.2022	50	14 471	5	5 713	20 239
Saldo seisuga 01.01.2023	50	14 471	5	5 713	20 239
Aruandeperioodi kasum/kahjum	0	0	0	1 679	1 679
Aruandeperioodi koondkasum/-kahjum	0	0	0	1 679	1 679
Saldo seisuga 31.12.2023	50	14 471	5	7 392	21 918

Korrigeeritud konsolideerimata omakapital	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
<i>Investeeringud tütarettevõtetesse</i>	4	-5 151	-5 151
<i>Investeeringute bilansiline väärtus kapitaliosaluse meetodil</i>		3 147	3 190
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital perioodi lõpus		19 915	18 278

Korrigeeritud konsolideerimata omakapital erineb emettevõtte omanikele kuuluvast konsolideeritud omakapi-

talist korrigeeritud ostumeetodi rakendamise tõttu tütar-ettevõtte omandamisel.

Kasumi jaotamise ettepanek

Grupp lõpetas aruandeperioodi konsolideeritud jaotamata kasumiga 5 389 tuhat eurot.

Holm Bank AS-i juhatus on teinud aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku kasumit mitte jaotada.

Kaspar Kalvet
Juhatusesimees

Monika Tomberg
Juhatuseliige

Arvi Lipp
Juhatuseliige

Juhatuse liikmete allkirjad

Käesolev aastaaruanne koosneb tegevus-aruandest, finantsaruannetest, kasumi jaotamise ettepanekust ja sõl-

tumatu audiitori aruandest. Holm Bank AS juhatus kinnitab 2023. aasta konsolideeritud majandusaasta aruande.

Kaspar Kalvet
Juhatuse esimees

Monika Tomberg
Juhatuse liige

Arvi Lipp
Juhatuse liige

Tallinn, 28. märts 2024

Ernst & Young Baltic AS
Rävala 4
10143 Tallinn
Eesti
Tel.: +372 611 4610
Faks.: +372 611 4611
Tallinn@ee.ey.com
www.ey.com/et_ee

Äriregistri kood 10877299
KMKR: EE 100770654

Ernst & Young Baltic AS
Rävala 4
10143 Tallinn
Estonia
Phone.: +372 611 4610
Fax.: +372 611 4611
Tallinn@ee.ey.com
www.ey.com/en_ee

Code of legal entity 10877299
VAT payer code EE 100770654

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Holm Bank AS aktsionärile

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kohta

Arvamus

Oleme auditeerinud Holm Bank AS ja tema tütaretttevõtjate (kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2023 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet, konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas olulist informatsiooni arvestuspõhimõtete kohta.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt kontserni finantsseisundit seisuga 31. detsember 2023 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme kontsernist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide rahvusvahelise eetikakoodeksi (sh rahvusvaheliste sõltumatuse standardite) (edaspidi: IESBA koodeks) ja Eestis finantsaruannete auditi läbiviimisel asjassepuutuvate eetikanõuetega, mis meile rakenduvad, ning oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele ja IESBA koodeksile.

Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

Peamised auditi asjaolud

Peamised auditi asjaolud on asjaolud, mis olid meie kutsealase otsustuse kohaselt meie käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditis kõige märkimisväärsamad. Neid asjaolusid käsitleti konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditi kontekstis ja meie asjaomase arvamuse kujundamisel ning me ei esita nende asjaolude kohta eraldi arvamust. Järgnevalt on kirjeldatud põhjalikumalt, kuidas konkreetseid asjaolusid auditi kontekstis käsitleti.

Oleme täitnud kõik meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“ kirjeldatud kohustused, k.a alltoodud asjaolude käsitlemisel. Seega teostasime auditi käigus ka auditiprotseduurid vastuseks meie hinnangu kohaselt leitud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande olulise väärkajastamise riskidele. Meie poolt teostatud auditiprotseduuride, sh alltoodud asjaolude käsitlemiseks teostatud protseduuride, tulemused on aluseks meie vandeauditori aruandele käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta.

Building a better
working world

Peamine auditi asjaolu	Kuidas konkreetset asjaolu auditi kontekstis käsitleti
<p>Klientidele antud laenude väärtuse langus</p> <p>Nagu kirjeldatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas 11 „Laenud ja ettemaksud klientidele“, on laenuõuete bilansiline väärtus 2023. aasta 31. detsembri seisuga 139 644 tuhat eurot ehk 76% kontserni varadest.</p> <p>Laenude allahindlus on hinnanguline valdkond, kuna krediitkajajate ulatuse kindlakstegemisel, mis sõltuvad nende laenude ja nõuetega seotud krediitriskest, toetutakse suures ulatuses juhtkonna hinnangutele. Selline hinnang on paratamatult subjektiivne, kuna toetub prognoosidele tulevaste makromajanduslike tingimuste kohta erinevate stsenaariumite korral ning krediitriske hinnangule, mis põhineb varasemal kogemusel ja eeldustel ning tagatiste realiseerimisväärtuse ja nende realiseerimise ajastuse hindamisel.</p> <p>Erinevate modelleerimismeetodite ja eelduste kasutamine eeldatava krediitkajajate leidmisel võib anda tulemuseks väga erineva suurusega hinnangu allahindluse kohta. Kõnealused mudelid nõuavad juhtkonnalt oluliste hinnangute tegemist sobiva segmenteerimise, krediitriske oluliste muutuste tuvastamise ja tulevikku vaatavate sisendite kasutamise kohta ning täiendavate muutujate rakendamist, et analüüsida ka neid asjaolusid, mida mudeliga katta ei õnnestu.</p> <p>Kontsern rakendab krediitkajajate arvutamiseks IFRS 9 kohast eeldatava krediitkajajate mudelit. Kontserni allahindluse kajastamise põhimõtteid on avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades, osas „Finantsvarade väärtuse langus“. Olulisemad raamatupidamislikud hinnangud ja otsused on toodud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas 2 „Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused“.</p> <p>Kuna eeldatava krediitkajajate leidmine on sedavõrd keerukas ja hinnanguline, peame klientidele antud laenude allahindlust auditi peamiseks asjaoluks.</p>	<p>Auditiprotseduuride käigus tegime muu hulgas järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none">▶ Tegime endale selgeks laenude väljastamise, kajastamise, jälgimise ja hindamisega seotud peamised kontrollimehhanismid ning testisime neid. Tutvusime kontserni laenude allahindamise põhimõtete, mis põhinevad IFRS 9 põhimõtete, ning kaasasime oma IFRS 9 spetsialistid, hindamaks põhimõtete vastavust IFRS 9 nõuetele.▶ Hindasime kontsernis võimalikule väärtuse langusele viitavate asjaolude tuvastamiseks rakendatavat metodoloogiat ning juhtkonna poolt eeldatava krediitkajajate leidmiseks kasutatavaid meetodeid, sh järelevalvet oluliste hinnangute andmise üle. Selle käigus tehti kindlaks tõenäosusega kaalutud makromajanduslikud stsenaariumid, faasidesse klassifitseerimise kriteeriumid ja krediitriske parameetrite mudelid.▶ Testisime allahindluse arvutamiseks kasutatavate valemite matemaatilist täpsust. Analüüsisime valitud näidete varal mudelite andmevoogu ning kontrollisime hinnanguliste parameetrite õigsust, viies need kokku algsete lähtedokumentidega, et kontrollida kontserni poolt esitatud elektroonilise informatsiooni paikapidavust.▶ Kuna iga laen eraldi võetuna on sedavõrd väike, leitakse laenude eeldatava krediitkajajate kontserni metodoloogia kohaselt kollektiivselt. Analüüsisime kontserni kasutatud metodoloogiat, sisendeid ja eelduseid. Samuti kontrollisime eeldatava krediitkajajate mudelites kasutatud sisendandmete täpsust ja täielikkust, võrreldes andmeid kontserni alussüsteemidega ning tehes eeldatava krediitkajajate leidmiseks kasutatud arvutuskäigu uuesti läbi. Peamiste mudelis kasutatud eelduste puhul hindasime juhtkonna esitatud tõendite asjakohasust.▶ Koostasime valimi laenudest ja mudeli väljundandmetest, mille puhul kordasime hindamiseks abiga eeldatava krediitkajajate arvutusi. Analüüsisime spetsialistide antud krediitihinnangutega seotud eeldatava krediitkajajate korrigeerimisi, arvestades juhtkonna poolt eeldatava krediitkajajate korrigeerimisel rakendatud eeldustega.▶ Viisime läbi analüütilised protseduurid, mille käigus võrdlesime muu hulgas laenude allahindluse saldosisi eelmise aastaga, liikumist krediitriske faaside vahel, tegime allahindluste määra analüüsi jms.▶ Samuti hindasime me konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades 3 „Riskijuhtimine“, 11 „Laenud ja ettemaksud klientidele“ ning 2 „Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused“ avalikustatud seotud informatsiooni täielikkust.

Muu informatsioon

Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet. Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust, välja arvatud nagu allpool toodud.

**Building a better
working world**

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Tegevusaruande osas viisime läbi ka Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduses nõutud protseduurid. Need protseduurid hõlmavad hindamist, kas tegevusaruanne on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning koostatud vastavalt Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse nõuetele.

Auditi käigus tehtud töö põhjal oleme jõudnud järgmisele järeldusele:

- ▶ tegevusaruanne on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega;
- ▶ tegevusaruanne on koostatud vastavalt asjakohastele Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses sätestatud nõuetele.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande osas

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ning õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ning sellise sisekontrollisüsteemi eest nagu juhtkond peab vajalikuks, võimaldamaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande korrektset koostamist ja esitamist ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- ▶ teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- ▶ omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- ▶ hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- ▶ teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;

**Building a better
working world**

- ▶ hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- ▶ hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus kontserni konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame kontserniauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

Me esitame nendele, kelle ülesandeks on valitsemine, ka avalduse, milles kinnitame, et oleme järginud sõltumatust puudutavaid eetikanoodeid, ning edastame neile info kõikide suhete ja muude asjaolude kohta, mille puhul võib põhjendatult arvata, et need kahjustavad meie sõltumatust, ning nende olemasolul ka ohtude kõrvaldamiseks astunud sammude või rakendatud kaitsemehhanismide kohta.

Me määrame nendele, kelle ülesandeks on valitsemine, esitatud asjaolude seast kindlaks asjaolud, mis olid käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditis kõige märkimisväärsemad ja on seega peamised auditi asjaolud. Me kirjeldame neid asjaolusid vandeaudiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui seaduse või regulatsiooni kohaselt on keelatud avalikustada asjaolu kohta infot või kui me äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et asjaolu kohta ei tohiks meie aruandes infot esitada, sest põhjendatult võib eeldada, et selle kahjulikud tagajärjed kaaluvad üles sellise info esitamise kasu avalikes huvides.

Aruanne muude seadusest tulenevate ja regulatiivsete nõuete kohta

Muud vandeaudiitori aruande nõuded vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 537/2014

Audiitori ametisse nimetamine ja tunnustamine

Esmakordselt nimetati meid Holm Bank AS kui avaliku huvi üksuse audiitoriks 31. detsembril 2017 lõppenud majandusaastaks vastavalt aktsionäride üldkoosoleku otsusele. Aktsionäride üldkoosoleku 30. juuni 2020 otsusega määrati meid läbi viima kontserni 31. detsembril 2023 lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditit. Meie audiitorteenuse katkematu osutamise periood on 7 aastat ja see hõlmab perioode, mis lõppesid 31. detsember 2017 kuni 31. detsember 2023.

Vastavus auditikomiteele esitatavale täiendavale aruandele

Meie käesolevas aruandes toodud aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta on kooskõlas kontserni auditikomiteele esitatava täiendava aruandega, mis on esitatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 537/2014 artiklile 11 käesoleva aruandega samal kuupäeval.

Auditivälised teenused

Kinnitame, et meie teadaolevalt on kontsernile osutatud teenused kooskõlas asjakohaste seaduste ja regulatsioonidega ning nende näol ei ole tegemist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 537/2014 artikli 5 lõikes 1 nimetatud keelatud auditiväliste teenustega.

Auditi käigus ei ole me osutanud Holm Bank AS-ile ja tema tütarettevõttele muid teenuseid peale konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditeerimise ja nende teenuste, mis on avalikustatud konsolideeritud majandusaasta aruandes.

Tallinn, 1. aprill 2024

Olesia Abramova
Vandeaudiitori number 561
Ernst & Young Baltic AS
Audiitorettevõtja tegevusloa number 58

***H*OLM**

Heade plaanide pank.